

Statsrådets meddelande till Riksdagen om  
regeringsprogrammet för statsminister  
Jyrki Katainens regering tillsatt 22.6.2011



# Ett öppet, rättvist och djärvt Finland

Målet för Jyrki Katainens regering är ett engagerat och framgångsrikt Finland. Finlands utvecklas som nordisk välfärdsstat och som ett samhälle som bär sitt ansvar inte bara för de egna medborgarna utan också internationellt sett som en del av Norden, Europa och världen.

Det finländska samhället grundar sig på flit, respekt för arbete och företagande, jämlikhet, gemensamt ansvar och omsorg om andra. Respekten för alla människor och öppenheten inför olikheter är finländska dygder. Tvåspråkigheten i Finland är en rikedom och resurs. Olika religioner och samfund är värdefulla med tanke på stärkandet av moralen. I Finland har alla samma värde oberoende av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd, handikapp, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller en enskild person. Regeringen arbetar målmedvetet för att motarbeta rasism och diskriminering.

Den nordiska välfärdsmodellen som grundar sig på en hög sysselsättningsgrad, en konkurrenskraftig ekonomi, service på jämlika grunder och omsorg har visat sig vara det bästa samhällssystemet. I detta system förenas social kohesion och konkurrenskraft. Regeringen kommer beslutsamt att förbättra välfärdssamhällets grundläggande strukturer. Hela landet ska utvecklas med respekt för de regionala särdragen.

Arbete ger välfärd. Finlands framgångar i framtiden och den hållbara finansieringen av välfärdsstaten är beroende av en hög sysselsättningsgrad. Regeringen har som mål att säkerställa att alla arbetsföra personer har möjlighet och är motiverade att arbeta och förlänga tiden i arbetslivet. Ytterligare ett mål är att erbjuda goda verksamhetsbetingelser för befintlig och ny näringsverksamhet. Andan av förtroende på arbetsmarknaden gör att de olika parterna förbinder sig till gemensamma mål. Detta stärker även landets konkurrenskraft.

Det finländska arbetets konkurrenskraft, som grundar sig på kompetens och kreativitet, förutsätter ett fungerande utbildningssystem. Den bästa grundskolan i världen ska stärkas som garant för jämlika möjligheter. Bildning är ett mål i sig. Finland siktar mot den internationella toppen när det gäller såväl yrkeskunskap, högskoleutbildning som forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

Den ökade ojämlikheten utgör ett hot mot det finländska samhället och levnadssättet. Regeringen arbetar beslutsamt för att utveckla och stärka välfärdssamhällets grundläggande strukturer. Fattigdomen, ojämlikheten och ojämställdheten ska minskas. Familjernas välfärd ska förbättras och vars och ens delaktighet i samhället ska ökas.

Jämlikhet mellan generationerna är ett centralt mål för regeringen. En jämlik och högklassig offentlig service och tillräckliga resurser inom den sociala tryggheten ska säkerställas med hjälp av en välskött offentlig ekonomi. Samtidigt sörjer man för en hållbar finansiering av pensionerna och för att pensionerna räcker till också för kommande generationer.

Miljön ska överlämnas i bättre skick till de kommande generationerna. Finland ska bli ett föregångsland när det gäller att värna om naturens mångfald och bekämpa klimatförändringen. Regeringen har som mål att det framtida Finland ska vara ett koldioxidneutralt samhälle, att Finland ska bli det ledande landet på miljöteknik och att Finland ska utvecklas till världens mest miljömedvetna nation.

Finland bedriver en aktiv och initiativrik utrikespolitik och samarbetar med andra nationer och folk. Finland arbetar aktivt för att intensifiera samarbetet med de nordiska länderna och de närmaste grannländerna, utveckla Europeiska unionens verksamhet och vara en del av det globala samfundet. Finland arbetar för att minska den globala fattigdomen.

Europeiska unionen är Finlands viktigaste påverkningsforum med tanke på det internationella samarbetet. Finlands mål är att EU ska vara ett projekt för fred, tillväxt, sysselsättning och social rättvisa. EU-medlemskapet och utvecklandet av EU som gemenskap ligger i Finlands intresse. Självständighet innebär att man deltar i sådana internationella beslutsprocesser där det fattas beslut som påverkar finländarna.

# Innehåll

|                                                                                             |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ETT ÖPPET, RÄTTVIST OCH DJÄRVT FINLAND .....                                                | 3  |
| 1 REGERINGENS INSATSOMRÅDEN.....                                                            | 7  |
| 1.1 Bekämpning av fattigdom, ojämlikhet och utslagning .....                                | 7  |
| 1.2 Stabilisering av den offentliga ekonomin .....                                          | 7  |
| 1.3 Stärkande av en hållbar ekonomisk tillväxt, sysselsättning<br>och konkurrenskraft ..... | 7  |
| 2 DEN EKONOMISKA POLITIKEN .....                                                            | 9  |
| 3 UTRIKES-, SÄKERHETS- OCH FÖRSVARSPOLITIKEN OCH EU-ÄRENDEN .....                           | 18 |
| 4 RÄTTSPOLITIKEN, DEN INRE SÄKERHETEN OCH INVANDRINGEN .....                                | 26 |
| 5 UTBILDNINGS-, VETENSKAPS- OCH KULTURPOLITIKEN .....                                       | 34 |
| 6 NÄRINGS-, SYSSELSÄTTNINGS- OCH INNOVATIONSPOLITIK .....                                   | 42 |
| 7 VÄLFÄRDSPOLITIKEN .....                                                                   | 61 |
| 8 MILJÖPOLITIKEN .....                                                                      | 75 |
| 9 KLIMATPOLITIKEN .....                                                                     | 82 |
| 10 KOMMUNPOLITIKEN OCH UTVECKLANDET AV FÖRVALTNINGEN .....                                  | 84 |
| 11 ÄGARPOLITIKEN .....                                                                      | 89 |
| BILAGOR.....                                                                                | 90 |



# 1 REGERINGENS INSATSOMRÅDEN

Tre centrala helheter är gemensamma för regeringens verksamhet och allt beslutsfattande. Dessa helheter omfattar bekämpning av fattigdom, ojämlikhet och utslagning, stabilisering av den offentliga ekonomin samt stärkande av en hållbar ekonomisk tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft.

## 1.1 Bekämpning av fattigdom, ojämlikhet och utslagning

Förändringarna i världen påverkar olika människogrupper på olika sätt. Vissa människor hotas av permanent utslagning. Vid sidan av arbetslöshet och fattigdom är det också fråga om utsiktslöshet och lottlöshet.

Arbete är den bästa formen av social trygghet. Arbetsmarknaden, beskattningen och den sociala tryggheten måste utvecklas med tanke på delaktighet och sysselsättning. Finlands framgångar och välfärd framöver bygger på en hög sysselsättningsgrad i samhället, social kohesion och jämlikhet.

Fattigdom och utslagning i flera generationer måste brytas. Alla förtjänar en bra start och genuina jämlika möjligheter i sitt liv. Ansvaret ligger hos samhället, men också hos gemenskaperna. Människornas ansvar för sig själva, sin familj och sina gemenskaper ska understödjas. Det värdefulla arbete som frivilligorganisationerna utför är ett komplement till samhällets service och ökar välfärden.

Regeringen minskar skillnaderna i inkomster, välfärd och hälsotillstånd. Bässervicen stärks och reformeras, en människovärdig ålderdom tryggas, satsningar görs på förebyggande av sociala och hälsorelaterade problem och på mentalvård och missbrukarvård. Utkomstskyddet förbättras och differentieringen av bostadsområden förhindras. Åtgärder vidtas för att minska antalet ungdomar som avbryter sin skolgång. Regeringen kommer att bereda en äldreomsorgslag och ett omfattande åtgärdsprogram som syftar till att minska fattigdom, ojämlikhet och utslagning.

## 1.2 Stabilisering av den offentliga ekonomin

Endast en stabil offentlig ekonomi som vilar på en sund grund kan garantera en hållbar välfärd. Hållbarhetsunderskottet i den offentliga ekonomin beror i första hand på den snabbt försämrade försörjningskvoten till följd av befolkningens åldersutveckling.

Med tanke på en hållbar offentlig ekonomi är det avgörande att så många som möjligt i arbetsför ålder arbetar. Åtgärder som syftar till att förlänga tiden i arbetslivet inriktas på början, mitten och slutet av arbetskarriären. Hållbarhetsunderskottet minskas också genom ökad produktivitet inom den privata och offentliga ekonomin samt genom ökad nativitet och sådan arbetsrelaterad invandring som baserar sig på ett genuint behov av arbetskraft.

Statens skuldkvot ska börja minska före utgången av valperioden. Detta sker genom en snabbare ekonomisk tillväxt, bättre sysselsättning, längre tid i arbetslivet, stödande av den inhemska efterfrågan, ökade skatteinkomster samt riktade utgiftsstopp och inbesparingar. Som ett led i att minska underskottet bekämpar regeringen målmedvetet den grå ekonomin.

Regeringen genomför en omfattande kommun- och servicestrukturreform som grundar sig på starka primärkommuner i hela landet. Inom ramen för reformen ska förvaltningsstrukturerna och kommunernas produktivitet och effektivitet förbättras.

## 1.3 Stärkande av en hållbar ekonomisk tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft

Regeringen främjar det finländska arbetets och företagandets konkurrenskraft på den öppna världsmarknaden. Den ekonomiska tillväxten måste vara ekologiskt och socialt hållbar. En stärkt kompetens och skapandet av en lockande och fungerande miljö för företagen intar här en nyckelposition.

Regeringen eftersträvar ett Finland som ligger i världstäten när det gäller en miljövänlig, resurs- och materialeffektiv ekonomi samt som utvecklare av hållbara konsumtions- och produktionsmetoder. För att miljömålen ska kunna nås krävs det åtgärder på samhällets alla delområden.

Näringsstrukturen i Finland ska bli mångsidigare och stärkas. Vid sidan av utvecklandet av de traditionella styrkeområdena, t.ex. primärproduktion och basindustri, skapas nya tillväxtbranscher inom industrin, servicen och de kreativa branscherna. De näringspolitiska åtgärderna inriktas i synnerhet på att stödja nya, tillväxtinriktade, sysselsättande och internationellt inriktade företag. Beskattningen reformeras så att den försnabbar den ekonomiska tillväxten, är ekologisk och rättvis.

Ökad framgång och välfärd i Finland förutsätter bred bildning, yrkesskicklighet och stor kompetens. Satsningar på utbildning och forskning är en långsiktig tillväxtpolitik. Regeringen sörjer för att utbildning, kompetens och forskning får tillräcklig finansiering.

En stabil och fungerande arbetsmarknad är en förutsättning för konkurrenskraften. Regeringen har ett nära och gott samarbete med arbetsmarknadsparterna i syfte att samordna finanspolitiken och arbetsmarknadspolitik. Regeringen är redo att arbeta för uppkomsten av en arbetsmarknadslösning med medel som stöder konkurrenskraften samt sysselsättningen och köpkraften.

I syfte att garantera en hög sysselsättningsnivå effektiviserar regeringen åtgärderna mot arbetslösheten. Man skapar fungerande betingelser för en fortlöpande förbättring av kompetensen och för en flexibel övergång från ett arbete till ett annat. Arbetslivet utvecklas i syfte att förbättra produktiviteten och stärka förutsättningarna för att orka i arbetslivet.

Satsningar görs på att upprätthålla de arbetslösas arbetsförmåga och förbättra arbetsmarknadsfärdigheterna. Målet är en så snabb återgång som möjligt till arbetsmarknaden. Hindren för arbete och trösklarna för sysselsättning ska undanröjas och den sporrande effekten ökas. Flexibiliteten i arbetslivet samt möjligheterna för partiellt arbetsföra och funktionshindrade personer att arbeta ska utvecklas. Snuttjobbarnas och mikroföretagarnas ställning ska förbättras. Ungdomsarbetslösheten och antalet personer som får sjukpension ska minskas.



## 2 DEN EKONOMISKA POLITIKEN

### Den offentliga ekonomins hållbarhet

Målet för regeringens ekonomiska politik är en hållbar ökning av ekonomins tillväxtpotential, en ökad sysselsättningsgrad, en positiv utveckling av hushållens köpkraft och en förbättring av den internationella konkurrenskraften och industrins verksamhetsbetingelser. En hållbar offentlig ekonomi utgör grunden för vår välfärd. Regeringen kommer att bedriva en aktiv finanspolitik som stöder sysselsättningen och möjligheterna till tillväxt inom samhällsekonomin.

Regeringen strävar efter att stärka välfärdssamhällets finansiella bas, så att den offentliga ekonomin ska stå på stadig grund. Bara den vägen går det att trygga den ekonomiska tillväxten, finansieringen av välfärdssamhället och social rättvisa. Besluten om statsfinanserna, den kommunala ekonomin och finansieringen av arbetspensionssystemet påverkar denna helhet. Uppskattningarna av hållbarhetsgapet varierar 2011 mellan 2 och 5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. När detta regeringsprogram skrivs är finansministeriets uppskattning av det överskott som krävs 2015 för att trygga den offentliga ekonomin 4 procent. Sunda statsfinanser och hållbarhet inom hela den offentliga ekonomin är en förutsättning för välfärd på lång sikt.

Regeringen har som mål att trygga den offentliga ekonomin med hjälp av en tredelad handlingslinje:

#### 1. Den offentliga ekonomins hållbarhet och finanspolitiken

Regeringens mål är att före valperiodens slut få till stånd en tydlig minskning i förhållandet mellan skuldsättningen inom statsfinanserna och den totala produktionen. Regeringen eftersträvar balans inom statsfinanserna genom målmedvetna åtgärder och enligt en så snabb tidtabell som möjligt. Ett ytterligare mål är en starkare ekonomisk tillväxt än vad prognoserna ger vid handen.

Hållbarheten inom den offentliga ekonomin ska tryggas genom anpassningsåtgärder som vidtas i början av valperioden för utgifternas och inkomsternas del samt genom strukturella åtgärder. Anpassningsåtgärder motsvarande sammanlagt 2,5 miljarder euro netto per år kommer att genomföras inom statens utgifter och inkomster fram till 2015. Dessa åtgärder blir lika stora på inkomst- som utkomstsidan.

Dessutom ska 800 miljoner euro omfördelas så att 400 miljoner euro används till att förbättra grundskyddet, 200 miljoner euro används till sysselsättnings- och tillväxtfrämjande åtgärder och 200 miljoner euro reserveras för tilläggsbudgetar. Det spelrum som uppstår i utgiftsramarna i samband med prisjusteringar i ramarna och till följd av intäkter från auktioneringen av utsläppsrätter får användas till att betala av på skulden och förverkliga de strategiska målen i regeringsprogrammet.

I bilaga 1 redogörs för de åtgärder som gäller skatteändringar och i bilaga 2 för de åtgärder som gäller utgiftsändringar.

Den internationella konkurrenskraften och den finländska industrins verksamhetsbetingelser spelar en viktig roll i byggandet av hållbar tillväxt och sysselsättning. Genom att rikta statens utgifter stöder man ekonomins tillväxtpotential. Beskattningens nivå och struktur ska ändras för att bättre stödja ekonomisk tillväxt, sysselsättning och företagsamhet. Regeringen agerar för att beskattningen av arbete inte ska skärpas under valperioden. Med hjälp av såväl skattelösningar som ett förbättrat grundskydd ser regeringen till att utvecklingen blir positiv när det gäller medborgarnas köpkraft. Regeringens strategier i fråga om skatter och utgifter sporrar till att arbeta och ökar rättvisan i samhället.

Regeringen bygger upp sina rambeslut på ett sådant sätt att de mål för den ekonomiska politiken som ingår i regeringsprogrammet förverkligas och finska staten behåller sitt nuvarande kreditbetyg. Regeringen förbinder sig att genomföra ytterligare anpassningsåtgärder, om statsskuldens andel av bruttonationalprodukten inte tycks börja minska och underskottet i statsfinanserna ser ut att stanna på mer än 1 procent av bruttonationalprodukten. Varje år ska regeringen följa upp hur de ovan nämnda målen för statsfinanserna har nåtts och vid behov genomföra villkorliga åtgärder som är procentuellt sett

lika omfattande. Sådana villkorliga åtgärder är en ytterligare frysning och en anpassning av statens utgifter och kommunernas statsbidrag samt ytterligare skattehöjningar och minskade skatteavdrag.

Behovet av att ytterligare anpassa utgifter och skatter kommer att granskas varje år, börjande med beslutet om ramarna för statens utgifter 2013–2016.

Om statsskuldens andel av bruttonationalprodukten tydligt börjar minska före 2015, får högst 30 procent av den förbättrade fiskala ställningen användas till utgiftsökningar i enlighet med regeringens strategiska mål.

## 2. Strukturella åtgärder som minskar hållbarhetsgapet

För att hållbarhetsgapet ska kunna fyllas ska sysselsättningsgraden öka, människors tid i arbetslivet förlängas och den offentliga servicens effekter, resultat och produktivitet förbättras samt ekonomins tillväxtpotential stärkas genom beskattningsåtgärder och genom att statens utgifter riktas.

Regeringen kommer före 2015 att inleda de åtgärder som behövs för att fylla igen hela hållbarhetsgapet. De strukturella reformernas effekter på den offentliga ekonomin syns dock först på medellång och lång sikt. Uppskattningen av hållbarhetsgapet ska uppdateras varje år under valperioden så att regeringens uppfattning om effekterna av dess egna åtgärder och av konjunkturläget bygger på aktuella uppgifter.

Regeringens mål är att öka sysselsättningsgraden till 72 procent och sänka arbetslösheten till fem procent före utgången av valperioden. Detta har via utgifternas och skatteinkomsternas utveckling en positiv effekt på såväl statens som den offentliga ekonomins ställning.

I syfte att höja sysselsättningsgraden och minska arbetslösheten till 5 procent ska realistiska och effektiva åtgärder inledas i enlighet med regeringsprogrammet, bl.a.

- en näringspolitik som stöder hållbar tillväxt och sysselsättning
- en förlängning av tiden i arbetslivet i början, i mitten och i slutet
- en omläggning av innovationspolitiken
- skattelösningar som stöder sysselsättning
- en effektiv framförhållning vid och hantering av omstruktureringar
- aktiva arbetskraftspolitiska åtgärder
- sammanjämkning av arbete och social trygghet
- sammanjämkning av arbete och familj
- förebyggande av utslagning bland unga
- en intensifiering av studierna
- en utveckling av vuxenutbildningen
- en förbättring av de svårsysselsattas ställning på arbetsmarknaden.

Som stöd för ett ambitiöst sysselsättningsmål behövs såväl en reform och förstärkning av arbetskraftspolitiken som konkreta insatser som skapar hållbar tillväxt, t.ex. en reform av beskattningen i en riktning som stöder tillväxt och en inriktning av utgifterna till stöd för sysselsättningen. Centrala element är en stark tillväxtpolitik och strukturella reformer som stöder den. De ska i synnerhet genomföras på följande sätt:

- Arbetsinsatserna ökas genom att tiden i arbetslivet förlängs och den strukturella arbetslösheten åtgärdas.
- Man ser till att arbetspensionssystemet är hållbart och har en tillräcklig finansieringsnivå.
- Ekonomins tillväxtpotential förbättras, företagsamhet främjas och den grå ekonomins omfattning minskas avsevärt.

- Kommun- och servicestrukturen revideras och välfärdstjänsternas produktivitetsutveckling förbättras.

I mitten av regeringsperioden görs det en mer omfattande utvärdering av hur den ekonomiska strategin har genomförts, och utifrån denna utvärdering slår man vid behov fast vilka ytterligare åtgärder som behövs för resten av valperioden i syfte att stärka den offentliga ekonomin och nå de satta målen.

### 3. Samordning av den ekonomiska politiken och arbetsmarknadslösningarna

Arbetslivet ska reformeras och utvecklas i samarbete med arbetsmarknadens organisationer. I nuläget behöver den ekonomiska politiken och arbetsmarknadspolitikerna samordnas. Med tanke på det ska regeringen inleda diskussioner med arbetsmarknadens organisationer där huvudlinjerna för den ekonomiska politiken och arbetsmarknadspolitikerna samordnas. Regeringen är för sin del redo att arbeta för uppkomsten av en arbetsmarknadslösning med medel som stöder konkurrenskraften och en utveckling av sysselsättningen och köpkraften.

## Mätning av hållbar utveckling

Detaljerna i den måttuppsättning som innehåller uppföljningsuppgifter om finländarnas materiella välfärd och fördelningen av den, miljöns tillstånd samt den sociala helgjutenheten och medborgarnas upplevda välfärd ska, med tyngdpunkten lagd på användarperspektivet, kompletteras av experter i enlighet med förslagen från en expertgrupp som tillsätts av statsrådets kansli. Regeringen siktar på att de nya verktygen för uppföljning och kommunikation ska användas i stor omfattning som underlag för regeringens beslutsfattande och som källa till medborgardebatt.

## Utgiftsregler och ramförfarande

Regeringen åtar sig att följa utgiftsreglerna i regeringsprogrammet och det första rambeslut som baserar sig på dem. Åtgärderna i regeringsprogrammet ska genomföras under regeringsperioden i enlighet med rambeslutet. Med utgiftsreglerna strävar man efter att garantera en utgiftspolitik inom statsfinanserna som är ansvarsfull och långsiktig och främjar ekonomisk stabilitet.

Regeringen konstaterar att de statliga utgifter som omfattas av ramarna kommer att vara 1 215,5 miljoner euro mindre 2015 än i de s.k. tekniska ramarna för statsfinanserna som gavs den 23 mars 2011 (40 699 miljarder euro). Utöver de strukturella justeringarna av ramarna justeras ramarnas totala nivå i motsvarande grad som prisnivån förändras.

Varje år reserveras 200 miljoner euro i ramnivån för tilläggsbudgetpropositioner. Om utgiftsnivån efter tilläggsbudgetarna stannar under ramnivån får skillnaden, dock högst 200 miljoner euro, trots ramarna användas följande år för engångsutgifter.

Om den ekonomiska tillväxten visar sig vara snabbare än vad prognoserna har gett vid handen, ska de ökade inkomster och minskade utgifter som tillväxten medfört i första hand användas till att minska statens skuldsättning. Om statsskuldens andel av bruttonationalprodukten tydligt börjar minska före 2015, får högst 30 procent av den förbättrade fiskala ställningen användas till utgiftsökningar i enlighet med regeringens strategiska mål.

Av eventuella inkomster från försäljningen av aktier får högst 150 miljoner euro av den del som överstiger 400 miljoner euro per år användas för sådana engångsinvesteringar i infrastruktur och kunskande som stöder hållbar tillväxt.

Statens inkomster från auktioneringen av utsläppsrätter får trots ramarna användas till engångsutgifter för klimatåtgärder och utvecklingssamarbete.

Regeringen kommer inte att använda skattestöd för att kringgå ramarna i strid med syftet med utgiftsreglerna. Ramarna är neutrala vid sådana förändringar i skattestöd och utgifter som har samma

effekter på intäkterna. Ramarna begränsar inte ombudgeteringar av utgifter, ändringar i tidtabellen för utgiftspaket eller ersättningar för eller återbetalningar av sådana inkomster som det visar sig att utan grund har erhållits till för högt belopp under valperioden.

Inom byggandet av trafikleder kommer regeringen att granska situationen som helhet innan den fattar beslut om nya trafikprojekt. Man försöker hålla byggandet av trafikleder och finansieringen av detta på en stabil nivå från år till år och även beakta kostnadsutvecklingen inom markbyggandet. Projektens ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för sysselsättningen, utsläppen och regionpolitiken ska beaktas vid bedömningen.

Statens andel till Folkpensionsanstalten för utgifter som beror på folkpensionslagen har tidigare inte funnits med i ramarna men tas nu med.

Poster utanför ramarna:

- utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa, statens andel av utgifterna för utkomststödet samt lönegarantin och bostadsbidraget; dessa utgifter inkluderas dock i ramarna när det gäller hur de ändringar som gjorts i utgiftsgrunderna påverkar utgifterna
- ränteutgifter
- eventuella kompensationer till andra skattetagare till följd av skatteändringar (inkl. socialförsäkringsavgifter) som staten har fattat beslut om
- utgifter som till beloppet motsvarar tekniskt förmedlade prestationer och medfinansiering från utomstående
- tipsmedel, inkomster från totospel och utgifter som motsvarar intäktsföringen från Penningautomatföreningen
- finansinvesteringsutgifter
- anslag som anvisats för mervärdesskatteutgifter.

Budgeteringen av försvarsministeriets och jord- och skogsbruksministeriets fullmakter ska ses över och göras tydligare och överskådligare.

## **Regeringens skattepolitiska riktlinjer**

Ett grundläggande mål med beskattningen är att trygga finansieringen av välfärdstjänsterna samtidigt som regeringen eftersträvar balans i statsfinanserna. Skattebasen ska utvidgas för att stärka statsfinanserna. Genom beskattningen kan man stärka den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen, göra samhället rättvisare och styra produktionen och konsumtionen i en riktning som är hållbarare för miljön. Inkomstskillnaderna jämnas ut bl.a. genom att kapitalskatten och skatten på stora arv höjs och genom att beskattningen av småinkomsttagare lindras.

I syfte att främja de finländska företagens konkurrenskraft och investeringsvilja samt sysselsättningen sänker man samfundsskatten och ser till att beskattningen av löneinkomster inte blir strängare på någon inkomstnivå. Sysselsättningen ska även främjas genom att beskattningen av arbete lindras för småinkomsttagare, vilket sporrar människor att ta emot arbete.

Beskattningen av förvärvsinkomster kommer att justeras årligen under valperioden. På så sätt hindrar man att beskattningen av arbete skärps på alla inkomstnivåer på grund av att inflationsnivån och inkomstnivån stiger. Härigenom är det möjligt att stödja en utveckling av hushållens köpkraft och av den inhemska efterfrågan. Beskattningen av dem som är beroende av grundskydd och av personer med små förvärvsinkomster lindras genom att grundavdraget i kommunalbeskattningen och arbetsinkomstavdraget förbättras. Regeringen ska utreda den skattemässiga behandlingen av stödet för närståendevård.

Vid moderata löneuppgörelser är regeringen redo att överväga åtgärder för att stödja ekonomisk tillväxt, en utveckling av hushållens köpkraft och av den inhemska efterfrågan samt företagens konkurrenskraft.

För att beskattningen av dem som bor på hyra och dem som bor i ägarbostad ska bli enhetligare inför det under valperioden en moderat och stegvis begränsning av rätten att dra av räntorna på bostadslån. Efter valperioden ska 75 procent av räntorna på bostadslån vara avdragsgilla vid underskottsgottgårelsen. Det maximala beloppet av hushållsavdraget sänks till 2 000 euro, och i fortsättningen ersätts en andel på 45 procent.

Donationer till universitet fortsätter att vara avdragsgilla i beskattningen. Tillämpningsområdet för donationsavdrag utvidgas dock inte. Regeringen verkar för att skattefriheten för allmännyttiga samfund ska bestå i sin nuvarande omfattning.

Företagens sysselsättnings-, tillväxt- och investeringsmöjligheter förbättras i och med att beskattningen av det kapital som lämnas kvar i företaget lindras genom att samfundsskattesatsen sänks med 1 procentenhet till 25 procent. Regeringen ger akt på hur samfundsskattenivån utvecklas i våra konkurrentländer och skrider vid behov till åtgärder för att bevara Finlands internationella konkurrenskraft.

Energibeskattningen i energiintensiva branscher ska före utgången av 2012 sänkas till de miniminivåer som EU-bestämmelserna tillåter. På så sätt stöder man företagets förmåga att sysselsätta, göra investeringar och växa. Samtidigt upprätthålls Finlands internationella konkurrenskraft.

Möjligheterna att införa FoU-avdrag ska utredas med det snaraste.

Utifrån en separat utredning som görs i början av valperioden ska beskattningen av näringsverksamhet reformeras i syfte att trygga konkurrenskraften och skattebasen. I utredningen är det bl.a. meningen att kartlägga en reform av systemet med koncernskatt, möjligheten att avskaffa indelningen i förvärvskällor, behandlingen av möjligheten till avdrag för räntor, en utvidgning av företagets förlustutjämningsystem, möjligheterna till avdrag och behovet att fortsätta med höjda avskrivningar på produktiva investeringar.

Skattebesluten innebär en moderat tyngdpunktsförskjutning inom företagsbeskattningen från beskattning av de inkomster som lämnas i företaget till beskattning av tillgångar som tas ut ur företaget. Beskattningen av börsnoterade och icke-börsnoterade företags utdelning förändras på så sätt att gränsen i euro för utdelning som ska beskattas en gång sänks till 60 000 euro i fråga om icke-börsnoterade företag. Praxis för den skattemässiga behandlingen vid återbetalning av kapital som tas ut ur en fond för inbetalt fritt eget kapital tas in i lagen i sin nuvarande form. Olika åtgärder ska utredas för hur företagets tröskel att lista sig på börsen kan sänkas.

I syfte att göra beskattningen socialt sett rättvisare och beakta skattebetalningsförmågan höjs skattesatsen för kapitalinkomster till 30 procent, och skatten görs progressiv genom att skattenivån är 32 procent till den del kapitalinkomsterna överstiger 50 000 euro. Källskatten på ränteinkomster höjs till 30 procent. I arvs- och gåvobeskattningen införs en ny nivå på 16 procent för arv och gåvor värda mer än 200 000 euro.

Tyngdpunkten inom beskattningen flyttas från en tillväxthämmande beskattning av arbete och företagande till en beskattning baserad på miljö- och hälsoaspekter. Mervärdesskattebasen utvidgas till att gälla prenumerationer på tidningar och tidskrifter, som ska omfattas av den lägsta mervärdesskattesatsen.

Effekterna av energiskattereformen ska följas upp genom en utvärdering av hur reformen påverkar beskattningsutfallet, belastningen på miljön, hushållens köpkraft, inkomstfördelningen och näringslivets verksamhetsbetingelser. Den moderata höjningen av skattenivån på torv fortsätter under regeringsperioden. Den s.k. windfall-skatten inom de berörda energisektorerna genomförs t.ex. i form av en skatt som baserar sig på fastighetens värde.

Energiskatteåterbäringen till lantbruket ändras genom att miljöstyrningen inom energibeskattningen, som har anknytning till bekämpningen av klimatförändringen, i fortsättningen även gäller lantbrukssektorn (CO<sub>2</sub>-utsläpp). Skattefriheten för stöd enligt lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk, s.k. Kemera-stöd, slopas.

Skattenivån för flytande trafikbränslen höjs i två steg med sammanlagt 10 procent, med betoningen lagd på koldioxidkomponenten. Behovet av att inflationsjustera miljö- och energiskatterna ska utvärderas i mitten av valperioden.

För att de skadliga effekterna på klimatet och miljön ska minska och trafiksäkerheten förbättras vill regeringen skynda på förnyandet av bilbeståndet genom att tyngdpunkten för beskattningen av bilismen flyttas från att beskatta anskaffningen till att beskatta användningen och höja fordonsskatten. Husbilar börjar omfattas av bilskatt utifrån en undersökning som ska göras.

Inom punktbeskattningen höjs skatten på produkter som är skadliga för miljön eller hälsan. Beskattningen ändras med beaktande av förutsättningarna att bedriva företagsverksamhet och av faktorer som påverkar finländska företags konkurrenskraft.

När det gäller avfallsskatten ska det följas upp hur möjligheterna att utnyttja och återvinna avfallskomponenter utvecklas, och vid behov ändras den skattemässiga behandlingen av avfallskomponenter. Det ska utvärderas om det är ändamålsenligt att införa en egen, lägre skattenivå för massförbränning av blandat avfall. Det blir en moderat höjning av nivån på avfallsskatten.

I syfte att förebygga de skadliga verkningarna av alkohol och tobak skärps beskattningen av dessa produkter i möjligaste mån med beaktande av privatinförseln och utvecklingen på den illegala marknaden. Inom tobaksbeskattningen går man mot en beskattning som betonar priset per enhet, i syfte att nå de hälsorelaterade och fiskala målen med beskattningen.

Basen för punktskatten på sötsaker och glass utvidgas, och skattenivån höjs. En utredning om att ersätta punktskatten på sötsaker och glass med en skatt på socker utreds så att skatten ska kunna träda i kraft vid ingången av 2013.

Regeringen ska före utgången av 2012 utreda om det är möjligt och ändamålsenligt att införa skatter på förpackningar, jordmaterial och uran. Bedömningen av om de nya skatterna ska införas eller inte görs i mitten av regeringsperioden.

De förändringar i kommunernas inkomster som skatteändringarna medför ska kompenseras till fullt belopp. Kommunernas utdelning av samfundsskatten betalas förhöjd med 5 procentenheter 2012 och 2013. En ersättning för åtaganden som församlingarnas samhällseliga uppgifter medför ska utredas under 2011.

Regeringen har som mål att fastighetsskattens andel av kommunernas skatteinkomster ska öka under valperioden. Fastighetsskatten omfattas inte av utjämningen av skatteinkomsterna. Behovet av ändringar i fastighetsbeskattningen, bl.a. att marken ska betraktas som en egen helhet samt beskattning- en av vindkraftverk, ska utredas. Fastighetsskatten ska inte gälla jord- och skogsbruksmark.

## **Åtgärder som gäller finansmarknaden**

Den finanskris som började i Förenta staterna 2008 drabbade Finland i och med att exporten rasade. Finanskrisen avslöjade många dolda problem på finansmarknaderna och inom skuldsättningen hos staterna i euroområdet. Finland arbetar aktivt på det nationella och internationella planet och inom EU för att förbättra finansmarknadernas transparens och stabilitet, så att nya kriser kan förebyggas och spelreglerna på finansmarknaderna ses över.

En viktig lärdom av finanskrisen är att utöver enskilda aktörer måste även risker som utvecklas på finansmarknaderna följas upp som en helhet. För denna s.k. makrotillsyn har Europeiska systemrisknämnden upprättats. De nationella myndigheterna ska skrida till åtgärder med anledning av dess varningar och rekommendationer. Makrotillsynen kan byggas upp utifrån de nuvarande institutionerna. Finansinspektionen måste garanteras befogenheter att använda makrotillsynspolitiska instrument bl.a. för att dämpa en överdriven skuldsättning bland företag och hushåll. En separat arbetsgrupp ska tillsättas för att utreda vilka befogenheter som behövs.

Tillsammans med centrala aktörer ska regeringen före utgången av 2012 bereda en nationell kapitalmarknadsstrategi i syfte att utveckla finansmarknaden, trygga tillväxtfinansieringen till företag, göra regleringen av kapitalmarknaden tydligare, öka stabiliteten och transparensen och stödja Finlands internationella konkurrenskraft.

Öppna och transparenta finansmarknader är den viktigaste målsättningen med de nya spelreglerna. Samtidigt ska kapitalkraven för banker och finansiella institut revideras genom Basel III-processen för att förhindra att störningar leder till kedjereaktioner.

Värdepappersmarknadslagen får en ny struktur under valperioden så att lagstiftningen i Finland blir konkurrenskraftig jämfört med andra länders motsvarande lagstiftning.

En bankskatt införs. Vid beredningen ska de övriga nordiska ländernas erfarenheter av liknande lösningar beaktas. När det gäller bankskatten strävar man i första hand efter en lösning på EU-nivå.

Finland påskyndar ibruktagandet av en internationell finansmarknadsskatt på ett så stort geografiskt område som möjligt. Målet är en global skatt, men i första hand kan också ett system som tas i bruk endast inom EU komma i fråga. Det är likaså viktigt att påskynda de projekt för att reglera de finansiella marknaderna som är under beredning inom EU.

Finland stöder ett utökat automatiskt och bilateralt informationsutbyte inom det internationella utbytet av beskattningssuppgifter. Man fortsätter att ingå överenskommelser med skatteparadis om utbyte av beskattningssuppgifter.

## **En effektivare bekämpning av grå ekonomi**

Ekonomisk brottslighet och grå ekonomi orsakar samhället betydande förluster. Den grå ekonomin har blivit internationell och den har ökat i omfattning i Finland, i synnerhet inom arbetskraftsintensiva branscher. Den organiserade, grova ekonomiska brottsligheten har även ökat oroväckande.

Bekämpningen av den grå ekonomin hör till regeringens spetsprojekt. Regeringen fortsätter verkställigheten av det femte programmet för bekämpning av ekonomisk brottslighet och kommer omedelbart att inleda beredningen av ett sjätte åtgärdsprogram. Bekämpningen av grå ekonomi kräver ett övergripande samarbete. Regeringen kommer att utse en tvärsektoriell ministerarbetsgrupp för bekämpning av grå ekonomi. Tillräckliga resurser ska reserveras för genomförandet av programmet. Åtgärdsprogrammet kommer att föredras för riksdagen före utgången av 2011, och det ska genomföras utan dröjsmål. Under regeringsperioden kommer man också att genomföra en omfattande informationskampanj mot grå ekonomi.

Med hjälp av åtgärdsprogrammet strävar man enligt en försiktig beräkning efter att få in 300–400 miljoner euro per år i ökade skatter och socialförsäkringsavgifter och sådan vinning av brott som har återfåtts. De många lagstiftningsprojekt och den utökade övervakning som man har beslutat om i detta program utgör en trovärdig grund för de ökade inkomsterna. Detta mål stöds av statsrådets program för bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi 2010–2011, som på årsbasis har beräknats förhindra förluster för staten på flera hundra miljoner euro i form av uteblivna skatter och socialförsäkringsavgifter.

Den grå ekonomin ska åtgärdas med många olika medel. Regeringen för åtgärdsförslagen från riksdagens revisionsutskott vidare. Kommuner och offentliga samfund ska spöras att följa denna handlingslinje. För att risken att åka fast för ekonomisk brottslighet ska öka måste myndigheterna ha tillräckliga resurser (Finansinspektionen, magistraterna, rättsväsendet, åklagaren, polisen, gränsbevakningen, tullen, arbetarskyddet, skattemyndigheterna och konkurrensverket). Allokeringen av resurser till myndigheterna för bekämpningen av grå ekonomi måste frikopplas från regeringens produktivetsprogram. Myndigheternas resurser ska temporärt ökas för bekämpningen av grå ekonomi.

Regeringen främjar den process som pågår inom EU för att bekämpa grå ekonomi. Inom reformen av skattesystemet är hushållsavdraget ett exempel på en åtgärd som har minskat den grå ekonomin.

En strävan är att förkorta förundersökningstiden och den juridiska processen vid ekonomisk brottslighet. Specialindrivningen ska utvecklas ytterligare med tanke på bekämpningen av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet. Möjligheten att tillämpa omvänd bevisbörda när vinning av brott drivs in och behovet att se över straffskalorna enligt hur grov gärningen är ska utredas och beredas. Åtgärder ska vidtas för att göra näringsförbudet effektivare. Möjligheterna att införa personer med näringsförbud i ett separat offentligt register utreds.

Hinder för informationsutbyte mellan myndigheter ska avlägsnas, och de myndigheter som bekämpar grå ekonomi ska på ett smidigt sätt få tillgång till behövliga myndighetsregister. Registeruppgifterna ska göras aktuella och tillgängliga. Rätten för den som är registeransvarig för utlänningsregistret att få uppgifter ska utvidgas. Det ska bli möjligt att utnyttja tillsynsuppgifter som man har fått vid bekämpningen av penningtvätt också inom skattekontrollen. Arbetskyddsmyndigheterna ska få bättre möjligheter att kontrollera att lönen följer lagstiftningen och kollektivavtalet för arbetsplatsen i fråga. Det ska utredas på trepartsbasis om arbetskyddstillsynens resurser är tillräckliga, hur de kan riktas på ett ändamålsenligt sätt, vilka befogenheter den har och vilka de administrativa utvecklingsbehoven är. Förvaltarregistren ska bli offentliga för myndigheterna.

Det ska bli lättare att fullgöra utredningsskyldigheten enligt beställaransvarslagen genom ett register som förs av Skatteförvaltningen och där beställaren får uppgifter om skatteskulder. Den offentliga förvaltningen måste föregå med gott exempel genom en korrekt verkställighet av beställaransvarslagen. Vid offentlig upphandling måste man försäkra sig om att de tjänster som den offentliga förvaltningen köper tillhandahålls av företag som uppfyller kraven i lagstiftningen. Finland arbetar också aktivt inom EU för att principen om beställaransvar ska börja tillämpas inom hela unionen.

Behovet av ändringar i beställaransvarslagen ska utredas. Utifrån utredningarna kommer regeringen att bereda nödvändiga förslag på trepartsbasis. I reformarbetet ska bl.a. förhållandet mellan beställarens och underentreprenörens ansvar enligt bransch, en höjning av försummelseavgiften samt kraftigare sanktioner än nu vid upprepade och avsiktliga försummelser beaktas. En bedömning av konsekvenserna för företagen ska ingå i reformarbetet. Behovet av att utveckla myndigheternas verksamhetsbetingelser och befogenheter vid bekämpningen av grå ekonomi ska utredas, och med stöd av utredningarna vidtas nödvändiga åtgärder på trepartsbasis.

Kontrollen över anställningsfrågor och skattekontrollen inom byggbranschen effektiviseras genom att skattenummer på obligatoriska fotoförsedda id-kort tas i bruk på byggena. Inom byggbranschen införs en skyldighet att varje månad lämna Skatteförvaltningen uppgifter om anställda och entreprenader.

Regeringen har för avsikt att genomföra förslagen i rapporten från arbetsgruppen för beredning av åtgärder för bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi inom byggbranschen samt hotell- och restaurangbranschen utgående från en beredning på trepartsbasis.

Skattekontrollen av utländska företag som verkar i Finland och av deras anställda ska effektiviseras med beaktande av internationella förpliktelser som är bindande för Finland.

Rättigheterna och skyldigheterna i anslutning till beskattningen måste vara desamma för all arbetskraft som bor i Finland och oberoende av invandrarens ställning samt beakta skatteavtal och internationella skattebestämmelser. Det ska göras en helhetsbedömning av hur bestämmelserna om anlitan- det av utländsk arbetskraft fungerar. Bristerna i det nuvarande systemet ska utvärderas. Utgående från utredningen bereds, inom gränserna för vad som är möjligt enligt EU-lagstiftningen, en skyldighet för arbetsgivaren att innan arbetstagare sänds ut göra en anmälan till myndigheterna i Finland om de utsända arbetstagarna, och en skyldighet för utländska arbetsgivare verksamma i Finland att registrera sig i Finland.

Regeringen utreder om företag som är registrerade i utlandet kan påföras en skyldighet att ta ut källskatt eller verkställa förskottsinnehållning när de betalar skattepliktig lön för arbete som görs i Finland, oberoende av om företaget har fast driftställe i Finland eller inte.

Finland går i främsta ledet när det gäller att få ett slut på internationell skatteflykt. Möjligheten utreds att tillämpa strängare kriterier än OECD:s kriterier för vilka länder och regioner som räknas som skatteparadis. Regeringen främjar ibruktagandet av automatiskt informationsutbyte i internationella skat-



teavtal, och möjligheten till utbyte av befintlig information utnyttjas aktivt. Vidare arbetar man för att transnationella företags landsspecifika bokslutsuppgifter ska offentliggöras.

I samband med totalreformen av värdepappersmarknadslagen ska man se till att myndigheternas möjligheter att få uppgifter är tillräckliga och att ändringarna inte leder till en ökad grå ekonomi. Regeringen ser det som viktigt att ägandet på värdepappersmarknaden i fortsättningen är minst lika offentligt och transparent som för närvarande.

Den nuvarande förvaltarregistreringen av värdepapper ska utvecklas så att myndigheternas rätt att få information och det internationella myndighetssamarbetet kan tryggas och skatteflykt förhindras. Vid beredningen beaktas konkurrentländernas motsvarande reglering och beskattningspraxis, med beaktande av utvecklingen av EU-lagstiftningen. I samband med beredningen bedöms också reformernas konsekvenser för den finländska finanssektorns konkurrenskraft och verksamhetsbetingelser.

Med utredningen som utgångspunkt ska det genomföras ett heltäckande arrangemang för att den källskatt som lagen förutsätter ska tas ut på utdelning som betalas till begränsat skattskyldiga, om inte en tillförlitlig redogörelse om den faktiska mottagaren av utdelningen och om denna mottagares rätt till lägre skatt läggs fram. Det bereds bestämmelser om skyldighet för distansmäklare verksamma i Finland och förvarare av finländska värdepapper att lämna in en årsanmälan om de värdepappersköp som de har förmedlat och som har gjorts av finländare och av sådana som är allmänt skattskyldiga i Finland.

### 3 UTRIKES-, SÄKERHETS- OCH FÖRSVARSPOLITIKEN OCH EU-ÄRENDEN

#### **Ett internationellt aktivt, europeiskt Finland**

Finlands säkerhet, välbefinnande och förutsättningar för framgång baserar sig på ett övergripande samarbete med andra stater och internationella aktörer. Målet med Finlands utrikespolitik är att stärka internationell stabiliteten, säkerhet, fred, rättvisa och hållbar utveckling och att främja rättsstaten, demokratin och de mänskliga rättigheterna.

Finlands utrikes- och säkerhetspolitik bygger på goda bilaterala förbindelser, stark påverkan inom Europeiska unionen och effektivt multilateralt samarbete som en del av det internationella samfundet.

De nordiska länderna är av hävd en viktig referensgrupp för Finland. Europeiska unionen är Finlands viktigaste referensram och kanal för påverkan när det gäller yttre förbindelser. Finland arbetar aktivt för att stärka FN:s ställning och funktionsförmåga. Finland samarbetar med Nato. Finland kommer även i fortsättningen att arbeta aktivt för att stärka Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa och Europarådet. Regeringen reagerar snabbt på de förändringar som sker i maktbalansen i världspolitiken till följd av de stora växande ekonomierna.

#### **Europapolitiken**

Europeiska unionen är en naturlig politisk gemenskap för Finland, och utvecklandet av unionen stärker Finlands stabilitet, välbefinnande och säkerhet. Finland är en aktiv och initiativrik medlem i Europeiska unionen. Finland främjar utvecklandet av en konkurrenskraftig, socialt rättvis och effektiv Europeisk union.

Regeringen stöder utvecklandet av EU i enlighet med de möjligheter som de gällande grundfördragen erbjuder. Finland betonar alla medlemsstaters lika rättigheter och skyldigheter, den institutionella balansen och kommissionens självständiga ställning. Ett funktionssätt som grundar sig på gemenskap är det bästa sättet att säkerställa att verksamheten i unionen är stabil och rättvis och att demokratin förverkligas. Regeringen kommer att granska projekt som gäller differentierad integration från fall till fall. Utgångspunkten är att Finland strävar efter att delta i viktiga projekt inom unionen.

För att främja Finlands mål för EU-politiken krävs en målmedveten och riktad strategi för att påverka den utvidgade unionen, som i allt högre grad går i mellanstatlig riktning. Regeringen kommer årligen att fastställa de viktigaste målen för EU-politiken och förbinder sig till att främja dem i förhållande till EU-institutionerna och de övriga medlemsstaterna. Regeringen överlämnar till riksdagen en redogörelse för EU-politiken, i vilken behandlas principerna, målen och förfarandena för Finlands EU-politik. Ålands möjligheter att påverka EU-frågor säkerställs.

Regeringen förhåller sig allvarligt till den kritik som medborgarna riktat mot Europeiska unionens verksamhet och anser det viktigt att det civila samhället aktivt deltar i behandlingen av Europafrågor och att det sprids information om dem. Unionen och alla dess institutioner ska i sin verksamhet och medelsanvändning vara effektiva och öppna. Finland kommer att arbeta för att stärka Europeiska unionens sociala dimension och utveckla unionens legitimitet. Det europeiska samarbetet ska utökas i de frågor där samarbetet skapar mervärde eller är viktigt för EU:s påverkan utifrån. Samtidigt ska respekten för subsidiaritetsprincipen stärkas och sådan lagstiftning undvikas, vars syften kan nås lika bra eller bättre på nationell nivå.

Regeringen arbetar för att stabilisera den europeiska ekonomin, stärka konkurrenskraften, produktiviteten och andra förutsättningar för ekonomisk tillväxt samt förbättra sysselsättningen och förebygga ekonomiska kriser i framtiden. Finland stöder fullbordandet av EU:s inre marknad och målen med strategin Europa 2020, i synnerhet utvecklandet av en digital inre marknad och stärkandet av förutsättningarna för företagsverksamhet och sysselsättning.

Finland kommer att skynda på ibruktagandet av en internationell finansmarknadsskatt som ingriper mot spekulativ verksamhet och som ska ha en så vid geografisk spridning som möjligt. Målet ska vara en global skatt, men i första hand kan ett system som tas i bruk endast på EU-nivå komma i fråga.

Effektiviserandet av verksamheten på den inre marknaden ska vara socialt hållbart. Finland strävar efter att förbättra verksamheten på arbetsmarknaden och stärka minimiskyddet för arbetstagarnas anställningsvillkor utifrån dialoger med sociala partner. Regeringen ska arbeta för att öka jämlikheten mellan anställda och hindra att anställningsvillkoren försämrats.

Nya finans- och skuldkriser måste förhindras genom att stabilisera finansmarknaden på ett hållbart sätt och genom att i synnerhet stärka finansmarknadens öppenhet och samordningen av medlemslänternas ekonomiska politik med beaktande av de preciseringar riksdagen föreslår. Finlands skärpta linje när det gäller skötseln av finanskriserna i euroländerna och förändringarna i spelreglerna för det finansiella systemet fastställs i det beslut som regeringen lagt fram och som riksdagen har godkänt (bilaga 3). Innan enskilda beslut fattas ska regeringen bedöma om de beslut som fattas inom ramen för det europeiska finansiella stabiliseringsinstrumentet (EFSF) eller Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM), som eventuellt inrättas, är motiverade med tanke på medborgarna i Finland och i det krisdrabbade landet och om det är sannolikt att det saneringsprogram som planerats för landet hjälper det ur krisen. Enligt detta godkänner Finland inrättandet av Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) under förutsättning av Finlands villkor uppfylls. Regeringen ska överlämna den grundfördragsändring som detta förutsätter till riksdagen för behandling.

Finland betonar att EU:s följande budgetram ska avspegla såväl den svåra situationen inom den offentliga ekonomin som behovet av att stärka förutsättningarna för ekonomisk tillväxt och sysselsättning. Storleken på unionens budget kan inte utökas nämnvärt i en situation där medlemsstaterna är tvungna att anpassa sina egna nationella budgetar. Regeringen anser det viktigt att man i budgeten beaktar de dynamiska prioriteringarna i strategin Europa 2020 och flyttar tyngdpunkten mot tillväxt, sysselsättning, kompetens och innovationer samt åtgärder som främjar social rättvisa och miljöns tillstånd. Regeringen vill att de möjligheter som EU-fonderna erbjuder ska utnyttjas effektivare i Finland. Medlemsstaternas betalstatus bör basera sig på staternas förmögenhetsnivå. Förhandlingarna om sloandet av vissa medlemsländers särskilda avgiftsnedsättningar fortsätter. Regeringen är beredd att granska kommissionens förslag till unionens nya egna medel.

Regeringen anser det vara viktigt att EU:s regional- och strukturpolitik skapar förutsättningar för en hållbar ekonomisk utveckling för regionerna, där målet är att främja smart tillväxt och välfärd och att förebygga social utslagning. Verksamhetsförutsättningarna för jordbruksproduktion ska även i fortsättningen säkerställas i unionens alla regioner. Regeringen har förbundit sig till EU:s gemensamma mål att begränsa klimatuppvärmningen till två grader och strävar efter att nå ett bindande internationellt klimatavtal 2011. Finland stöder skapandet av en gemensam europeisk energimarknad, ett marknadsinriktat utvecklande av ett energinät och förbättrandet av energieffektiviteten.

Finland deltar i förverkligandet av ett enhetligt område med frihet, säkerhet och rättvisa, för att medborgarnas rättigheter ska tillgodoses fullständigt och enkelt när de rör sig och arbetar i andra medlemsländer. Det är viktigt att säkerställa Schengenavtalets betydelse som en garant för den fria rörligheten. Det är nödvändigt att stärka unionens gränsbevakningssamarbete för att bekämpa illegal invandring, människohandel och smuggling. Regeringen stöder det mål om utvecklande av ett gemensamt asylsystem i EU som ingår i Stockholmsprogrammet. Regeringen ska arbeta aktivt för att EU ska anslutas till Europakonventionen. Övervakningen av att de mänskliga rättigheterna tillgodoses i alla medlemsländer måste utökas för att bekämpa diskrimineringen av romer och andra minoriteter.

Finland stöder ett stärkande av EU:s yttre åtgärder med utnyttjande av unionens stora urval av metoder och den nya europeiska avdelningen för yttre åtgärder. Regeringen deltar aktivt i utvecklandet av en strategi för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik. Målet är att stärka EU:s roll som en aktör i den internationella politiken som agerar enligt i internationella organisationer och avtalsförhandlingar. Unionen ska vara en aktiv aktör i synnerhet i sina närområden, i förhållandet till strategiska partner och i viktiga globala frågor.

Finland anser det viktigt att fortsätta utvidgningen av Europeiska unionen med utgångspunkt i gemensamt överenskomna kriterier för medlemskap. Unionens grannskapspolitik ska utvecklas och tyngdpunkten för den externa finansieringen ska fördelas jämnare mellan unionens södra och östra närområden. För Finland är det viktigt att stärka EU:s östliga partnerskap.

## **De nordiska länderna**

Regeringen arbetar aktivt för att intensivifiera det nordiska samarbetet och fäster särskild uppmärksamhet vid att säkerställa och främja styrkan i den nordiska modellen.

När regeringen fortsätter och fördjupar det gränshinderssamarbete mellan de nordiska länderna som främjar rörlighet och umgänge fäster den särskild uppmärksamhet vid sådana problem som drabbar enskilda medborgare och som beror på en bristfällig samordning, såsom motstridiga pensions- och socialpolitiska avgöranden. Försvars-, vetenskaps- och innovationspolitik samt miljö- och konsumentfrågor är naturliga nordiska samarbetsområden som bör utvecklas kraftigt.

Rekommendationerna från det regeringsmöte som ordnades i Tavastehus 2009 utgör ett starkt underlag för att vidareutveckla det nära samarbetet mellan Finland och Sverige och i synnerhet för att säkerställa finskans och svenskans ställning i bägge länder.

## **Baltikum och närområdena**

Finland har nära relationer till de baltiska länderna. Vår närhet till Estland stärker samarbetet i Östersjöområdet. De baltiska länderna är viktiga partner för Finland, både i EU och bilateralt. Samarbetet med de baltiska länderna utvecklas bilateralt och i EU samt genom att stärka det etablerade nordisk-baltiska samarbetet NB8 mellan Östersjöländerna och de nordiska länderna.

Finland betonar samarbetet inom den nordliga dimensionen och utvecklandet av dess partnerskap. Europeiska unionens strategi för Östersjöområdet spelar en viktig roll för ett konsekvent utnyttjande av samarbetsmekanismerna för området. Regeringen ska aktivt främja genomförandet av strategin och beaktandet av dess prioriteringar i EU:s nästa budgetramar. Regeringens syfte är att förbättra samordningen av Östersjösamarbetet. Finland stöder Baltic Sea Action-processen. Den nordliga dimensionen erbjuder ett fungerande forum för Östersjösamarbete med länder som inte är medlemmar i EU, särskilt med Ryssland.

Ett betydande ekonomiskt och politiskt intresse riktas mot de arktiska områdena. Till följd av klimatförändringen och det tilltagande utnyttjandet av naturresurser ökar miljöriskerna i det arktiska området. Det arktiska området innebär också betydande möjligheter för Finland. Regeringen främjar ett utnyttjande av finländsk kompetens i det arktiska området. Genomförandet av Finlands arktiska strategi ska effektiviseras. Samarbetet med staterna i området ska utökas för att förbättra möjligheterna till näringsverksamhet i området och bekämpa de miljöhot som gäller området. Vid gruvdriften och utnyttjandet av områdets naturresurser ska man respektera den ekologiska hållbarheten och ursprungsbefolkningarnas rättigheter. Finlands mål är att stärka EU:s arktiska politik och inrätta EU:s arktiska center i Rovaniemi.

## **Ryssland**

Finland ska stärka sina nära och omfattande bilaterala relationer på flera nivåer med Ryssland. Regeringen agerar aktivt för att utveckla EU:s Rysslandspolitik. Finland stöder Rysslands närmande till Europa och integreringen av landet i det internationella avtalssystemet.

Regeringen kommer att främja den ömsesidiga rörligheten mellan Finland och Ryssland. Finland stöder EU:s strävanden att främja visumfrihet med Ryssland i enlighet med de villkor som överenskommits i EU. Finland förbereder sig på visumfriheten bl.a. genom att utveckla gränsbevakningen. Finland ska också stödja sådant samarbete mellan Finland och Ryssland som sker inom ramen för det civila samhället. Avsikten är att utvidga studentutbytet mellan EU och Ryssland.

Regeringen stärker också samordningen av Finlands Rysslandspolitik och inrättar i detta syfte en ministerarbetsgrupp. Det nationella handlingsprogrammet för Ryssland ska uppdateras och verksamheten i Rysslandsforumet utvecklas.

Närområdessamarbetet med Ryssland fortsätter och förnyas. Kärnsäkerheten, förbättrandet av miljöns tillstånd och förebyggandet av smittsamma sjukdomar är viktiga mål för närområdessamarbetet. Det är även i fortsättningen viktigt för Finland att stärka det gränsöverskridande samarbetet.

## **Den globala verksamheten**

Frågor som hänför sig till en bättre kontroll av globaliseringen är viktiga när det gäller Finlands internationella samarbete. Regeringen arbetar för att minska den orättvisa fördelningen av nyttan av globaliseringen och de missförhållanden och den osäkerhet detta för med sig. Finland arbetar målmedvetet i internationella organisationer för att genomföra en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling. Finland driver sin värdegrundsbaserade utrikespolitik genom att sträva efter att stödja en så omfattande dialog som möjligt som överskrider de politiska, kulturella och religiösa gränserna.

Framgångarna i de stora tillväxtländerna, särskilt i de s.k. BRICS-länderna, har en central inverkan på alla frågor inom den internationella politiken. I en värld med många mittpunkter strävar Finland aktivt efter att stärka och förnya ett multilateralt system som förbinder alla de viktiga aktörerna till gemensamma mål och lösningar. Förenta nationerna är grundvalen för det globala, multilaterala systemet och samarbetet. Regeringens avsikt är att målmedvetet utveckla Finlands bilaterala relationer i synnerhet med de stora tillväxtekonomierna.

Regeringen ska arbeta för att stärka FN:s legitimitet och funktionsförmåga. Finland är initiativrikt i sin FN-politik och satsar i synnerhet på att förebygga kriser, skapa fred samt främja de mänskliga rättigheterna och rättsstaten. Regeringen aspirerar på det roterande medlemskapet i FN:s säkerhetsråd åren 2013–2014 och förbereder sig för ett eventuellt medlemskap. Finlands FN-strategi ska uppdateras i syfte att stärka effekterna av vår FN-politik. Finland stöder det arbete som har som mål att inrätta en världsmiljöorganisation som lyder under FN och den verksamhet som bedrivs av FN:s högnivåpanel för global hållbarhet. Finland strävar efter att stärka FN:s verksamhet när det gäller förebyggande av konflikter och krishantering. Parlamentarikernas och det civila samhällets delaktighet i de internationella förhandlingsprocesserna stärks.

Gruppen G-20 har utökat sin betydelse som ett forum för internationellt samarbete. Det är viktigt för Finland att Europeiska unionen och dess medlemsländer i G-20 driver en enig och effektiv linje som följer de gemensamma ståndpunkterna. Regeringen stöder ett effektiviserande av verksamheten inom Internationella valutafonden, Världsbanken, de regionala utvecklingsbankerna och Världshandelsorganisationen och är beredd att delta i utvecklandet av organisationernas verksamhet och struktur med beaktande av förändringarna i balansen i världsekonomin.

Förenta staterna har även i fortsättningen en stark ställning i den internationella politiken. Förenta staterna är en naturlig samarbetspart för såväl unionen som Finland. Regeringen kommer att fördjupa sitt transatlantiska samarbete bilateralt och via EU. Regeringen kommer att utarbeta en strategi som har som mål att intensifiera de bilaterala relationerna mellan Finland och dels Förenta staterna, dels Kanada och att finna medel att utveckla EU:s politiska och ekonomiska transatlantiska förhållanden.

Finland arbetar för att öka den internationella finansmarknadens stabilitet, öppenhet och ansvar. Vid sidan av EU:s åtgärder kan även andra metoder komma i fråga: internationella skatter för den finansiella sektorn, en skärpning av kontrollen av finansmarknaden, en skärpning av bestämmelserna om soliditet och förebyggande av ogenomskinliga riskanhopningar. Regeringen vinnlägger sig om att stänga skatteparadis, bl.a. genom att skärpa företagens rapporteringsskyldighet och öka informationsutbytet mellan myndigheterna.

Regeringen vill främja stärkandet av rättsstaten, demokratin och de mänskliga rättigheterna i sina bilaterala relationer och i internationella organisationer genom att inta en konstruktiv och resultatinkriktad hållning. Finland understryker ratificerandet av internationella förbindelser som ingåtts. Avsikten är

att under regeringsperioden ratificera ILO-konvention nr 169 om ursprungsfolk och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Finland arbetar aktivt mot människohandel. Regeringen kommer att utarbeta ett åtgärdsprogram om politiken för de mänskliga rättigheterna.

## **Handelspolitiken**

Regeringens mål är att stärka det internationella ekonomiska systemet och handelssystemet och att utveckla en öppen världsekonomi som baserar sig på överenskomna regler samt att bekämpa risken för protektionism.

Finland stöder EU:s handelspolitiska mål och arbetar i synnerhet för att säkerställa jämlika verksamhetsförutsättningar och en öppen marknad för grön teknologi, gröna produkter och grön kompetens samt för utvecklandet av en digital ekonomi. Vi betonar en konsekvent växelverkan mellan handel och utveckling för att minska fattigdomen.

Finland strävar efter att påverka den internationella ekonomiska utvecklingen i syfte att nå en stabil och balanserad utveckling av världsekonomin och att främja våra handels- och finanspolitiska intressen. Regeringen kommer att utarbeta ett åtgärdsprogram för Finlands ekonomiska yttre förbindelser som överskrider förvaltningsområdenas gränser. Genom genomförandet av programmet stöds sysselsättningsutvecklingen i Finland och särskilt internationaliseringen av små och medelstora företag. Arbetet med skapandet av Finlandsbilden fortsätter.

Finland stöder en fri och rättvis handel och främjar en integration av utvecklingsländerna i den internationella ekonomin. Regeringen kommer att fästa uppmärksamhet vid utvecklingsländernas möjligheter att utveckla sin egen ekonomi och stödja en ökning av deras möjligheter att påverka handelspolitiken. I den globala ekonomin måste alla aktörer förbinda sig att i högre grad ta samhällsansvar och iakttäta internationella normer som gäller miljö och arbetsliv. Regeringen stöder strävandena att få i synnerhet tillväxtekonomierna att förbinda sig till dessa principer.

Finland strävar efter att påverka utvecklandet av regler för den internationella handeln med beaktande av miljö- och konsumentskyddets behov, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande rättigheterna i arbetslivet i enlighet med de ILO-konventioner och andra internationella avtal som Finland godkänt. Finland betonar företags- och samhällsansvaret i handelspolitiken. Regeringen kommer att utreda möjligheterna att skapa ett öppet och transparent skuldsaneringssystem och stödja utarbetandet av ett sådant globalt avtal om investeringar som har bred förankring och som beaktar staternas och investerarnas rättigheter och skyldigheter på ett balanserat sätt.

Finland stöder framskridandet av de multilaterala handelsförhandlingarna inom WTO samt EU:s bilaterala förhandlingar om frihandelsavtal. Regeringen vill fästa särskild uppmärksamhet vid att finländska företags och anställdas intressen bevakas också med beaktande av situationen i utvecklingsländerna inom de sektorer där regleringen och handelspolitiken påverkar företagsverksamheten, men som inte omfattas av det multilaterala systemet. Regeringen säkerställer att näringslivets, arbetsmarknadsparternas och frivilligorganisationernas synpunkter hörs när Finlands ståndpunkter i internationella organisationer utarbetas.

## **Utvecklingspolitiken**

Utvecklingspolitiken utgör en viktig del av en konsekvent och övergripande utrikes- och säkerhetspolitik. De viktigaste målen med utvecklingspolitiken är att minska fattigdomen och nå FN:s millenniemål med beaktande av partnerländernas behov och ägande. Regeringen ska förnya utvecklingspolitiken så att den motsvarar de framtida behoven. Finland framhäver i sitt eget utvecklingssamarbete rättsstatsutvecklingen, demokratin, de mänskliga rättigheterna och en hållbar utveckling. Särskilda prioriterade områden är utbildningen, ett människovärdigt arbete, minskande av ungdomsarbetslösheten och förbättrandet av kvinnors och barns ställning. I verksamheten ska Finlands starka sidor när det gäller utbildning, hälsofrämjande, kommunikations- och miljöteknologi och god förvaltning utnyttjas.

Effekterna av utvecklingssamarbetet ska förbättras. Man strävar efter att öka satsningarna på multilateralt samarbete. I utvecklingspolitiken kommer regeringen att betona konsekvens, biståndets kvalitet och effekter. Finlands bistånd ska bli mindre splittrat och samordningen med andra biståndsländer och organisationer ska utökas. Regeringen stöder en ökad konsekvens och effektivitet i Europeiska unionens utvecklingspolitik.

I en anda av övergripande krishantering kan anslagen för utvecklingssamarbete ökas för att främja den övergripande säkerheten i de områden där Finland stöder fredsmäkling, fredsbevarande och krishantering. Finland fortsätter att bevilja brådskande humanitärt bistånd till kris- och katastrofoffer genom FN och andra humanitära aktörer. Biståndet länkas till välplanerat återuppbyggnadsarbete och utvecklingssamarbete.

Regeringens mål är att säkerställa en jämn anslagsutveckling inom ramen för vilken en anslagsnivå på 0,7 procent av BNI och Finlands internationella förbindelser kan nås. Dessutom ska möjligheten att införa innovativa biståndskällor för att bredda den finansiella basen utredas ytterligare. Regeringen utökar frivilligorganisationernas andel av allt utvecklingssamarbete. Regeringen beviljar mer resurser till Finnfunds verksamhet. Regeringen kommer att utarbeta ett utvecklingspolitiskt åtgärdsprogram och lämna en redogörelse om utvecklingspolitikens effekter och konsekvens.

## **Säkerhets- och försvarspolitiken**

Finland ska även i framtiden sörja för ett eget trovärdigt försvar och delta i det europeiska säkerhets- och försvarssamarbete som utvecklas och i den internationella militära krishanteringen. Utgångspunkten är att hela landet ska försvaras, och grunden för försvarssystemet är även i fortsättningen den allmänna värnplikten.

I en värld med ömsesidigt beroende kräver de nya säkerhetshoten, såsom klimatförändringen, den okontrollerbara migrationen, fattigdomen och ojämlikheten, epidemierna, den internationella brottsligheten, spridningen av massförstörelsevapen, terrorismen och angreppen mot datanäten, ändamålsenliga förberedelser enligt en bred säkerhetsuppfattning.

Deltagandet i krishanteringsuppgifter stöder återställandet av säkerhet och stabilitet i krissituationer, stärker vår egen försvarsduglighet och ökar landets inflytande i den internationella politiken.

Finland arbetar aktivt för att fördjupa det nordiska försvarssamarbetet. Genom de nordiska ländernas säkerhets- och försvarspolitiska samarbete vill man uppnå kostnadseffektiva funktioner och säkerställa resurserna. Det säkerhetspolitiska samarbetet fortsätter med utgångspunkt i den nordiska solidaritetsförklaringen.

Finland kommer aktivt att delta i utvecklandet av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik och den tillhörande gemensamma försvarspolitiken i enlighet med de möjligheter som Lissabonfördraget erbjuder. I framtidens nätverksbaserade försvar utnyttjas kompetensen och kapaciteten ömsesidigt i samarbetet med EU-partner och nordiska partner.

Finland tillhör ingen militär allians, men samarbetar med Nato och bevarar möjligheten att ansöka om medlemskap i Nato. Finland planerar inte att ansöka om medlemskap i Nato under denna regeringsperiod. Finland bedömer ett eventuellt medlemskap i Nato utifrån sina egna nationella säkerhets- och försvarspolitiska intressen. Finland arbetar för att utveckla samarbetet mellan Europeiska unionen och Nato och beaktar Natos betydelse som ett viktigt forum för den europeiska säkerhetspolitiken.

Finland kan delta i militär krishantering i enlighet med lagen om militär krishantering. Regeringen främjar ett övergripande tillvägagångssätt där utvecklingssamarbete, humanitärt bistånd, diplomati samt militär och civil krishantering fungerar smidigt tillsammans.

Före utgången av 2011 ska man bedöma om det blir en fortsättning på Finlands militära deltagande i Afghanistan och då beakta ISAF-operationen som helhet, de deltagande parternas planer och överföringen av ansvar samt vart det är ändamålsenligt att rikta Finlands krishanteringsresurser. Tyngdpunk-

ten för det finländska deltagandet flyttas gradvis till utvecklingssamarbete, civil krishantering och utbildning.

Finland betonar också kvinnors deltagande i krishantering och skapande av fred. Finland strävar efter att förbättra kvinnors och flickors situation i väpnade konflikter och sammandrabbningar i enlighet med FN:s resolution nr 1325. Finland satsar starkt på civil krishantering, och Finlands strategi för civil krishantering ska uppdateras.

Funktionssäkra datanät är nödvändiga för att det moderna informationssamhället ska fungera. Regeringen kommer att utarbeta en cyberstrategi om den nationella datanätssäkerheten och aktivt delta i det internationella samarbetet inom området. Målet är att Finland ska vara ett av de ledande länderna när det gäller att utveckla cybersäkerheten.

Finland kommer att arbeta aktivt för att främja internationella processer för kärnvapennedrustning och hindrande av spridningen av massförstörelsevapen och för att stödja genomförandet av dessa processer. Regeringen arbetar aktivt för att få till stånd ett internationellt vapenhandelsavtal. Finland betonar EU:s gemensamma uppförandekod för vapenexport. Statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska utskott kommer årligen att se över Finlands ståndpunkt till avtalet om förbud mot klustervapen.

Regeringen utvecklar Finlands satsningar på internationell fredsmedling och förebyggande av kriser. Man kommer att utarbeta ett åtgärdsprogram för fredsmedling i syfte att stärka Finlands kompetens och deltagande med beaktande av möjligheterna till en flexibel användning av resurser i och med inrättandet av en fond för stabilisering. Finland kommer att utarbeta en strategi för stödjande av bräckliga stater.

Regeringen ska inleda en omfattande reform av försvarsmakten. Reformen kommer att beredas på en parlamentarisk grund. Reformen kommer att behandlas som en del av den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse som grundar sig på ett brett säkerhetsbegrepp och som överlämnas till riksdagen i början av valperioden. Syftet med reformen är att säkerställa Finlands försvarsförmåga och skapa bestående kostnadsbesparingar.

Genom reformen av försvarsmakten ska försvarsmakten anpassas till minskningen av åldersklasserna och det ökade kostnadstrycket, samtidigt som försvarets förebyggande verksamhet ska upprätthållas och utvecklas. En utgångspunkt för reformen är att dimensionera försvarsmakten för kristider och effektivisera verksamheten. Genomförandet av ett sparprogram för försvarsmakten förutsätter att anpassningsåtgärder vidtas genast i början av valperioden.

Den allmänna värnplikten utvecklas med utgångspunkt i den s.k. Siilasmaa-rapporten. Det frivilliga försvarets roll kommer att ses över i samband med reformen av försvarsmakten. Den svenskspråkiga bevärningsutbildningen ska säkerställas på det sätt som lagstiftningen förutsätter. Reformen av försvarsmakten ska genomföras med iakttagande av en god och ansvarsfull personalpolitik.

Regeringen stöder försvars-, luftfarts- och säkerhetsindustrins nationella och internationella samarbete samt industrins exportförutsättningar i syfte att bevara försörjningsberedskapen och den nationella säkerheten. Anskaffningen av försvarsmateriel ska säkerställas inom ramen för en långsiktig planering.

Behandlingen av militära kommandomål tas upp i samband med den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse som behandlar reformen av försvarsmakten.

## **Utvecklandet av utrikesförvaltningen**

En effektiv och fungerande utrikesförvaltning är ett viktigt redskap för Finland. Finlands beskickningar i utlandet bildar ett globalt täckande nätverk av verksamhetsställen, och regeringen vill säkerställa deras verksamhetsförutsättningar. Resurser riktas särskilt till sådana länder och områden som har en ökande politisk och ekonomisk betydelse för Finland. I utvecklandet av beskickningsnätverket kommer man särskilt att satsa på att intensifiera samarbetet mellan de nordiska länderna.



Regeringen riktar andra ministeriers personalresurser i uppgifter som hör till deras ansvarsområde till beskickningar i utlandet. Regeringen kommer att koncentrera Finlands internationella funktioner enligt konceptet med Finlandshus. Målet är att förbättra samarbetet mellan de finländska aktörerna genom att skapa förutsättningar för dem att bilda nätverk och samordna sig och genom att klarlägga arbetsfördelningen. Att genomföra åtgärdsprogrammet för Finlands ekonomiska yttre förbindelser hör till de finländska beskickningarnas viktigaste uppgifter.

## 4 RÄTTSPOLITIKEN, DEN INRE SÄKERHETEN OCH INVANDRINGEN

### Stärkande av de mänskliga rättigheterna och demokratin

Regeringen sörjer för de allmänna förutsättningarna för rättsstaten. Demokratin och respekten för de mänskliga rättigheterna stärks. Finland deltar aktivt i utvecklandet av Europeiska unionen som ett område för frihet, rättigheter och säkerhet.

Under 2011 kommer Finlands första nationella handlingsplan för de mänskliga rättigheterna att utarbetas. I enlighet med vad riksdagen har förutsatt utarbetar regeringen en mer omfattande redogörelse om de politiska frågor som gäller de mänskliga rättigheterna. I den kommer man att följa upp hur de uppställda målen nås.

Röstningsaktiviteten och medborgarinflytandet ska utvecklas utifrån politikprogrammet för medborgarinflytande, principbeslutet om främjandet av demokratin i Finland och den demokratipolitiska redogörelse som är under beredning. En systematisk och långsiktig uppföljning av utvecklingen i fråga om demokratin och medborgarsamhället inleds.

Projektet för ändring av grundlagen slutförs.

Demokratiuppföstran utvecklas särskilt vid läroanstalterna. Inom undervisningen ökas mängden sådant innehåll och sådana verksamhetsformer som stöder medverkan, påverkningsmöjligheterna samt utvecklandet av den politiska och samhällsliga läskunnigheten. Det kommer att föreskrivas om elevkårer i grundskolan och på det andra stadiet och genom detta stärks de ungas medverkan och utveckling till aktiva medborgare.

Regeringen stöder fri medborgarverksamhet och fritt bildningsarbete. Frivilligorganisationerna ska ges allt större möjligheter att presentera sin verksamhet i skolor, läroanstalter och bibliotek. Frivilligorganisationernas verksamhetsförutsättningar som producenter av frivilligarbete och kamratstöd, hjälparbete och specialtjänster stärks samtidigt som resurseringen förbättras och det skapas klarhet i medelsanskaffningen och skattefriheten. Organisationerna är allmännyttiga och icke-vinstdrivande aktörer som har stor betydelse för den finländska demokratin och människornas välfärd. Det är särskilt viktigt att trygga tredje sektorns verksamhetsförutsättningar för att stödja livsförutsättningarna för de personer och grupper som har det allra sämst.

Organisationernas verksamhet stöds också genom att man öppnar offentliga lokaler för medborgarverksamhet. Ett särskilt prioriteringsområde är bostadsområden med sociala problem och den lokala verksamheten inom sådana områden. Delegationen för medborgarsamhällspolitik ska permanentas vid justitieministeriet.

Regeringen främjar utvecklandet av nya former av delaktighet, t.ex. rådgivande medborgarpaneler samt andra redskap för engagerande demokrati. Beslut om behovet av rådgivande folkomröstningar fattas från fall till fall.

I samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna och frivilligorganisationerna kommer man att bereda ny lagstiftning om likabehandling för att överlämnas till riksdagen. Avsikten är att denna nya lagstiftning ska beakta lagstiftningsutvecklingen i Europa och på ett effektivt sätt garantera likabehandling oberoende av diskrimineringsgrund. Samtidigt stärks tillsynen och effektiviseras förvaltningen i syfte att verkställa detta. Lagen om likabehandling och lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män ska även framöver vara separata lagar.

I syfte att förbättra den sociala samhörigheten intensifierar regeringen sitt arbete för att motarbeta rasism, intolerans och främlingsfientlighet samt för att bekämpa hatbrott mot olika minoriteter, såsom handikappade, personer som företräder olika religioner eller trosuppfattningar samt sexuella minoriteter och könsminoriteter. Systemet för uppföljning av diskriminering utvecklas. Samtidigt ska man sörja för att yttrandefriheten och religionsfriheten tillgodoses såsom grundläggande rättigheter.

Lagen om faderskap reformeras och den reglering som gäller erkännande av faderskap i fråga om barn som föds i samboförhållanden moderniseras.

Tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna utvecklas genom att man kommer att ta i bruk de förslag som lagts fram av Ahtisaaris arbetsgrupp. Under statsministerns ledning utarbetas det en långsiktig språkstrategi för att utveckla de två livskraftiga nationalspråken och utifrån detta konkretiseras åtgärderna för regeringsperioden.

Tillgodoseendet av de teckenspråkigas rättigheter utvecklas och möjligheterna att stifta en teckenspråkslag utreds.

Samernas kulturella autonomi och sametingets verksamhetsförutsättningar utvecklas. Samernas rättigheter som urfolk utvecklas genom att man bl.a. klarlägger lagstiftningen om markanvändning och genom att man aktivt deltar i det internationella samarbetet för att stärka det rättsliga och faktiska skyddet för urfolk. Åtgärderna i stimulansprogrammet för samiska språket genomförs och resurser för detta tryggas. Målet är att skapa en bestående verksamhetsmodell för att stimulera det samiska språket i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet.

Ålands självstyre utvecklas och värnas i samarbete med landskapet Åland. Moderniseringen av Ålands självstyrelsesystem och utredandet av behoven att ändra det fortsätter. Man säkerställer att kontakten mellan förvaltningen och landskapets självstyrelse är fungerande och sker på svenska. Samordningen av Ålandsfrågorna i statsrådet ska utvecklas.

## **Författningspolitiken**

Åtgärdsprogrammet för en bättre reglering fortsätter i syfte att övervinna kvalitetsproblemen inom lagberedningen. Statsrådets procedurer för en god lagstiftningsprocess, vilka stakats ut i projektet Smidigare lagberedning, tas i bruk. Inom ministerierna ökas de resurser som används för lagberedningen. Författningspråket ska utvecklas. Öppen växelverkan, alternativa regleringssätt och bedömningen av effektiviteten effektiviseras. Det utarbetas en lagstiftningsplan som omfattar regeringens centrala projekt. Särskild uppmärksamhet fästs vid projekt som överskrider ministeriegränserna, vid att regleringen görs klarare och vid att antalet alternativa regleringssätt ökas.

Lagen om stiftelser reformeras. Lagen om andelslag moderniseras med beaktande av de nyligen genomförda ändringarna av bolagslagstiftningen. De problematiska punkterna i lagen om skuldsaner-  
ing för privatpersoner klarläggs med tanke på bl.a. skyddet av egen bostad och sporrandet av förvärv av inkomster under den tid betalningsprogrammet pågår. Man ingriper i ohederlig och vilseledande verksamhet inom näringslivet och bedömer behovet av lagstiftningsändringar.

Resurserna för den rättspolitiska forskningen stärks i samband med omstruktureringen av sektorforskningen.

## **Rättsskipning och medborgarnas rättssäkerhet**

Rättssäkerheten är en grundläggande rättighet och utgör en väsentlig del av den grund på vilken samhället och ekonomin baserar sig. Regeringen kommer att vinnlägga sig om garantierna för rättssäkerheten på ett sådant sätt som genuint beaktar individens behov. I syfte att förkorta den totala längden på rättegångsprocesserna och förbättra kvaliteten på rättssäkerheten utarbetas det ett rättssäkerhetsprogram utifrån tidigare åtgärdsplaner. De totala kostnaderna för rättegångar ska minskas och rättsskipningen effektiviseras. Rättshjälpen ska utifrån tidigare utredningar riktas på ett mer rättvist sätt.

Orsakerna bakom anhopningen av de olika rättsskyddsförfarandena klarläggs ingående. Användningen av självrättelseförfarandet ökas. Systemet med nämndemän bevaras.

I syfte att påskynda rättskipningen ska man se till att resurseringen av åklagar- och domstolsväsendet är bestående och rättvis. Antalet domstolspraktikplatser ökas och samtidigt sörjer man för utbildningen av domarna. Ett tillräckligt omfattande nätverk av verksamhetsställen tryggas. Hovrätterna och förvaltningsdomstolarna och deras verksamhetsområden förnyas. Tingsrätternas ställning stärks. Rättsväsendets föråldrade informationsteknik moderniseras. Åklagar- och domstolsväsendets ärendehanteringssystem förnyas.

Rättskipningen effektiviseras genom att man utvecklar styrningen samt omarbetar arbetssätten och förfarandena i de olika skedena av processen. Inom förundersökningen stärks åklagarens praktiska roll särskilt i ekonomiska brottmål så att behandlingen av omfattande brottshärvor kan påskyndas. Möjligheterna att ta i bruk ett system med åtalsförhandling ska utredas. Möjligheterna att utvidga strafforderförfarandet samt användningsområdet för administrativa sanktioner ska klarläggas.

Processlagstiftningen omarbetas i syfte att påskynda rättegångarna utan att rättsskyddet äventyras. I syfte att påskynda behandlingen vid hovrätterna utreder man möjligheterna att använda tingsrättens upptagningar och att inskränka möjligheterna till ändringssökande som grundar sig på bevisföring. Lagstiftningen om bevisning reformeras. Barnens ställning inom rättskipningen förbättras t.ex. genom att den samarbetsmodell som omfattar domare, sakkunnigbiträden och föräldrar tas i bruk i hela landet.

Regeringen kommer att fortsätta utreda behoven att omarbeta ändringssökandet vid förvaltningsdomstolarna, inklusive ibruktagandet av förfarandet med besvärstillstånd även vid högsta förvaltningsdomstolen. Behandlingen av ärenden som gäller immateriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen och man ser till att det finns tillräckliga resurser för detta. I fråga om processer för sökande av ändring i ärenden som gäller social trygghet stärks de olika delområdena för en rättvis rättegång. Vid behandlingen av ärenden vid försäkringsdomstolen förbättras parternas rätt att få uppgifter.

I syfte att påskynda rättegångsförfarandet främjas användningen av medling som tvistlösningsmetod i olika brottmål och tvistemål. I synnerhet medling av vårdnadstvister lämpar sig väl för detta på grund av att dessa mål kan behandlas snabbt och förmånligt. Däremot ska användningen av medling i brott som gäller våld i närrelationer begränsas. Medlingen av sådana brott är förknippade med omständigheter som kan äventyra offrets rättssäkerhet.

Man strävar efter att finna en ändamålsenlig lösning för att samordna tjänsterna för ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning. Den sociala kreditgivningen för skötseln av oförutsedda ekonomiska problem utvecklas. Bland de fordringsmål som behandlas av tingsrätterna är över hälften en följd av s.k. snabbblån. De ökade problemen i anslutning till snabbblån kräver en åtstramning av lagstiftningen. Inrättandet av ett positivt kreditregister ska utredas.

En lag om privat parkeringsövervakning ska stiftas.

## **Brottsförebyggande och kriminalpolitik**

Inom kriminalpolitiken är målet att förebygga brott, upprätthålla ett förutseende och pålitligt straffrättssystem, verkställa det straffrättsliga ansvaret, säkerställa att brottspåföljdssystemet fungerar samt trygga offrets ställning.

Det är skäl att det inbördes förhållandet mellan straff som döms ut för olika brott granskas utifrån ett rättviseperspektiv. Den rättspolitiska forskningen inriktas också på att minska de totala skador som brottsligheten orsakar och till att utreda behoven av att se över påföljdssystemet. I syfte att förkorta behandlingstiden för brottmål ser man till att resurserna för olika aktörer ombesörjs så att hela behandlingskedjan fungerar smidigt. De tjänster som tillhandahålls av brottsofferjouren tryggas i enlighet med programmet för den inre säkerheten. En hållbar finansieringsmodell ska utredas.

Bekämpandet av grovt våld och gränsöverskridande brottslighet ska effektiviseras. Identifieringen av riskerna för att falla offer för s.k. hedersrelaterat våld eller tvångsäktenskap effektiviseras samtidigt som det ordnas utbildning för myndigheterna och utvecklas modeller för tidigt ingripande. Förebyg-

gandet av brott som kränker självbestämmanderätten stärks. Lagstiftningen om sexualbrott reformeras så att den bättre tryggar den sexuella självbestämmanderätten.

Lagstiftningen utvecklas i syfte att bekämpa alla former av människohandel samt för att skydda dem som fallit offer för människohandel och förbättra rättssäkerheten. I detta sammanhang kommer man att fastställa medel för att bekämpa organiserat tiggeri. Myndigheterna, åklagarna och domarna ges utbildning i frågor som gäller människohandel. Frivilligorganisationernas, minoritetsombudsmannens och arbetarskyddsmyndighetens roll stärks när det gäller att identifiera och bekämpa människohandel. Behoven att se över lagstiftningen om olaglig invandring utreds.

I lagstiftningen om yttrandefrihetsbrott görs de ändringar som behövs med tanke på den avgörande-praxis som iakttas av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.

Det myndighetsnätverk som leder verksamheten mot korruption stärks. Branscher och situationer som är förknippade med risk för korruption kartläggs så att man kan ingripa i verksamheten. Regeringen utreder olika lagstiftningsalternativ när det gäller att kriminalisera missbruk av inflytande.

Genomförandet av reformerna av förundersökningslagen, tvångsmedelslagen och polislagen styrs och följs upp särskilt med tanke på rättsmedel och säkerhetsaspekter.

Förberedelse till de grövsta brotten kriminaliseras.

De individuella planer för strafftider som förutsätts i fängelselagen utvecklas såsom medel för att styra fängelsearbetet. Under fängelsetiden klarläggs fångarnas arbetsförmåga, rehabiliteringsbehov och utbildningsmöjligheter. Resurser för missbrukarvården samt drogfriheten tryggas. Frigivningen från fängelset genomförs enligt planerna så att rehabilitering och andra stödåtgärder ska fortsätta oavbrutet efter frigivningen. Programmet för sanering av fängelserna slutförs så att även de sista cellerna utan toalett kan frångås. Säkerheten vid fängelserna och den regionala verkställigheten av straff ombesörjs.

Möjligheterna att införa praxis för kontraktsvård i påföljdssystemet, liksom även möjligheterna att utvidga bruket av sådana elektroniska fotbojor som används i övervakningsstraff t.ex. vid verkställighet av bötesstraff som omvandlas till frihetsstraff ska kartläggas. Man utreder om det är ändamålsenligt att utveckla påföljdssystemet så att det till långa villkorliga domar kan anslutas ett kort ovillkorligt straff. Behoven att reformera bötesstraff som omvandlas till frihetsstraff ska klarläggas.

## **Den inre säkerheten**

Målet för den inre säkerheten ska vara att Finland är Europas tryggaste land, där människor och olika befolkningsgrupper upplever samhället som jämlikt och rättvist. En god säkerhetssituation och en stark säkerhetskänsla är en viktig del av människans välbefinnande och nationellt sett en viktig konkurrensfaktor. Det viktigaste säkerhetsarbetet i hela statsrådets verksamhet är att arbeta för social rättvisa och förebyggande av utslagning.

Regeringen upprättar sitt tredje program för den inre säkerheten utifrån en bred säkerhetsuppfattning. I programmet fastställs de viktigaste säkerhetshoten och utvecklingsmålen. Ministergruppen för den inre säkerheten sköter den sektorsövergripande samordningen av programmet.

Regeringen godkänner en långsiktig helhetsplan för polisens resurser. Polistjänsterna tryggas i hela landet. Målet är att antalet poliser befasts på minst nuvarande nivå för hela valperioden. Säkerheten inom glest bebyggda områden förbättras genom att man effektiviserar myndighetssamarbetet och tar i bruk bästa praxis från pilotprojekten i hela landet.

Riktlinjerna för polisens resultatstyrning och inriktning av resurser ska dras upp under ministeriets ledning. Polisens verksamhet effektiviseras genom att man tar i bruk ett nytt informationssystem som samordnas med de andra säkerhetsmyndigheternas och justitieförvaltningens informationssystem.

Kärnan i programmet för den inre säkerheten ska utgöras av att man förebygger och löser de viktigaste säkerhetsproblemen med tanke på vardagen. De viktigaste utmaningarna i hemlandet är att förebygga utslagning och en tudelning av samhället, vilket har trygghetsfrämjande effekter. Det är också viktigt att våld bekämpas på ett effektivare sätt än för närvarande samt att stödtjänsterna för brottsoffer utvecklas. Programmet ska öka och förtydliga det inbördes samarbetet mellan myndigheterna och trygga t.ex. tjänsten med jourverksamhet dygnet runt inom socialvårdsarbetet i hela landet. Samarbetet mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet fördjupas, liksom även dessa instansers samarbete med åklagarmyndigheterna.

Polisutbildningen på de båda nationalspråken säkerställs och inom polisutbildningen utvecklas de centrala kunskaperna när det gäller att möta olika kulturer. Möjligheterna att tillämpa ett system med kompletterande polispersonal kartläggs och lagstiftningen om den privata säkerhetsbranschen görs tydligare.

Inom det våldsförebyggande arbetet läggs tyngdpunkten på en minskning av grova våldsbrott och våldet bland unga, en bättre identifiering av våld som riktas mot sårbara grupper, såsom äldre och invandrarkvinnor, barn eller handikappade och förebyggandet av våldsam radikaliserings. Strategin för bekämpning av terrorism uppdateras. Man ska se till att det nationella programmet för minskande av våld mot kvinnor genomförs.

För dem som utsatts för sexuellt våld säkerställs en obruten vårdkedja. I syfte att hjälpa offer för våld i närrelationer och inom familjen ökas antalet skyddshemsplatser och samtidigt fäster man uppmärksamhet vid att den regionala fördelningen av platserna är jämnare. Polisens och socialmyndigheternas samarbetsmöjligheter vid hembesök på grund av våld förbättras genom att man utnyttjar bl.a. pilotprojektet för riskbedömning av våld.

Bekämpandet av den organiserade brottsligheten effektiviseras och behovet av en ny speciallag ska utredas. Satsningar görs på bekämpningen av IT-relaterad brottslighet som en del av bekämpandet av organiserad brottslighet. Man säkerställer medel för att förebygga identitetsstöld i alla situationer. Man ser till att medborgarnas rättssäkerhet tillgodoses på ett likvärdigt sätt i den digitala miljön. Fördelningen av kostnaderna för lagring av teleidentifieringsuppgifter mellan myndigheterna och teleoperatörerna rättas till.

Gränskontrollmyndigheternas handlingskraft tryggas. Det utreds hurdana effekter det avtal om viseringsfrihet mellan Ryssland och EU som håller på att beredas kommer att ha på personalresurserna vid gränsbevakningsväsendet, tullen, polisen, rättsväsendet och fängelserna samt på anläggningar, trafikarrangemang och samarbetet mellan myndigheter. Man försöker få till stånd ett fungerande avtal om återsändande av fångar till Ryssland.

Undersökningen och bekämpningen av användningen av illegal utländsk arbetskraft effektiviseras. Resurserna för sådant organiserat polisarbete som har specialiserat sig på detta stärks.

Genom att utveckla övervakningen av ordningen och lagstiftningen ingriper man i aggressivt och störande tiggeri. Förvaring och transport av berusade ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Det bör undersökas hur nödcentralsreformen fungerar med tanke på säkerheten och den regionala jämlikheten samt ur personalens synvinkel. I bedömningen fokuserar man i första hand på kvaliteten av och sakkunskapen och funktionssäkerheten inom nödcentralsverksamheten. Det ordnas kundrådgivning med tanke på de icke brådskande samtal som belastar nödcentralerna.

Räddningsväsendet ska ha beredskap för att på ett effektivt och övergripande sätt ta ledningsansvaret för samt hantera nationella kriser och storolyckor, men också för att i allt större utsträckning förebygga sådana. Det utvecklas ett riksomfattande system för räddningsväsendet, och en väsentlig del av detta system utgörs av de frivilliga brandkårerna och avtalsbrandkårerna, där personalen sköter uppgiften som bisyssla.

Finlands förmåga att delta i den internationella krishanteringen stärks och de grundläggande förutsättningarna för att delta i räddningsväsendets internationella biståndsverksamhet tryggas genom att man säkerställer att Krishanteringscentret har tillgång till tillräckliga personalresurser och andra be-

hövliga resurser. I den internationella verksamheten går man aktivt in för att samarbetet inom kris-  
hanteringen är effektivt.

Den nationella handlingskraften inom den civila krishanteringen ska stärkas. Samarbetet mellan de  
nationella myndigheterna och sam användningen av resurser utvidgas i överensstämmelse med grun-  
derna för den övergripande krishanteringen. Till gränsbevakningsväsendets förfogande anskaffas ett  
kombifartyg, som också är utrustat för bekämpning av oljeskador.

## Invandring

Invandrarna är en bestående och välkommen del av det finska samhället. Regeringen anser att in-  
vandrarnas integration och bekämpningen av diskrimineringen är centrala prioriteringar under reger-  
ingsperioden. Regeringen har som mål att följa en invandringspolitisk linje som stödjer uppbyggandet  
av ett tolerant, tryggt och mångfaldigt Finland och som ökar Finlands internationella konkurrenskraft.

Strategin för invandringens framtid 2020 ska uppdateras. Regeringen har som mål att trygga en ba-  
lanserad arbetsmarknad samt säkerställa att arbetstagarna har lika rättigheter på den allt mer interna-  
tionella och öppna arbetsmarknaden. Regeringen har som mål att höja sysselsättningsgraden bland  
invandrare, driva en effektivare integrationspolitik, påskynda behandlingen av asylansökningar och  
bekämpa diskriminering på ett effektivt sätt.

Finland arbetar aktivt för att få till stånd en gemensam asyl- och invandringspolitik i EU. Regeringen  
arbetar också för ett djupare nordiskt samarbete i invandringsfrågor.

Den nuvarande prövningen av behovet av arbetskraft bevaras och övervakningen av arbetsmarknaden  
effektiviseras. Man följer erfarenheterna från Sverige, där behovsprövningen delvis har hävts.

Mängden utländsk arbetskraft i landet och det framtida behovet av arbetskraft bedöms. Vidare utveck-  
las de branschspecifika spelreglerna för rekrytering i fortsättningen genom gemensamma förhandling-  
ar mellan statsmakten, arbetsmarknadsorganisationerna och företagorganisationerna. Rekryteringen  
av utländska arbetstagare ska vara etiskt hållbar.

Resurserna till tillsynsmyndigheterna, såsom arbetarskyddet, skatteförvaltningen och centralkriminal-  
polisen stärks. Antalet utlänningsinspektörer ökas i enlighet med programmet för bekämpning av grå  
ekonomi.

Kvotflyktingspolitiken fortsätter på etablerad nivå i samarbete med FN:s flyktingorgan UNHCR.

Staten och kommunerna upprättar ett samarbetsavtal enligt vilket flyktingar och asylsökande som fått  
positivt beslut ska placeras i kommunerna på ett kontrollerat och systematiskt sätt. Vid upprättandet  
av samarbetsavtalet ska man tillgodogöra sig exempel från sådana kommuner som har positiva erfä-  
renheter av mottagandet av kvotflyktingar samt sådana projekt som genomförts av organisationer för  
att främja positiv interaktion mellan invandrare och urbefolkningen liksom även integreringen av in-  
vandrare.

Till stöd för den sporrande samarbetsmodellen utarbetas det en plan för gradvis höjning av nivån på  
ersättningarna till kommunerna så att den motsvarar kostnadsutvecklingen.

Regeringen stödjer den internationella gemenskapens verksamhet när det gäller att förbereda sig på  
klimatflyktingar. Finland strävar efter att främja levnadsförutsättningarna i länder där det finns ett  
utvandringsstryck.

Finland kommer att aktivt delta i utvecklandet av EU:s gemensamma asylpolitik i en mer human och  
fungerande riktning. EU:s samarbete med länder som är ursprungs- och transitländer för olaglig in-  
vandring intensifieras. Regeringen arbetar för att sådana medborgare från ett tredjeland som anlänt  
olagligt till Europa samt asylsökande ska få ett ändamålsenligt bemötande och uppehälle i den med-  
lemsstat dit de först anländer.

I syfte att påskynda behandlingen av asylansökningar säkerställs det att antalet handläggare är tillräckligt, effektiviseras samarbetet och tar man i bruk en modell för samarbetet mellan de olika myndigheter som har hand om invandringsfrågor, dvs. Migrationsverket, polisen och gränsbevakningsväsendet. De totala kostnaderna för mottagandet anpassas så att de motsvarar antalet asylsökande och de förkortade behandlingstiderna.

Avvisningar till följd av negativa asylbeslut ska verkställas snabbare än för närvarande. Finland försöker sätta i kraft bilaterala återsändningsavtal med sådana länder där förhållandena har förbättrats så att asylsökande kan återvända till ursprungslandet.

Tagande i förvar av ensamkommande minderåriga asylsökande förbjuds. Det utvecklas olika alternativ för tagande i förvar. Varje barn som omfattas av mottagandet har rätt att gå i skola. En ändring som innebär att de som omfattas av asylförfarandet ska få en särskild identitetshandling påskyndas.

I Finland ska förfarandena för familjeåterförening följa samma linje som i de övriga nordiska länderna. Effekterna av de ändringar som gjorts i fråga om bestämmelserna om familjeåterförening ska klarläggas. Utifrån detta kan kriterierna för familjeåterförening i fråga om personer som fått internationellt skydd preciseras med beaktande av bestämmelserna i EU:s familjeåterföreningsdirektiv så att villkoren ska omfatta skäliga bostads- och utkomstmöjligheter för sådana vuxna personer som sammanför sin familj.

Invandrarnas förankring i det finska arbetslivet ska stärkas med alla medel. Målet är att sysselsättningsgraden för invandrare höjs och att arbetslösheten bland invandrare halveras. Särskild uppmärksamhet ägnas de grupper vars sysselsättningsgrad är låg.

Det upprättas ett system som stödjer och uppmuntrar både arbetsgivare och arbetstagare till studier i finska eller svenska under arbetets gång.

Regeringen ser till att anslagen för verkställigheten av lagen om främjande av integration fördelas inom huvudtitlarna på ett sådant sätt att tillräckliga anslag för en effektivisering av integrationsåtgärderna säkerställs.

Resultaten av projektet Delaktig i Finland, som upphör 2013, följs upp och utifrån resultaten drar man slutsatser om hur effektiv integrationsutbildningen är, hur väl den fungerar samt om behoven av andra utbildningen.

Målet är att det ska ingå språkutbildning även i yrkesutbildningen för invandrare. Invandrarnas tillgång till integrationsutbildning och språkutbildning ska effektiviseras i hela landet. Särskilt kommer man att betona språkundervisningen till studerande och hemmamammor samt att utbudet på språkundervisning är tillräckligt mångsidigt. Invandrarnas kännedom om hur det finska samhället fungerar och om de grundläggande fri- och rättigheterna stärks i integrationsutbildningen. Tillgången till utbildning och stödåtgärder för unga invandrare säkerställs.

Det utvecklas flexibla och fallspecifika lösningar med tanke på behörighetsvillkoren och skaffandet av behörighet i Finland för lärare med invandrarbakgrund. Erkännandet av utländska examina och tillträdet till fortbildning och kompletterande utbildning görs smidigare.

Verksamhetsförutsättningarna för organisationer som arbetar med invandrar- och integrationsfrågor bekräftas. Tredje sektorns förmåga och möjligheter att delta i rådgivningen till och utbildningen av invandrare förbättras.

De särskilda behoven hos invandrarklienter beaktas i företagarrådgivningen och de företagarsprogram som kommer att inledas.

Inom den offentliga sektorn inleds ett eget rekryterings- och tutorprogram och invandrarbefolkningen är en av de viktiga målgrupperna för programmet.

Man fortsätter att tillämpa avsiktsförklaringarna för huvudstadsregionen i syfte att åstadkomma en mer helhetsbetonad integrationspolitik. Avsiktsförklaringarna kommer att innebära en förstärkning av



sysselsättningen, integrationen och utbildningen. Det utreds på vilket sätt man genom att fördjupa avsiktsförklaringarna kan utveckla och sammanföra effekterna av de övriga åtgärder som riktar sig till problematiska områden inom regionen.

I fråga om invandrarnas boende ser man till att det finns ett tillräckligt utbud på hyresbostäder till rimligt pris samt för att bostäderna i regionalt hänseende är fördelade på ett balanserat och heltäckande sätt.

När det gäller att utveckla stadsregionerna bör positiv särbehandling tillämpas. Anslag ska riktas till sådana områden som har hög arbetslöshet, ett stort antal invånare som bor på hyra och en stor andel invandrare av befolkningen.

Statistik- och forskningsverksamheten i anslutning till invandringen ska förtydligas och effektiviseras. Förutsättningarna att inrätta ett kompetenscentrum för invandring utreds.

De ärenden som ansluter sig till invandringen samlas under inrikesministerns ansvar. Ledningen av integreringsåtgärderna samlas under arbetsministerns ansvar och det sektorsövergripande samarbetet stärks. Under regeringsperioden kommer man att bedöma hur väl integreringen har administrerats, hur den är uppbyggd och vilka behov det finns att utveckla den.

## 5 UTBILDNINGS-, VETENSKAPS- OCH KULTURPOLITIKEN

### Allmänt

Syftet med Finlands utbildnings- och kulturpolitik är att garantera alla, utan begränsning av börd, bakgrund och förmögenhet, samma möjligheter och lika rätt till bildning, avgiftsfri utbildning av god kvalitet samt förutsättningar för fullt medborgarskap. I all utbildning, vetenskap, kultur, idrott och motion samt ungdomsarbete ska likställighetsprincipen följas. Tjänster ska vara jämlikt och enhetligt tillgängliga för alla.

Regeringen har som mål att göra finländarna till världens kunnigaste folk fram till 2020. Finland ska placera sig i täten bland OECD-länderna i fråga om centrala jämförelser av ungdomars och vuxnas kunnande, ett lågt antal elever som avbryter skolan och andelen unga och vuxna i arbetsför ålder som har högre utbildning. Regeringen vill minska de könsrelaterade skillnaderna i fråga om kunskapsresultat, deltagande i utbildningen och fullföljande av utbildningen och dämpa tendensen att utbildning går i arv.

Utbudet av utbildning dimensioneras utifrån nationens bildningsbehov och arbetsmarknadens långsiktiga behov. I syfte att trygga välfärdstjänsterna säkerställer regeringen tillgången till arbetskraft särskilt inom de centrala utbildnings-, hälsovårds- och välfärdstjänsterna. Genom framförhållning i utbildningen styrs strukturerna, innehållet och det kvantitativa utbudet när det gäller utbildning och examination. Ett tillräckligt utbud av yrkesutbildning säkras och yrkesutbildningen fördelas enligt regionala behov.

Nätet av läroanstalter anpassas till befolkningsutvecklingen så att tillgången till utbildning och den bildningsmässiga jämlikheten tryggas i landets alla delar. Särskild uppmärksamhet fästs vid att engagera personalen och studerandena i utvecklingsarbetet. I hela skolsystemet främjas en god personalpolitik. Det existerande högskolenätet sammanförs till tillräckligt omfattande och innovativa inlärningsmiljöer av hög kvalitet. I varje landskap ska det finnas en eller flera högskolor. Läro- och utbildningsinstitutionerna utvecklas och universitetscentrens verksamhetsmöjligheter säkras.

Samanvändningen av lokaler, stödtjänster och lärarresurser över läroanstalts- och högskolegränserna främjas i syfte att förbättra högskoleutbildningens kvalitet och säkra att utbildningen på andra stadiet är regionalt täckande.

Den utbildning på grundnivå och på andra stadiet och den högre utbildning som leder till examen förblir avgiftsfri. Förutsättningarna för att göra läromedlen avgiftsfria inom utbildningen på andra stadiet utreds.

Utbildningsexporten främjas. Försöket med terminsavgifter för studerande från länder utanför EU och EES utvärderas.

Identifieringen och erkännandet av sådant kunnande som förvärvats tidigare och på annat håll integreras i all utbildning från grundnivån till vuxenutbildningen. Kompetensbaserad definition av examina främjas.

På alla utbildningsnivåer stärks utbildningens kontakter till arbetslivet och sådan fostran till företagssamhet och arbetsliv som ger kunskap om medborgarnas, arbetstagarnas och företagarnas rättigheter och skyldigheter.

Studiehandledningen stärks på alla stadier av utbildningen. För gymnasierna och yrkesutbildningen utarbetas kriterier för god studiehandledning. Informations-, rådgivnings- och vägledningstjänster för livslångt lärande tillhandahålls alla enligt principen om tjänster över en disk.

Bildningen och utbildningen i Finland är öppet internationella. Med utbildningsmässiga metoder främjas integration och sysselsättning av invandrare samt mångkulturalitet och bekämpning av rasism. Särskild uppmärksamhet fästs vid sådana unga invandrare som kommer till Finland när de är i slutet

av läropliktsåldern eller efter läropliktsåldern. Sätten att erkänna invandrarnas existerande kunnande, språkkunskap och yrkesskicklighet utvecklas.

En nationell språkstrategi läggs upp. Strategin ska definiera målen och tillvägagångssätten i syfte att göra den nationella språkresursen mångsidigare. Vid utvecklandet av den nationella språkresursen fäster man särskild uppmärksamhet vid samiskans, romanins och teckenspråkets ställning.

Lärarkraftens dragningskraft främjas genom att man utvecklar arbetsförhållandena. Specialpedagogiken, den kulturella mångfalden och samarbetet mellan hemmet och skolan har fått allt större betydelse och detta beaktas i lärarnas utbildning. Det regionalt täckande utbudet av lärarutbildning motsvarar utbildningsbehovet. Lärarnas fortbildning främjas. Den forskning kring pedagogik och utbildning som betjänar utvecklingen av utbildningen och utbildningspolitiken stärks.

I utbildningen stärks nyttiggörandet av informations- och kommunikationstekniken.

## **Småbarnsfostran**

Tillgänglig småbarnsfostran och förskoleundervisning av god kvalitet garanteras hela åldersklassen. En lag som gäller småbarnsfostran ska stiftas. Frågan om att göra förskoleundervisningen till förpliktande utreds i syfte att säkra att den når hela åldersklassen. Förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen utvecklas som en gemensam undervisning som tryggar jämlika förutsättningar för hela åldersklassen.

Beredningen av lagstiftningen om småbarnsfostran och dagvårdstjänster, liksom förvaltningen och styrningen av desamma överförs till undervisnings- och kulturministeriet. Samarbetet med social- och hälsovården stärks i fråga om småbarnsfostran.

Möjligheterna för småbarnsföräldrar att flexibelt förena familjeliv och arbete stöds. Dagvården förblir en subjektiv rätt. Dagvårdssystemet utvecklas så att familjerna tillhandahålls möjligheter att använda systemet flexiblare. Barndagvårdens säkerhet och höga kvalitet säkras. Dagvården utvecklas som en tjänst som förebygger utslagning. Dagvårdssystemet utvecklas så att familjerna tillhandahålls möjligheter att använda systemet flexiblare. Dagvården förblir avgiftsfri för familjer med små inkomster och avgifterna utgör ingen tröskel för sysselsättning. Ensamförsörjarnas ställning beaktas särskilt. Rätten till samma dagvårdsplats kvarstår även om barnet då och då vårdas hemma.

## **Grundläggande utbildning**

Arbetet med att förbättra kvaliteten på den grundläggande utbildningen och minska storleken på grupperna fortgår. De olika grupperna ska vara tillräckligt små så att läraren har tid för eleverna och för att olika barns och olika gruppers behov ska kunna beaktas. Ibruktagningen av kvalitetskriterier i den grundläggande utbildningen främjas. Behovet att fastställa storleken på de olika grupperna genom lagstiftning utreds, t.ex. det att rekommendationerna om storleken på grupperna ändras så att de blir förpliktande.

Utgångspunkterna för ordnande av den grundläggande utbildningen är en trygg närskola av hög kvalitet samt en enhetlig grundskola. Varje individs möjligheter till inläring samt till utveckling av kreativitet, kunnande och olika slags begåvning ska stärkas. Ökade skillnader mellan skolorna ska förhindras. Rätten att delta i den grundläggande utbildningen för de läropliktiga som är i öppen vård ska stärkas och de omhändertagna och placerade barnens rätt till grundläggande utbildning ska tryggas.

Som en del i reformen av statsandelssystemet utreds grunderna för statsandelarna för den grundläggande utbildningen. Detta görs i syfte att säkra tillgången till jämlik grundläggande utbildning av jämn kvalitet även i fortsättningen. Målet för reformen är att finansieringen av den grundläggande utbildningen i fortsättningen i större utsträckning ska grunda sig på indikatorer som beskriver den grundläggande utbildningens verksamhetsmiljö, t.ex. invandrarnas andel av befolkningen i kommunen, vuxenbefolkningens utbildningsnivå och arbetslöshetsgraden.

En genomgång av målen och timfördelningen inom den grundläggande utbildningen ska ske år 2016 i syfte att stärka undervisningen i konst- och färdighetsämnen och gymnastik samt samhälls- och värdefostran, liksom miljöfostrans ställning och samarbetet mellan läroämnena samt att göra språkprogrammen mångsidigare. Beredningen av genomgången påbörjas.

Metoderna för undervisning i nationalspråken utvecklas så att tyngdpunkten ligger på kommunikationsfärdigheter. År 2012 förnyas den nationella utvärderingen av inlärningsfärdigheterna i årskurs 9 inom den grundläggande utbildningen.

Studerandehälsovården utvecklas i samråd med social- och hälsovårdsministeriet. Den multidisciplinära elevvården förebygger utslagning av barn och ungdomar på alla utbildningsstadier. Ett tillräckligt utbud av specialundervisning och stödundervisning säkras. Effektiviserade åtgärder vidtas för att minska antalet fall av mobbning i skolan. Skolans stöd till föräldrarnas fostringsarbete och samarbetet mellan hemmet och skolan stärks. I utbildningen arbetar man systematiskt för jämställdhet och lika-behandling.

Skolornas klubbverksamhet, som tillsammans med morgon- och eftermiddagsverksamheten ger eleverna möjligheter till hobbyverksamhet i samband med skoldagen, ska bli etablerad. Utbudet av morgon- och eftermiddagsverksamhet till eleverna i årskurs 1 och 2 inom den grundläggande utbildningen och till elever som behöver särskilt stöd utökas.

Skolornas gymnastiklokaler och andra lokaler utnyttjas i fritidsverksamheten i samarbete med bl.a. motionsklubbar. Frivilligorganisationer och andra samhällsrörelser ges möjlighet att presentera sin verksamhet i skolan. I alla grundskolor och andra stadiets läroanstalter ska det finnas elevkårer.

## **Andra stadiet**

Alla elever som slutfört den grundläggande utbildningen garanteras en utbildningsplats i gymnasium, yrkesläroanstalt, läroavtalsutbildning, verkstad, inom rehabiliteringen eller på annat sätt. Sökande som gått ut grundstadiet och inte har någon examen och utbildningsplats på andra stadiet antas först vid antagningen av studerande till andra stadiet. Kommunernas ansvar för handledning av ungdomar som avslutar den grundläggande utbildningen stärks. Målet är att över 90 procent av 20-24-åringarna ska ha avlagt examen efter grundstadiet före utgången av detta decennium.

För de studerande som byter läroanstalt och som avlagt en tidigare examen stärks möjligheterna till separat antagning, yrkesinriktad tilläggsutbildning, läroavtalsutbildning och utbildning för fristående examen.

Systemet med utbildning på andra stadiet ger de unga möjlighet att skapa en egen studieväg. Studentexamen och de yrkesinriktade examina utvecklas som separata examina. Samtidigt utökas möjligheterna att flexibelt avlägga delar av en examen över examensgränserna. Det primära målet för utbildningen av ungdomsåldersklassen är att ungdomarna avlägger en hel examen.

Finansiering av utbildning på andra stadiet beviljas utbildningsanordnarna.

## **Gymnasium**

Gymnasiernas finansieringsbas läggs om så att den tryggar kvaliteten på gymnasieutbildningen och den regionala tillgängligheten även med hjälp av distansstudier när åldersklasserna minskar. I grunderna för gymnasiefinansieringen innefattas resultatbaserad finansiering som premierar för kvaliteten på utbildningen och förbättring av kvaliteten, t.ex. för att individuella studieresultat har förbättrats och antalet som avbryter sina studier är lågt.

De nationella målen och timfördelningen i gymnasieutbildningen ses över när timfördelningen i den grundläggande utbildningen har lagts om.

Kontakten till och kunskapen om arbetslivet stärks i gymnasieutbildningen.

Gymnasieförberedande utbildning för invandrare inleds.

Studentexamen utvecklas så att den stöder utbildningens allmänbildande mål och möjliggör bredare nyttiggörande av studentexamen vid antagning av studerande till högskolor genom att man förbättrar provvitsordens jämförbarhet och utvecklar det andra modersmålsprovet i studentexamen till ett prov som mäter graden av allmänbildning och färdigheterna att behandla information och bedöma dess tillförlitlighet. Stegvis ibruktagning av informations- och kommunikationstekniken i studentskrivningarna bereds.

## **Yrkesutbildning**

Yrkesutbildning på det andra stadiet kan slutföras flexibelt vid en läroanstalt, i läroavtalsutbildning, som fristående examen, i verkstad eller genom att kombinera dessa. Studier på arbetsplatsen får större betydelse och användningen av arbetsdominerade inlärningsmiljöer och inlärningsmetoder stärks och möjligheterna att genomföra dem i yrkesutbildningen utökas.

Finansieringen av yrkesutbildningen reformeras i syfte att bättre än för närvarande stödja utbildningen av hela åldersklassen, förbättra genomströmningen i utbildningen och möjliggöra snabbare övergång till arbetslivet. Läroanstalterna premieras för utbildningens kvalitet och förbättring av kvaliteten.

Omläggningen av examensstrukturen i yrkesutbildningen fortsätter i intensivt samarbete med arbetslivet i syfte att skapa en klarare examensstruktur och examina som bättre motsvarar arbetslivets krav.

Utvecklandet av en läroavtalsutbildning hos flera arbetsgivare utreds. Möjligheterna för ungdomar, invandrare och personer med funktionsnedsättning att delta i läroavtalsutbildning förbättras.

## **Högskoleutbildning**

Högskoleutbildningens kvalitet, effektivitet, genomslagskraft och internationalisering stärks. Skillnaderna mellan olika befolkningsgruppers benägenhet att söka sig till högskoleutbildning minskas. Universitets- och yrkeshögskoleexamina utvecklas utifrån målen och innehållen i de olika examina. Magisterexamen kvarstår som universitetens grundexamen.

Finansieringen av högskoleutbildningen reformeras så att den bättre än för närvarande stöder utbildningsmålen, såsom förbättrad genomströmning i utbildningen, snabbare övergång till arbetslivet och effektivare förvaltning samt högre kvalitet på undervisningen och forskningen, internationalisering och profilering av högskolorna på respektive styrkeområden. Universitetens arbetslöshetsförsäkringspremier ersätts fullt ut från 2012.

Lagstiftningen om yrkeshögskolornas finansiering och förvaltning reformeras. Ansvaret för basfinansieringen av yrkeshögskolorna överförs helt på staten och yrkeshögskolorna blir självständiga juridiska personer. Yrkeshögskolornas tillstånd förnyas och verksamhetens kvalitet och genomslagskraft framhålls. Samordningsdelegationen för de svenska högskolorna deltar aktivt och med egna initiativ i att utveckla den svenskspråkiga yrkeshögskolestrukturen.

Inträdet till högskolestudier blir smidigare. Vid antagningen av studerande reserveras huvudentagningarna för sökande som inte har studierätt eller någon tidigare examen på motsvarande nivå. Studerandena antas huvudsakligen till utbildningsområdeshelheter som är mera omfattande än för närvarande, med beaktande av områdesvisa skillnader. Det skapas möjligheter till smidiga övergångar inom och mellan högskolorna bl.a. genom att man utvecklar separata antagningar. På dessa sätt ska den stora anhopningen av sökande åtgärdas före slutet av decenniet. En utvärdering ska göras om hur den nya antagningen av studerande inverkar på jämställdheten mellan könen och sättet på vilket utbildning går i arv. Ändamålsenligheten med det s.k. tvånget att söka studieplats ska utvärderas.

Tillkomsten av ett konstuniversitet främjas.

Högskoleutbildningen i hälso- och sjukvård ska klargöras i syfte att utveckla vetenskapsgrenen och säkerställa utbildningens överensstämmelse med arbetslivet.

Arkivverkets verksamhetsstruktur och finansiering ska utredas, främst i syfte att få den arkivverksamhet som gäller de politiska rörelserna att betjäna partifältet i nuläget och att ordna den arkivering som gäller partier och politiska rörelser som inte omfattas av arkiveringen.

## **Vetenskap**

Den nationella forskningsinfrastrukturpolitiken främjas. För högskolorna skapas gemensamma former av forskningssamarbete med företag. Sådant forskningssamarbete mellan universiteten och yrkes-högskolorna som stöder deras olika profiler utökas. Forsknings- och utvecklingsverksamhetens andel av finansieringen till yrkeshögskolorna stärks i förhållande till nuläget.

De statliga sektorforskningsinstituten förs samman till större helheter. Arbetsfördelningen mellan universiteten och sektorforskningsinstituten inom grundforskningen klargörs så att det är möjligt att överföra sektorforskningsinstitutens uppgifter till universiteten, och samarbetet mellan universiteten och instituten stärks. Forsknings- och innovationsrådets administrativa ställning förblir densamma och rådets samordnande roll inom inriktningen av sektorforskningen och i den nationella forskningsinfrastrukturpolitiken stärks. Målen för den statliga sektorforskningen samordnas vid statsrådets kansli.

Den forskning och utvärderingsverksamhet som gäller utbildningen stärks. Den myndighetsbedömningsverksamhet vid Utbildningsstyrelsen, Rådet för utbildningsutvärdering och Rådet för utvärdering av högskolorna som gäller utbildning koncentreras till Centret för utbildningsevaluering.

## **Vuxenutbildning**

Vuxenutbildning tillhandahålls jämlikt för hela den vuxna befolkningen. Regeringen klarlägger möjligheterna att reformera den offentliga finansieringen av vuxenutbildningen i syfte att tillgodose medborgarnas individuella utbildningsbehov genom personliga utbildningskonton för medborgarna. På trepartsbasis ska det utredas hur kontona kan användas som en del av arbetslivets avtal. Som en del av SAdE-projektet utvecklas ett elektroniskt bildningscenter som har en tjänst där medborgaren kan finna all utbildning som erbjuds i Finland.

Regeringen främjar fritt bildningsarbete för att tillgodose de behov av allmänbildning som de grupper som annars står utanför utbudet av utbildning har och för att främja integrationen av invandrare. Det fria bildningsarbetets andel inom den samhälleliga utbildningen utökas.

Möjligheterna till vuxenutbildning för personer utan examen, för småföretagare och andra underrepresenterade grupper förbättras. För läroanstalterna skapas ekonomiska incitament till utbildning av vuxna utan examen och läroanstalterna sporras till samarbete med arbetsplatser och till uppsökande verksamhet. Examensavgifterna slopas för vuxna utan examen.

Möjligheterna till fortbildning förbättras för högt utbildade. Universitet och yrkeshögskolor uppmuntras till att i vuxenutbildningen tillhandahålla omfattande kompetenshelheter, delar av examina och annan kortvarigare utbildning, även med hjälp av utbildning som leder till examen.

Systemet med fristående examen befästs som ett sätt att uppvisa kompetens som förvärvats i arbetslivet. Finansieringen av utbildningen med fristående examen ordnas så att finansieringen inte sporrar till att ordna onödig förberedande undervisning. Examenskommissionernas resurser dimensioneras med beaktande av kommissionernas karaktär av myndighetsverksamhet.

## **Studiestöd**

Studiestödet indexbinds den 1 september 2014. Studiestödssystemet förnyas så att det stöder studier på heltid och snabbare avlagd examen. Som en del av reformen ska de missförhållanden som gäller studiestödet till studerande på andra stadiet rättas till och ställningen för studerande med familj ses

över. Kostnaderna för revideringen av studiestödet överskrider inte de samhällsekonomiskt positiva effekterna av revideringen.

## Kultur

Regeringen utgår från att kulturen har en central ställning för samhällsbygget. Konst och kultur är sådana nödvändiga grundläggande frågor för människans existens vars nyskapande effekt sprider sig över livets alla områden. Regeringen utvecklar en kulturpolitik som beaktar kulturell mångfald, där kulturen är tillgänglig för alla medborgare och där delaktigheten i kulturen, genom specialåtgärder, kan förbättras för de grupper som nu inte är delaktiga i den.

Stödet till kulturen är inriktat på skapandet av innehåll i konst och kultur och på effektiv spridning av dem. Verksamhetsförutsättningarna på konstens fria fält värnas.

Stöd ges för kulturell företagsamhet och tillkomsten av arbetstillfällen inom kreativa branscher. Kulturexport och kunnande inom marknadsföring av kreativa branscher främjas. Rollen för undervisnings- och kulturministeriet underställda kulturinstitut i utlandet som aktörer i det civila samhället och inom kulturexporten stärks. En utredning av Institutet för Ryssland och Östeuropas ställning och uppgifter görs.

Systemet med ersättningsavgifter reformeras för att säkra de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten inom branschen under förhållanden då den tekniska utvecklingen är snabb. Olovlig användning av skapade alster ska rensas ut med informationens hjälp och genom att man utvecklar lagstiftningen och effektiviserar genomförandet av den.

Upphovsrättslagstiftningen blir kvar hos undervisnings- och kulturministeriet. Genom upphovsrättslagen föreskrivs noggrannare än hittills om skäliga villkor och skälig ersättning som förutsättning för överföring av upphovsrätten. Vid utvecklandet av upphovsrättssystemet beaktas de olika distributionskanalerna. Utbildningen, forskningen och rådgivningen som gäller branschen utökas.

I syfte att förbättra ställningen för de skapande branschernas aktörer ska behovet av en revidering av arbets-, socialskydds- och skattelagstiftningen utredas tvärssektoriellt. De korta stipendiernas ställning i lagstiftningen om social trygghet utreds.

Kulturens betydelse vid integration av invandrare framhålls.

Alla barns rätt till konst och kultur stöds genom att man stärker barnkulturens ställning och verksamhetsförutsättningar. Landsomfattande tillgång till grundläggande undervisning i konst främjas.

Biblioteksväsendet har en central betydelse för att upprätthålla och utveckla finländarnas läskunnighet och för att främja läsning som hobby. Regeringen stöder utvecklingen av biblioteksverksamheten och främjar samarbetet mellan skolor och bibliotek. Biblioteken utvecklas så att de motsvarar kraven i informationssamhället. Öppnandet av digitalt material vid bibliotek, museer och offentliga konstinstitutioner att fritt användas av medborgarna främjas.

Principen om en procent till konsten när det gäller offentligt byggande främjas.

Ett arkiv för dokumentärfotografier utvecklas i samband med ett fotografiarkiv.

Förberedelserna för att ombilda statens konstmuseum till en stiftelse inleds.

Det nationella formgivningsprogrammet ses över.

Regeringen lägger upp strategier för världsarvet och kulturmiljön. Det kulturhistoriskt värdefulla byggnadsarvet värnas.

Centralkommissionen för konst ombildas till ett center för konstfrämjande. Vid reformen bevaras inbördes utvärdering som ett led i beslutsprocessen

Det nuvarande systemet för penningspelsmonopol bevaras. Den lag som gäller fördelningsförhållanden i anslutning till användningen av tippningsvinstmedel och det nuvarande intäktsföringssystemet bevaras. Veikkaus och dess förmånstagares ställning tryggas inom områdena för konst, kultur, idrott och motion samt ungdomsarbete. Veikkaus fond upplöses snabbare än planerat till förmån för förmånstagarna.

## **Motion och idrott**

Regeringen främjar en livsstil som hela livet baserar sig på motion. Målet är särskilt att öka antalet motionsintresserade och deras engagemang. Orsakerna till att man överger en livsstil som grundar sig på motion ska utredas och förutsättningar för att öka motionen i olika befolkningsgrupper skapas. Möjligheterna till vardagsmotion förbättras genom att man utvecklar samhällsstrukturen och utökar tillgängligheten i samband med motionsställen som betjänar stora användargrupper.

Särskild uppmärksamhet fästs vid jämställdhet i fråga om möjligheterna till hobbyverksamhet särskilt för barn och ungdomar.

Programmet Skolan i rörelse fortsätter. Motionsverksamheten för studerande värnas. God praxis i samband med motionen i arbetsgemenskapen förankras så att den blir en bestående och sporrande funktion i arbetslivet.

Regeringen framhåller pluralismen i den finländska motionskulturen och inbördes respekt och dess roll vid integrationen av invandrare. Integrationen av invandrare med hjälp av motion och idrott fortsätter med beaktande av förslagen i utvecklingsprogrammet.

Utveckling av en klubbverksamhet med låg tröskel och åtgärder genom vilka klubb- och frivilligverksamhet allt bättre kan stödas lokalt främjas. Genom att man reviderar idrottslagen främjas omstruktureringen av hela motionssystemet. Verksamhetsförutsättningarna för etiskt hållbar, jämlik och pluralistisk toppidrott, inklusive handikappidrott, tryggas och idrottskarriärer möjliggörs.

Vid finansieringen av saneringen av Olympiastadion beaktas dess karaktär av ett nationellt projekt.

## **Ungdomen**

Regeringens barn- och ungdomspolitik förbättrar ungdomarnas uppväxt- och levnadsförhållanden, stöder ungdomarnas aktiva medborgarskap, stärker deras sociala identitet och sunda levnadsvanor samt stöder ungdomarnas uppväxt och frigörelse. Centrala principer för ungdomsarbetet är gemenskap, likabehandling, ömsesidig respekt och jämställdhet samt ett gemensamt lokalt, regionalt och globalt ansvar.

Genom ett program för utveckling av barn- och ungdomspolitiken stärks samarbetet och arbetsfördelningen mellan förvaltningsområdena. Kunskapsledningen stärks genom utvecklandet av de nationella indikatorerna för barnens välbefinnande.

I syfte att bekämpa ungdomsarbetslöshet, bristande jämlikhet och utslagning ska alla unga garanteras en arbets-, studie-, rehabiliterings- eller praktikplats. Uppsökande ungdomsarbete främjas. Ungdomsarbetets förebyggande alkohol- och drogarbete stöds. De ungas verkstadsverksamhet utvecklas.

Alla barn och unga garanteras förutsättningar för och tillgång till delaktighet i informationssamhället. De ungas möjligheter att delta och påverka främjas tillsammans med ungdomsorganisationerna. Systemet för förslags- och utfrågningskanaler utvecklas.

Ungdomstjänsterna tryggas som närtjänster i hela landet med beaktande av språklagen, och genom integrerat och fokuserat ungdomsarbete stöds integrationen. Barns och ungas miljöfostran och natur-



skolor utvecklas. Man utvecklar möjligheterna för barn och unga att höras och att delta i planeringen av sin egen näromgivning och i det miljöpolitiska beslutsfattandet.

Förutsättningarna för frivilligorganisationernas verksamhet med referensgrupper och frivillig verksamhet för barn, ungdomar och föräldrars värbas.

## 6 NÄRINGS-, SYSSELSÄTTNINGS- OCH INNOVATIONSPOLITIK

### Finland ska in på ett tillväxtspår

Finland måste fås in på ett kraftigt och hållbart tillväxtspår. Det viktigaste målet under perioden är att öka exporten, höja den inhemska förädlingsgraden och skapa ett inhemskt mervärde så att det skapas ny tillväxt och nya arbetstillfällen samtidigt som man i större utsträckning utnyttjar finländarnas höga utbildningsnivå. Regeringens näringspolitik syftar till att skapa bättre förutsättningarna och öppna nya möjligheter för näringsverksamheten i hela landet. Näringspolitiken har som mål att se över näringsstrukturen och göra den mer mångsidig, att främja företagets tillväxt och internationalisering samt att förbättra småföretagets verksamhetsbetingelser.

För att skapa tillväxt och ekonomisk framgång krävs en konkurrenskraftig industri, utveckling inom servicebranschen samt nya, tillväxtinriktade och ekoeffektiva företag. Finlands viktigaste ekonomiska framgångsfaktor är kunniga och välmående människor. Företagen måste styras till att upprätthålla och utveckla hela personalens kompetens. Till våra starka sidor hör också en högkvalitativ infrastruktur, en stabil och trygg företagsmiljö samt en smidig, tillförlitlig och serviceinriktad förvaltning. Regeringen har som mål att i Finland skapa de allra bästa förutsättningar att utnyttja hög kompetens och bedriva affärsverksamhet.

### Nya innovationer

En tillräcklig nivå på finansieringen för forskning, utveckling och innovationer säkerställs. Målet är att FUI-utgifternas andel av BNP ska vara 4 procent under valperioden. Arbetsfördelningen mellan aktörerna inom den offentliga tillväxtfinansieringen och finansieringen för forskning, utveckling och innovationer görs tydligare. Tyngdpunkten i finansieringen förskjuts till små och medelstora, tillväxtorienterade, sysselsättande och internationellt inriktade företag, och man beaktar företag i olika tillväxtskedet.

Det som är centralt på lång sikt med tanke på den ekonomiska tillväxten och översynen av näringsstrukturen är att man satsar på grundforskning och tillämpad forskning samt på utveckling. Det ska göras satsningar för att sätta fart på den integrerade utvecklingen av tekniska och sociala innovationer och på deras kommersialisering och införande.

Finland har under de senaste femton åren i betydande grad utökat resurserna för forskning och produktutveckling. Det är skäl att utvärdera resultaten av detta, bl.a. utifrån de utvärderingar och rekommendationer som redan har gjorts, samt att förnya stödsystemen så att stödet för FUI-verksamheten blir så effektivt som möjligt.

Regeringen utreder möjligheterna att ta i bruk skatteincitament för forskning och utveckling.

Verksamheten vid de strategiska centren för vetenskap, teknologi och innovation fortsätter och en smidig finansiering säkerställs. Företagen kommer att bära det största finansieringsansvaret.

Genomförandet av strategin för immateriella rättigheter (IPR) fortsätter och man förnyar åtgärdsprogrammet för strategin med utgångspunkt i de förändringar som skett i omvärlden och utifrån regeringens tyngdpunktsområden.

### Finansieringen förnyas

Man utreder hur väl företagsstöden fungerar och hur ändamålsenliga de är med tanke på de nya inhemska och internationella utmaningarna. På basis av utredningen genomförs de ändringar och sparåtgärder inom stöden som behövs. I samband med detta utreds också det stöd som betalas ut via lokala och regionala näringsstöd, nationella näringsstöd och EU:s strukturfonder. Stöden riktas allt tydligare på små och medelstora företag, internationellt inriktade tillväxtföretag och exportfrämjande

åtgärder. Finlands utmaning är att det finns få tillväxtinriktade företag och brist på långsiktiga riskinvestorer i det skede som man går från produktutveckling till produktion och marknadsföring.

Verksamhetsbetingelserna och resurserna för de aktörer som tillhandahåller exportfinansiering och för statens särskilda finansiella institut tryggas i syfte att säkerställa de inhemska företagens konkurrenskraft. Möjligheterna till risktagning inom exportfinansieringen ökas och man tar i bruk en permanent, på Finnveras kapitalanskaffning baserad exportfinansieringsmodell som är konkurrenskraftig internationellt. Kapitalanskaffningen inom ramen för denna modell säkras genom en avgiftsfri statsborgen som grundar sig på lag. Begreppet risktagning utvidgas till att också täcka särskilda situationer och de närings- och sysselsättningspolitiska målen.

Industriinvesteringar kapitaliseras enligt behov, och Finnveras möjligheter att bevilja lån och garantier tryggas genom tillräckliga befogenheter och risktagningsförmåga. Den offentliga kapitalplaceringsverksamheten stärks i synnerhet i syfte att öka antalet tillväxtföretag och skapa arbetstillfällen. Samtidigt införs ett kapitaltillskottsprogram för att få nya investerare till finländska tillväxtföretag.

De kreativa branschernas betydelse kommer att öka i och med nya affärsmöjligheter, som man försöker främja genom ökade finansiella insatser och åtgärder som beaktar branschens särdrag.

De tillväxteffekter och förnyande effekter som möjliggörs genom omstruktureringen av mobiltelefonsektorn utnyttjas. Investeringar som finansieras genom kapitalplacering och som syftar till att internationalisera de finländska kapitalplaceringarna främjas tillsammans med företagen i branschen och med andra investerare.

Fler exportfrämjande åtgärder sätts in i synnerhet på växande marknader. Regeringen utarbetar en strategi för att locka utländska investeringar och utländskt kapital till Finland. Invest in Finland ges en större roll i samband med detta.

Ryssland är ett växande marknadsområde för finländska företags investeringar samt för export av investeringsvaror och tjänster. Finland arbetar aktivt för att undanröja handelshinder och stärka intresset för investeringar. Rysslands kommande medlemskap i WTO kommer att skapa bättre förutsättningar för affärsverksamheten. Innovationssamarbetet mellan Finland och Ryssland förbättras. Finland kan fungera som ett internationellt affärscentrum för Ryssland eller mellan Ryssland och Europeiska unionen.

## **Företagandet stärks**

Finland behöver framgångsrika företagare. Regeringen uppmuntrar på olika sätt företagen att växa och bli mer internationella. Till de centrala målen för regeringens företagspolitik hör att främja etableringen av nya företag och främja tillväxt och internationalisering i redan existerande företag. Detta är särskilt viktigt bl.a. när det gäller IT-branschen, miljö- och energitekniken, gruvbranschen, naturtillgångarna och utbildningsexporten. Samfundsskattesatsen sänks.

Regeringen förbättrar de kreativa branschernas affärs- och exportmöjligheter. Intresset och beredskapen för företagande ökas genom utbildningsinsatser på olika utbildningsnivåer. Företagarträningen effektiviseras i syfte att finna personer som vill överta företag. För att främja tillväxtföretagande utvecklas de små och medelstora företagens affärskompetens. I anslutning till detta ska företagarutbildningen utvecklas så att den når t.o.m. den internationellt mest högklassiga nivån för utbildning i företagsverksamhet.

Unga professionellas sysselsättning och företagande främjas med hjälp av företagskuvöser och -acceleratorer.

Möjligheten att avbryta affärsverksamhet förenklas med utgångspunkt i de förslag som läggs fram av en arbetsgrupp bl.a. genom mildrade krav på försäljningen av arbetsredskap som villkor för arbetslöshetsstöd.

Problem som kan uppstå i samband med företagares skuldsaneringar kartläggs. Egenföretagarnas och mikroföretagens ställning ska förbättras. Företagarnas administrativa börda ska lättas och betalnings-

och skatteprocesserna ska effektiviseras. Den offentliga och offentligt finansierade företagsservicen och företagens myndighetskontakter kommer att samlas till en helhet som fungerar enligt principen om en enda kontaktpunkt.

### **En konkurrens som främjar konsumenternas intressen**

För att skapa genuin konkurrens med konkurrenspolitiska medel säkerställs lika konkurrensförhållanden för olika stora företag och en fungerande marknad som främjar konsumenternas intressen. Att Konkurrensverket kan fungera effektivt säkerställs genom att man ger myndigheten tillräckliga resurser och befogenheter. Straffen för överträdelse av konkurrenslagstiftningen ska bli strängare. Regeringen utreder möjligheterna att införa personligt straffrättsligt ansvar i fråga om dem som gjort sig skyldiga till kartellverksamhet.

Konkurrensreglerna och reglerna för beviljande av offentligt stöd i anslutning till serviceproduktion kommer att förtydligas. Konsekvenserna av SGEI-normerna, som bereds som bäst i EU, ska bedömas med tanke på den nationella konkurrenslagstiftningen, varefter det stiftas en ramlag om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI). Exempelvis på detta sätt kan man tydliggöra den tredje sektorns ställning som serviceproducent och klargöra de möjligheter Penningautomatföreningen har att finansiera SGEI-tjänster. Vid utarbetandet av riktlinjerna beaktas bestämmelserna i EU:s konkurrenslagstiftning och konkurrensneutraliteten mellan den offentliga och privata sektorn säkerställs.

Upphandlingslagen ska ses över så att kommunerna får större möjligheter till direktanskaffning och så att sysselsättnings- och hälsopolitiska samt sociala faktorer och andra kvalitetsfaktorer, liksom också innovations- och miljöpolitiska aspekter, i högre grad beaktas i den offentliga upphandlingen. De nationella tröskelvärdena höjs så att de närmar sig nivåerna i EU-direktiven, och det nationella tröskelvärdet för varor och tjänster höjs rejält till en nivå som ligger nära EU-tröskelvärdet. Förfarandena enligt upphandlingslagen kommer att förenklas inom ramen för vad EU-lagstiftningen tillåter. Bekämpningen av den grå ekonomin ska effektiviseras också inom den kommunala serviceproduktionen. Statens och kommunernas gemensamma rådgivningsenhet för offentlig upphandling permanentas och enhetens resurser tryggas genom avtal mellan parterna.

Styrningen av konsumentpolitiken stärks, liksom dess verksamhetsförutsättningar, och ett nytt konsumentpolitiskt program kommer att utarbetas. Arbetsfördelningen mellan aktörerna inom konsumentskyddet görs tydligare.

En omorganisering av tillsynen över konsumenttjänsternas säkerhet utreds. På området för marknads kontroll kommer man att stärka samarbetet och samordningen inom statsförvaltningen så att skyldigheterna enligt Europeiska unionens lagstiftning kan fullgöras på ett effektivt sätt.

Regeringen stöder projekt som syftar till att ge större tyngd åt de internationella normer och regelverk som gäller företagsansvar, samt främjar åtgärder inom näringspolitiken och i den offentliga upphandlingen som i större utsträckning beaktar ansvarsaspekterna. Målet är att de finländska företagen ska vara föregångare när det gäller företagsansvar.

### **Industrin och servicen utvecklas**

Den finländska industripolitiken ska säkerställa en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö såväl i hemlandet som i den öppna internationella konkurrensen.

Den verksamhetsmodell som skapades för att förutse och hantera uppsägningar som föranleds av plötsliga strukturomvandlingar ska tillämpas också i fortsättningen och vidareutvecklas. I samband med omfattande strukturomvandlingar stöder regeringen genom specialåtgärder områdena och branscherna så att det skapas nya arbetstillfällen. Företagens ansvar vid uppgörandet av stödpaket och främjandet av återsysselsättning betonas. Lokala verksamhetsmodeller utvecklas med sikte på att nya, permanenta arbetstillfällen ska skapas också för dem som blivit utan arbete. Regionala och lokala beredskapsplaner ska utarbetas med tanke på framtida förändringar.

Vid sidan av industrin kommer Finlands framgång i fortsättningen i allt större utsträckning att bygga på servicesektorns verksamhet. Serviceföretagens betydelse som en faktor för samhällsekonomisk

tillväxt ökar. Regeringen beaktar i sin näringspolitik serviceproduktionens växande roll. Satsningarna på forskning, utveckling och innovation inriktas i tillräcklig omfattning på åtgärder som utvecklar samsättningen och produktiviteten inom servicebranscherna och på åtgärder som förbättrar servicesektorns exportmöjligheter. De åtgärder som behövs för att öka den inhemska och utländska efterfrågan inom turistbranschen kommer att samlas till en turiststrategi.

Regeringen främjar med utgångspunkt i naturresursstrategin ett hållbart utnyttjande av naturresurserna. Riktlinjerna i strategin ska ses över under valperioden. I detta ingår också utvecklandet av bioekonomin och mineralbranschen.

Cleantech-verksamheten, som baserar sig på miljö- och energiteknik, hör till prioriteringsområdena för näringspolitiken. Ett program för affärsverksamhet inom miljöbranschen kommer att startas inom ANM. Syftet med programmet är att främja tillväxt, företagsverksamhet, innovationer och internationalisering på detta område i Finland genom att sammanföra utvecklingsåtgärderna och aktörerna i branschen.

Ett nytt strategiskt program för skogssektorn ska startas. Målen ses över med utgångspunkt i erfarenheterna från det tidigare programmet. Målet är att öka förädlingsgraden, förbättra funktionerna inom skogsindustrins basindustri, öka användningen av trä samt träbyggandet och att skapa ny företagsverksamhet genom nya innovationer och produkter. Faktorer som hindrar eller fördröjer virkesanskaffningen ska utredas, och förslag till åtgärder som behövs ska läggas fram.

Staten stärker sin närvaro i den inhemska gruvindustrins värdekedja. En större andel finländskt ägande inom gruvbranschen och ett snabbare genomförande av gruvprojekt kommer att främjas, exempelvis genom att man inrättar ett program eller grundar en placeringsfond eller ett placeringsföretag som investerar i gruvprojekt. Utbildningen och forskningen i gruvbranschen ska utökas. Regeringen eftersträvar ökad förädling av mineraler inom landet och en större inhemsk metallindustrisektor. Det kommer att säkerställas att Tukes har tillräckliga resurser så att tillståndsbehandlingen kan för snabbas. Kompetens på området för gruvdrift görs till ett prioriteringsområde i Finlands EU-politik, och Finland gör aktiva insatser för att påverka EU-besluten.

För att trygga varvsindustrins och havsklustrets framtid kommer man att fortsätta att betala miljöinvesteringsskatt och investeringsstöd för innovationer för byggandet av nya energi- och miljöeffektiva fartyg. Vid sidan av stöden behövs en bred instrumentuppsättning som bl.a. omfattar nationell finansiering och garantier, beslut om fortsatta EU-stöd för skeppsbyggnad samt finska statens beställningar hos finländska skeppsvarv.

Energibeskattningen av energiintensiva företag ska lindras i syfte att trygga deras konkurrenskraft.

## **Energipolitiken**

Regeringens klimat- och energipolitik fokuserar framför allt på att svara på den globala klimatutmaningen och stödja en hållbar ekonomisk tillväxt. Det högklassiga finländska energikunnandet hjälper oss att möta klimatutmaningen. Införandet av nya miljö- och energitekniska tillämpningar har stor tillväxtpotential, och utgör också en stor potential för nya arbetstillfällen, både på den inhemska marknaden och inom exporten. Regeringens mål är att förbättra material- och energieffektiviteten i hela samhället. Genom satsningar på forskning, produktutveckling och tillämpningar på området för energieffektiv teknik kommer Finlands konkurrenskraft att stärkas globalt.

Inom ramen för arbetet med att minska utsläppen, som samtidigt är ett arbete som tryggar energitillgången, bildar energieffektivitet, energiförsörjning, ett rimligt pris på energi samt ökad självförsörjning en helhet av mål som bör samordnas sinsemellan. Andelen förnybara energikällor ska ökas i enlighet med det tidigare uppställda EU-målet på ett målmedvetet och kostnadseffektivt sätt. Som ett led i den nya energi- och klimatpolitiska strategin kommer regeringen att utarbeta ett program för att minska oljeberoendet i Finland.

Regeringen gör aktiva insatser för att Finlands särdrag ska beaktas när EU fattar klimat- och energibeslut. Energi- och klimatfrågorna hör i allt större utsträckning till de frågor som linjeras i EU. Därför ska

en långsiktig nationell EU-strategi för klimat- och energifrågor utarbetas. Målet är att öka Finlands möjligheter att påverka de beslut som fattas i EU. Samtidigt underlättas anpassningen till de krav som klimatpolitiken ställer, och vi får också fler möjligheter att dra nytta av klimatutmaningarna bl.a. genom den på miljö- och energiteknik baserade cleantech-verksamheten. Finland följer aktivt hur EU-besluten genomförs i de olika medlemsländerna.

Energitekniken är en växande bransch var tillväxt stöds genom innovationspolitiska åtgärder, forskning och produktutveckling samt genom utbildning. Också i fråga om solenergi, energieffektivitet och energisparåtgärder ska man ta fram innovationer och tillämpa och produktifiera dem. I exporten av miljökompetens och miljöteknik agerar Finland aktivt och med framförhållning för att finna nya marknader och skapa goda förutsättningar för verksamheten på de nya marknaderna.

Regeringen intensifierar åtgärderna för att främja energieffektivitet och energisparande i enlighet med förslagen från ANM:s energieffektivitetskommitté. Det allmänna sörjer för att målen nås beträffande en tätare samhällsstruktur och inom byggandet och i energianvändningen i byggnader. Exempelvis genom offentlig upphandling kan man främja pilotprojekt och främja klimatmålen också inom energianvändningen och energiproduktionen. Man skapar nya mätare och förbättrar tidigare använda mätare, samt utvecklar förfaranden för att följa med energi- och materialeffektiviteten i olika branscher.

Energieffektiviteten och energisparandet ska främjas så att samhällsekonomin växer utan att man samtidigt ökar energiförbrukningen.

Mera information ska ges ut om olika lösningar, stöd och understöd som gäller energieffektivitet. Också stödsystemen utvecklas för att de ska ha större effekt. Genom att öka energieffektiviteten påverkar man också priset på den energi som används för boende. Den energieffektiva kraftvärmens (fjärrvärme och fjärrkyla) roll ska tryggas. Energiunderstöden för boende ska utvecklas så att också låginkomsttagare har möjlighet att förnya sina uppvärmningssystem och renovera sina bostäder för större energieffektivitet. Utanför fjärrvärmenätverket ska man i allt större utsträckning utnyttja småskaliga lösningar som bygger på jordvärme och förnybara energiråvaror och som planeras för enskilda hus eller fastigheter. Man kommer att utreda huruvida det s.k. ESCO-servicekonceptet som används i företag också kan tillämpas för att finansiera investeringar i energieffektiva bostäder. Inom ramen för konceptet betalas kostnaderna för servicen och investeringen genom de besparingar som uppstår genom sänkta energikostnader.

Regeringen ställer som sitt mål att förbättra självförsörjningen inom elproduktionen. För detta krävs satsningar på större energieffektivitet, förnybar energi och åtgärder som ersätter förorenande energiproduktion med produktionsformer som ger så små utsläpp som möjligt. Utöver detta behövs det ny elproduktionskapacitet och nya investeringar för att ersätta äldre elproduktionskapacitet och import.

Regeringen kommer inte att fatta några principbeslut om tillstånd för nya kärnkraftverk. Regeringen kommer att behandla ansökningarna om tillstånd att bygga kärnkraftverk utan dröjsmål. Regeringen kommer att fatta beslut om slutförvaringen av kärnavfall så snart utredningarna har blivit klara, i enlighet med riksdagens beslut genom att försöka nå en nationell lösning.

Finland deltar i EU:s stresstest och i det internationella samarbetet för att främja säkerheten vid kärnkraftverken. Regeringen förbinder sig att säkerställa att de finländska kärnkraftverken är säkra.

Man håller fast vid det nationella målet för förnybar energi. Förnybara energikällor ska stödjas på ett kostnadseffektivt, transparent och teknikneutralt sätt. Beredskapen att mata in småskalig, decentraliserat producerad energi i nätet ska ökas bl.a. genom att man utforskar möjligheten att införa nettomätning av el. Hur väl besluten om stöd för förnybar energi fungerar och hur effektiva de är kommer att utvärderas före utgången av 2012, och man kommer att fatta de beslut som behövs för att effektivisera och förnya systemet så att målen kan nås.

Den överenskomna stödnivån för vindkraft får man inte ge avkall på. Då kan man säkerställa genomförandet av inhemska projekt på området och främja möjligheterna att utveckla och exportera vindkraftsteknik. Planeringen av utbyggnaden av vindkraften ska göras tydligare och snabbare, liksom också tillståndsförfarandena, miljökonsekvensbedömningen och ersättningsförfarandena. I arbetet ska också markägarnas rättigheter beaktas. En planmässig placering av vindkraftsparkerna på de bästa

och mest vindstarka områdena ska främjas i samarbete med planläggarna, näringslivet och markägarna. Investeringsstöd för demonstrationsprojekt för förnybar energi (inklusive havsbaserad vindkraft) beviljas också framöver. Inhemska projekt för bioförädling som bygger på utnyttjandet av skogsråvaror kommer att stödjas.

Utbyggnaden av vattenkraft kommer att stödjas vid existerande anläggningar i syfte att öka den inhemska reglerkraften. Produktionen av vattenkraft kan med beaktande av miljöaspekterna ökas genom rensning, genom höjning av högvattenståndet och i synnerhet genom effekthöjningar, som görs i samband med ombyggnaden av kraftverk.

Inom virkesanvändningen strävar man efter att få till stånd en så hög förädlingsgrad som möjligt under livscykel. Användningen av råvaror från skog för energiproduktion främjas med beaktande av gränserna för en hållbar utveckling samt den biologiska mångfalden. Användningen av trä för energikutvinning stöds, i synnerhet i form av lokala lösningar. Effekterna av energistödet för klenträd ska följas upp och det ska säkerställas att inte energistödet snedvrider konkurrensen eller upphandlingen av träråvaror för en högre förädlingsgrad.

Torv används särskilt som stödbränsle i anläggningar som producerar fjärrvärme och fjärrvärmekraft där man använder träbaserat bränsle och annan biomassa. Användningen av torv ska minskas planmässigt på grund av utsläppen och den övriga miljöpåverkan av torvanvändningen på så sätt att torven inte ersätts av kol. Myr- och torvmarker bör utnyttjas på ett hållbart och ansvarstagande sätt och så att de miljömässiga, sociala och ekonomiska målen samordnas så väl som möjligt. Klassificeringen av myrar genomförs av en oberoende forskningsanstalt inom en snäv tidtabell. En moderat höjning av skatten på torv kommer att göras. Regeringen kommer att följa hur priset på torv och trä påverkar virkesmarknaden och fjärrvärmen. Torven har regionalpolitisk betydelse och en viktig roll som stödbränsle vid elproduktion och värmeproduktion.

För att garantera konkurrensställningen för energiintensiva företag kommer energiskattebelastningen i fråga om el att sänkas. Gränsvärdena för sänkningarna av skatten på energi justeras. Samtidigt försöker man skapa en modell som belönar dem som tillämpar energisparåtgärder.

Vid utvecklandet av energibeskattningen kommer man att se till att det finns förutsättningar för kraftvärmeproduktion.

En windfallskatt som lämpar sig för finländska förhållande ska beredas och införas.

Man kommer att utarbeta anvisningar beträffande prissättningen av energi- och elanvändningen så att konsumenterna erbjuds lösningar som uppmuntrar till energisparande åtgärder och dämpar konsumtionstopparna och på så sätt minskar utsläppen från energiproduktionen.

Regering bereder sig på framväxten av en elmarknad som omfattar hela EU genom att utnyttja erfarenheterna från de nordiska länderna, och gör en aktiv insats för att se till att det hot om kolläckage som utsläppshandeln ger upphov till ska kunna avvärjas på ett kostnadseffektivt sätt. I anslutning till utvecklandet av en europeisk elmarknad kommer regeringen att arbeta för att öka och utveckla utbyggnaden av överföringsförbindelser för el och användningen av smartare elnät samt för att förenhetliga spelreglerna på marknaden. Utbyggnaden av smarta elnät ska främjas för att möjliggöra storskalig nätanslutning av förnybar energi och decentraliserad energiproduktion. Regeringen kommer att stödja utbyggnaden av smarta energinätverk bl.a. genom att se över de nationella bestämmelserna om nätaffärsverksamhet. Elförsörjningen ska hållas på en god nivå också genom att man säkerställer tillräckliga investeringar i stam- och distributionsnäten.

## **Regionutvecklingen**

### **Ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart Finland**

Regionutvecklingen syftar till att Finland ska vara hållbart i ekonomiskt, socialt och miljöhänseende. Regeringen stöder landskapens, städernas och kommunernas egen dynamiska livskraft, utvecklingspo-

tential och konkurrenskraft i den globala ekonomin. Reformen och utvecklandet av regionförvaltningen har ett nära samband med den fortsatta kommunstrukturreformen.

Staten ska beakta konsekvenserna av dess eget beslutsfattande för regionutvecklingen. I det statliga beslutsfattande i frågor som rör region- och lokalförvaltningen, styrningen samt fördelningen av resurserna för regionutvecklingen betonas utöver åtgärder som främjar de riksomfattande målen också ett regionutvecklingsperspektiv där de olika regionernas särdrag beaktas. Förhållandet mellan den styrning som statens centralförvaltning utövar och regionförvaltningen ska förtydligas och förenhetligas. Varje förvaltningsområde får större resultatansvar i fråga om regionförvaltningen. Resultaten av och procedurerna i anslutning till utlokaliseringen av statens funktioner ska utredas och regionaliseringen ska fortsätta med avstamp i detta.

### **Regionernas starka sidor skapar tillväxt**

Regionutvecklingsperspektivet ska beaktas i synnerhet i fråga om näringspolitiken, forskning och utveckling, social- och hälsovårdsservicens tillgänglighet och hållbarhetsmålen samt trafik- och kommunikationsförbindelserna.

Staten stöder genom sina trafiklösningar utvecklingen av regionernas verksamhetsbetingelser. Snabba datakommunikationsförbindelser ska byggas ut till alla delar av landet.

Det finländska kunnandet bygger på ett i regionalt hänseende heltäckande utbildningsnätverk. Genom utbildningsnätverket säkerställer man att den kunskapsreserv och den potential som finns i landet används så effektivt som möjligt och att regionerna har tillgång till den kompetens som behövs. Universitetens och yrkeshögskolornas samarbete med de centrala aktörerna inom innovationsverksamheten i respektive region kommer att stärkas.

Utöver nationellt och internationellt nätverkande innovationsgrupper ska det skapas starka regionala innovationskluster i Finland. Innovationspolitiken stöder också den övriga FoU-politiken.

Finland ska vara ett ledande land när det gäller hållbart, lönsamt och innovativt utnyttjande av naturresurser och material, och kan här dra nytta av sina regioners naturrikedomar.

Resultaten och effekterna av programmet för regional kohesion och konkurrenskraft och av kompetenscentraprogrammet ska kartläggas. I det fortsatta utvecklingsarbetet betonas förhållandet till den övriga innovationsverksamheten. Samtidigt granskas också landskapsutvecklingspengarna vid sidan av andra möjligheter för främjande av livskraften hos de regionala näringarna.

Regionala skillnader och särdrag i utvecklingen kommer att tas i beaktande. Ett separat utvecklingsprogram för östra Finland och norra Finland ska beredas.

### **Genom framförhållning skapar man beredskap att möta strukturella förändringar**

System för att förutse strukturomvandlingar ska utvecklas genom att öka samarbetet mellan de olika förvaltningsområdena och genom att införa nya riskanalysmetoder. Orter som genomgår strukturomvandling ska ges bättre förutsättningar än för närvarande att utveckla sina funktioner och förnya sig.

Verksamhetsmodellen för hur mer akuta och omfattande strukturomvandlingsproblem av traditionellt slag ska hanteras görs effektivare. Genom framförhållning skapar man beredskap att möta nya slags strukturomvandlingar bl.a. inom forsknings- och produktutvecklingsverksamheten samt i de olika branscherna.

### **Mot en avtalsbaserad stadspolitik**

Stadscentren ska bestå av ett metropolområde, starka stadsregioner samt av landskapscentra. Stadsregionerna fungerar som starka drivkrafter inom sina områden, som mångsidiga och internationellt konkurrenskraftiga närings-, innovations-, och kunskapsmiljöer samt som pendlingsregioner. Regionerna balanserar upp regionstrukturen och bidrar inom ramen för landets interna arbetsfördelning



med specialkompetens i de frågor som hör till regionens egna starka sidor. De centrala städernas roll och möjligheter att bidra till hållbar välfärd och konkurrenskraft för den egna regionen stärks.

Man kommer att fortsätta att driva en avtalsbaserad stadsregionpolitik där staten, universiteten, yrkeshögskolorna, stadsregionerna och näringsutvecklingsbolagen kommer överens om långsiktiga utvecklingsåtgärder i regionen. En politik som baserar sig på intentionsavtal och tillväxtavtal drivs i de stora stadscentren i hela landet. Genom avtalen styrs de lösningar som avser markanvändningen, boendet och trafiken i en riktning som leder till tätare samhällsstrukturer och främjar en hållbar utveckling. Också regionernas sociala kohesion kommer att beaktas och särskild hänsyn tas till att förebygga fattigdom i städerna.

Man kommer att utveckla näringsverksamheten, kunskapsbasen, service- och kommunstrukturen samt intelligenta trafiklösningar i stadsregionerna i syfte att ta fram fungerande lösningar för hur för regionstäderna och de landsbygdsområden som hör till deras verkningsområde ska ordna basservicen och möta de utmaningar som den åldrande befolkningen medför.

### **Satsningar på metropolpolitik**

Den genomgripande utvecklingen av metropolområdet som en drivkraft för samhällsekonomin i hela landet och som ett internationellt konkurrenskraftigt område ska intensifieras genom att utveckla servicen, planläggningen, trafik- och datanäten samt förutsättningarna för näringsverksamhet. Utvecklingen i området ska stärkas ytterligare med beaktande av den europeiska konkurrensen och i synnerhet utvecklingsperspektiven för Östersjön samt närheten till Ryssland.

### **Landsbygdspolitiken**

Landsbygdsområdena ska utvecklas med stöd av de styrkor och resurser som finns hos de lokala näringarna, såsom exempelvis bionergi, naturprodukter, utvinningsverksamhet samt mat-, energi- och serviceproduktion. Landsbygdsens näringsstruktur görs mer mångsidig. På landsbygden finns många faktorer som skapar välbefinnande. Dessa livskvalitetsfrämjande faktorer har en växande roll inom rekreationsverksamheten, turismen, kulturverksamheten, upplevelseindustrin och boendet.

Landsbygdsens resurser och en hållbar användning av dem, liksom också landsbygdsens livskraft, har stor betydelse också med tanke på hela landets framgång. Landskapspolitiken ska bedrivas enligt principerna för hållbar utveckling. Avdelningen för landskapspolitik vid enheten för utveckling av landsbygden, som lyder under JSM:s jordbruksavdelning, kommer att flyttas till regionutvecklingsenheten vid ANM.

### **Riktlinjerna för den kommande strukturfondsperioden**

Inom ramen för reformen av EU-strukturfondsprogrammen ska möjligheten att utnyttja dessa resurser tryggas i hela landet. En nyckelfråga för Finland i strukturfondspolitik är vårt avlägsna läge och vikten av att värna om glesbygdsområdenas särskilda ställning.

Regeringen anser att de teman som EU-kommissionen skissat upp för den kommande programperioden är viktiga för Finland. Till dessa teman hör främjandet av smart tillväxt, främjande av välfärden och förebyggande av social utslagning samt en hållbar utveckling av miljön.

Finland strävar efter att garantera ett tillräckligt stöd för samarbetet vid alla landets gränsområden. Särskilt viktigt är det att arbetet mellan Finland och Ryssland inom ramen för ENPI CBC-programmet fortsätter. Användningen av strukturfonderna bör utnyttjas i den politik som gäller den nordliga dimensionen samt i de separata strategier för Östersjön och Barents och de övriga arktiska områdena som utarbetas som bäst.

Genast i början av regeringsperioden kommer systemet för regional planering och regionalt beslutsfattande att utvecklas så, att genomförandet av den nationella region- och strukturpolitiken integreras med motsvarande EU-politik till en effektiv och framgångsrik helhet.

## **Strukturfondernas mål i Finland**

Kommunerna och regionerna ska ges bättre förutsättningar att förnya och skapa tillväxt i den regionala ekonomin. Partnerskap på regional nivå främjas. Man kommer att ställa tydligare mål för fördelningen och användningen av medel ur ERUF och ESF. I användningen av medel ur strukturfonderna betonas vikten av bestående näringspolitiska effekter, tillväxt- och sysselsättningsperspektivet samt vikten av att regionernas näringsstruktur och verksamhetsbetingelser utvecklas på ett hållbart sätt. Projektfinansieringen ur Europeiska regionala utvecklingsfonden inriktas under den kommande programperioden i allt större utsträckning på att skapa nya näringar, förbättra sysselsättningen, främja tillväxtorienterad företagsverksamhet och på att minska utsläppen. Tyngdpunktsområdena för finansieringen ur Europeiska socialfonden är att sysselsätta dem som har det sämst ställt på arbetsmarknaden och att utveckla arbetskraftens kompetens. Med medel ur ESR ska också invandrades sysselsättning och integrering främjas.

Man kommer att göra en utvärdering av hur väl förvaltningen av EU:s region- och strukturpolitik fungerar, och arbetsmetoderna inom förvaltningen kommer att förenklas.

## **Genomförandeorganisationen**

Närings-, trafik- och miljöcentralernas och regionförvaltningsverkens styrning ska effektiviseras och verksamheten utvecklas med utgångspunkt i dessa myndigheters nuvarande antal och struktur.

För att genomföra dessa åtgärder godkänner statsrådet i början av valperioden riksomfattande riktlinjer för regionutvecklingen och tillsätter en ministerarbetsgrupp för förvaltning och regionutveckling.

## **Sysselsättningspolitiken**

Finland behöver arbetsinsatser av alla sina medborgare. Genom sysselsättnings-, närings- och utbildningspolitiska åtgärder måste man med framförhållning och snabba insatser kunna reagera på förändringar i arbetslivet och på strukturella förändringar på arbetsmarknaden. Allt fler medborgares liv innebär alternerande perioder av arbete, utbildning och arbetslöshet. För att höja sysselsättningsgraden, förlänga arbetskarriärerna och förhindra längre perioder av arbetslöshet ökas de arbetslösas deltagande i utbildning, i lönesubventionerat arbete och i annan service. Dessutom behövs det nya åtgärder för att man snabbt ska kunna reagera på konjunkturförändringar och minska den strukturella arbetslösheten. Målet är att så många som möjligt av dem som förlorat sin arbetsplats snabbt ska få nytt arbete eller sysselsättas på något annat sätt, och att perioderna av arbetslöshet inte ska bli långvariga.

Regeringen verkar aktivt för att hantera strukturella förändringar. I verksamheten för att skapa ersätande arbetstillfällen kommer anslagen för sysselsättningsbaserade investeringsstöd att utnyttjas samtidigt som man utvecklar nya verksamhetssätt och finansieringsmodeller för att hantera strukturella förändringar. Verksamhetsmodellen för omställningsskyddet ska utvecklas så att den främjar sysselsättningen av dem som förlorat sin arbetsplats.

De arbetslösas, bland dem i synnerhet de ungas och långtidsarbetslösas, deltagande i utbildning, lönesubventionerat arbete och andra tjänster ska ökas så att aktiveringsgraden för arbetslösa stiger över 30 procent.

Regeringen kommer med det snaraste att överlämna en tilläggsbudgetproposition som fokuserar på sysselsättning och som är avsedd att höja sysselsättningsgraden bland unga och långtidsarbetslösa.

Efter halva regeringsperioden ska det bedömas hur regeringens sysselsättningsmål har nåtts, och vidtas de åtgärder som behövs.

## **Samhällsgarantin för unga genomförs**

Samhällsgarantin för unga ska genomföras så att alla unga under 25 år och nyutexaminerade under 30 år erbjuds en arbets-, praktik-, studie-, ungdomsverkstads- eller rehabiliteringsplats senast inom

tre månader från det att arbetslösheten börjat. Regeringen startar ett gemensamt projekt för ANM, UVK och SHM inom vilket man bereder och vidtar de åtgärder som behövs för att genomföra samhällsgarantin före utgången av 2013. För projektet tillsätts en separat arbetsgrupp som lyder under dessa tre ministerier och där parterna inom arbetslivet, kommunerna och andra viktiga aktörer är representerade.

Andelen arbetskraftspolitisk utbildning och läroavtalsutbildning som riktar sig till unga ska utökas. Man kommer att undersöka nya åtgärder för att bättre förankra de unga i arbetslivet genom vilka arbete och utbildning kombineras. Sådana verksamhetsmodeller inom yrkesutbildningen som stöder detta mål och bidrar till en snabb sysselsättning kommer att främjas. De små och medelstora företagen ska ges större möjligheter att anställa unga inom ramen för läroavtalsutbildning. Verksamheten inom det uppsökande ungdomsarbetet ska utvidgas så att den blir riksomfattande, och verkstadsverksamheten för unga ska utvecklas.

I samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna kommer man att skapa spelregler för hur den oavlönade arbetspraktiken får utnyttjas inom arbetskraftsservicen.

### **Arbetskraftsservicens kvalitet förbättras**

Arbetskraftspolitikens strukturer och innehåll kommer att utvärderas. I samband med utvärderingen klarläggs det hur väl arbets- och näringsförvaltningen fungerar samt hur effektiv resursanvändningen är. Målet är att förbättra sysselsättningsåtgärdernas kvalitet, effektivitet och resultat.

Arbets- och näringsbyråernas roll i arbetsförmedlingen, företagstjänsterna samt samarbetet mellan arbetsgivarna och läroanstalterna ska intensifieras. Tjänsterna kommer att inriktas så att man förebygger långvariga perioder av arbetslöshet. Sysselsättningsplanerna kommer att göras snabbt, och deras kvalitet förbättras så att arbetssökandenas behov, funktionsförmåga och förutsättningar att bli sysselsatta beaktas i större utsträckning. Behovet att utveckla förfarandena inom arbetskraftsservicen och se över lagen om offentlig arbetskraftsservice ska kartläggas ur kundernas synvinkel.

Arbets- och näringsbyråernas verksamhetsbetingelser kommer att tryggas i samband med ändringar i regionförvaltningen så att alla kunder - såväl arbetssökande som arbetsgivare - har möjlighet att få personlig service vid byråerna. Tillgången till yrkesvägledning och karriärservice ska säkerställas. Användningen av elektroniska tjänster i arbetsförmedlingen utvecklas så att det ska gå snabbare att få jobb och så att personalresurserna vid arbets- och näringsbyråerna frigörs för sådan service som behövs för dem som är svårsysselsatta. Servicen utvecklas och inriktas på behoven hos arbetssökande i olika kund- och yrkesgrupper som kan vara såväl högt utbildade som icke utbildade.

Man kommer att fastställa kvalitetskriterier för arbetskraftsservicen så att man kan säkerställa att tjänsterna, bl.a. utbildningen, är ändamålsenliga med tanke på de arbetslösa och så att man kan förbättra servicens effektivitet. Det görs en bedömning av funktionsdugligheten och effektiviteten hos pågående och redan genomförda sysselsättningsförsök.

Tillräckliga resurser kommer att avsättas för att bedöma de arbetslösas arbetsförmåga och hänvisa dem till den relevanta servicen, samt för tjänster inom den yrkesinriktade rehabiliteringen.

Arbetskraftsutbildningen måste klara av att på ett flexibelt sätt svara på de behov som arbetslösa arbetssökande och personer som hotas av arbetslöshet har, på kompetensbehoven i arbetslivet som kan förändras snabbt, samt på tillväxtområdenas behov. Upphandlingsförfarandet inom arbetskraftsutbildningen ska ses över så att den i högre grad än för närvarande beaktar utbildningens kvalitet och effektivitet samt nya verksamhetssätt. Den gemensamma anskaffning av utbildning som ordnas och finansieras i samarbete med företagen ska utvecklas och göras mer känd. Tanken är att allt fler ska få använda den gemensamma utbildningsanskaffningen. Andelen läroavtalsutbildning ska ökas, i synnerhet i små och medelstora företag. Den brokiga mängden kurser som förbereder för utbildning ska förenhetligas i hela landet. Verksamhetsmodeller där utbildningsprogram kan skräddarsys utifrån den arbetslösas egna utgångspunkter och utifrån olika utbildningsanordnares utbildningsutbud ska utvecklas.

Sysselsättningen av arbetslösa i privatföretag med hjälp av lönesubvention kommer att ökas. Tredje sektorns verksamhetsbetingelser ska tryggas i syfte att skapa bättre möjligheter för permanent sysselsättning av de mest svårssysselsatta personerna på den öppna arbetsmarknaden och på så sätt ge dessa personer möjligheter att få kontroll över sitt liv. Lönesubventionen omvandlas till ett personligt stöd för den arbetssökande, som kompenserar den arbetssökandes försvagade arbetsmarknadsvärde. Grunderna för lönesubventioner (de minimis-stöd) till organisationer som bedriver service- och sysselsättningsverksamhet ska ses över.

### **Kommunförsök minskar långtidsarbetslösheten**

De långtidsarbetslösas deltagande i lönesubventionerat arbete, utbildning och andra tjänster ska ökas. Man kommer att förbättra i synnerhet de långtidsarbetslösas möjligheter att tas med i den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen. Till de tjänster som är centrala för att de som länge varit arbetslösa ska kunna återvända till arbetslivet hör också arbetskraftsservice, hälso- och rehabiliteringstjänster samt socialservice.

Arbets- och näringsbyråernas, FPA:s och kommunernas gemensamma modell med servicecenter för arbetskraft ska utvidgas till hela landet. Modellen med servicecenter för arbetskraft regleras genom lag och servicecentrens finansiering ska tryggas. Myndigheternas ansvar för att tillhandahålla tjänster för långtidsarbetslösa kommer att preciseras så att arbetslösa arbetssökande blir kunder hos arbets- och näringsbyråerna i regel senast när de har varit arbetslösa i 12 månader. Behovet av tjänster bedöms i början av arbetslösheten i samband med att sysselsättningsplanen görs upp. Ansvaret för att utreda arbetslösa personers förutsättningar att gå i pension överförs på servicecentren för arbetskraft.

För att minska långtidsarbetslösheten inleds ett försök som pågår hela regeringsperioden, där huvudansvaret för sysselsättningen senast efter 12 månaders arbetslöshet överförs till kommunen eller solidariskt till alla kommuner. Sysselsättningsmöjligheterna kartläggs individuellt för alla arbetslösa och framstegen följs aktivt. Försöket genomförs i kommuner av olika slag. Kommunerna ges tillräckliga resurser för försöket. Ordandet av aktiva tjänster ska vara sporrande på så sätt att statens andel av finansieringen ökar med tjänsterna. Resultaten av försöket bedöms, och utifrån bedömningen fattas beslut om arbetsfördelningen mellan kommunerna och staten när det gäller att främja sysselsättningen. En separat utredning kommer att göras av hur kommunerna i huvudstadsregionen kan delta i en sådan verksamhetsmodell.

De partiellt arbetsförs och de svårssysselsattas möjligheter att arbeta och få rehabilitering kommer att förbättras. Ett handlingsprogram som syftar till att främja de partiellt arbetsförs deltagande på arbetsmarknaden genomförs i samarbete med olika aktörer. Den mellanliggande arbetsmarknaden kommer att göras mer funktionsduglig genom att kommunerna, företagen, de sociala företagen och tredje sektorn ges bättre möjligheter att sysselsätta partiellt arbetsföra personer. Behovet att se över den lagstiftning som gäller sociala företag ska bedömas.

Man kommer att skapa sätt på vilka sådana arbetssökande som länge varit arbetslösa och som inte har reella möjligheter att sysselsätta sig på den öppna arbetsmarknaden på permanent basis får vara delaktiga i arbetslivet. Målet är att skapa en permanent lönesubvention för svårssysselsatta och funktionshindrade personer. Försöket med arbetsbanker ska utvidgas till hela landet. De åtgärder som särskilt inriktas på de partiellt arbetsföra får inte leda till en allmän försämring av kollektivavtalen eller den sociala tryggheten på arbetsmarknaden.

De funktionshindrade och partiellt arbetsföra ska ges mera information om stödåtgärder och andra arrangemang som är avsedda för arbetsgivarna. Möjligheterna att få jobbcoach och arbetshandledare till arbetsplatserna som stöd för invandrare, funktionshindrade och svårssysselsatta personer kommer att utredas.

Undervisnings- och kulturministeriet kartlägger i samarbete med arbets- och näringsministeriet behovet av att förtydliga arbetsfördelningen inom den yrkesinriktade arbetsförmedlingen.

## Trafik- och kommunikationspolitiken

Med hjälp av trafikpolitiken tryggas en smidig och säker rörlighet i enlighet med näringslivets och invånarnas behov. Finland är ett land med långa avstånd och eftersom landet är beroende av export behövs det även goda och välfungerande förbindelser med resten av världen. Förutom att man har ett välfungerande trafiksystem blir det också ett allt viktigare prioriteringsområde att man minskar på utsläppen från trafiken och främjar en hållbar utveckling även i trafikpolitiken. Pendlingstrafiken, kollektivtrafiken och trafiksäkerheten bör förbättras så att en smidig rörlighet i vardagen kan säkerställas.

Utmaningarna för den offentliga ekonomin, förbättrandet av den nationella konkurrenskraften, klimatpolitiken samt förändringarna i näringsstrukturen och tryggheten av service kräver effektivare och mera verkningsfulla metoder för att utveckla trafiksystemet. Informations- och kommunikationsteknikens betydelse för förbättrandet av tillväxten och produktiviteten är avgörande.

### Trafikpolitiken

En effektiv och verkningsfull trafikpolitik och en välfungerande infrastruktur är förutsättningar för konkurrenskraft, ekonomisk tillväxt, hållbar utveckling och smidighet i människornas vardag. Finland behöver ett trafik investeringsprogram som stärker näringslivets konkurrenskraft. Med tanke på såväl nationell som internationell konkurrenskraft är det av central betydelse att man kan garantera ekonomiska, snabba och säkra transporter.

Trafikpolitiken kommer att kopplas på ett övergripande och tvärsektoriellt sätt ihop med den ram som näringslivet, ekonomin och sysselsättningen samt regionutvecklingen bildar. Genom en trafikpolitisk redogörelse, som kommer att utarbetas av en branschövergripande strategisk ministerarbetsgrupp, drar man upp riktlinjerna för de strategiska mål som ska sträcka sig längre än valperioden och som ska ligga till grund för framtida projekthelheter och utveckla landets viktigaste trafiknät. I detta arbete ska man bland annat säkerställa att markanvändningen, boendet, trafiken, servicestrukturen och en hållbar utveckling beaktas och att det finns förutsättningar för närings- och regionutveckling. Som en del av denna redogörelse kommer regeringen att utreda de logistiska flaskhalsarna och utvecklingsbehoven inom utrikeshandeln. En central uppgift för ministerarbetsgruppen är att bedöma hur logistiksystemet ska utredas med tanke på den nationella konkurrenskraften. Samtidigt ska även behovet av att utveckla trafiksystem som sträcker sig över kommun- och landskapsgränserna inom pendlingsregionerna beaktas.

Genom en redogörelse av statsrådet drar regeringen upp riktlinjer för trafikpolitikens projekt på medellång sikt och reserverar finansiering för de projekt som nämns där. Viktiga är projekt som betjänar stora trafikmängder, stöder den ekonomiska tillväxten, har det bästa förhållandet mellan kostnad och nytta, främjar trafiksäkerheten, minskar utsläppen och är av betydelse för landskapen. Regeringen kommer att främja nya tjänster, ekonomisk styrning och innovationer inom de intelligenta transportsystemen med utgångspunkt i den nationella strategin för intelligenta transportsystem. Med hjälp av intelligenta transportsystem stöder man utvecklandet av effektivare trafik. Man kommer att utreda möjligheten att ta i bruk vägavgifter som grundar sig på satellitbaserad positionering.

Regeringen beslutar i början av valperioden om de nya utvecklingsprojekt som ska inledas först.

I trafikpolitiken beaktas Finlands utsläppsminskningssmål för trafiksektorn. Utsläppen från trafiken ska minskas bland annat genom att man stöder kollektivtrafiken, förnyar bilparken och understöder utsläppssnål fordonsteknik. Bilbeskattningen ska förnyas teknikneutralt med beaktande av utsläppssnålheten. Användningen av biogas i trafiken ska främjas. Uppmärksamhet ägnas åt utvecklandet av fordonsteknik och biobränslen och åt den effekt de har på utsläppen under hela sin livscykel.

Man utreder olika budgeterings- och finansieringsmodeller för trafikinvesteringar. Bedömningen av projekt i samband med investeringar kommer att ändras så att projektens ekonomiska konsekvenser såväl som konsekvenser för sysselsättningen, utsläppen och regionpolitiken beaktas vid bedömningen.

Regeringen kommer att säkra den nuvarande nivån på anslagen för basstrafikledshållningen med betoning på basbanhållningen. Som ett led i förbättrandet av trafikledshållningen startas ett investerings-

program för små projekt som främjar trafiksäkerheten. Statsrådets principbeslut om trafiksäkerheten kommer att uppdateras och man inleder nya åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten. Även skicket på vägnätet på lägre nivå ska ses över på ett sätt som tryggar verksamhetsförutsättningarna för landsbygdsnäringsarna och skogsbruket.

Särskild uppmärksamhet ägnas åt en ökning av spårtrafiken och en förbättring av servicenivån. VR-Group Ab bevaras som statsägt inom ramen för styrningen av servicenivån. Beslut om sådan konkurrens som bygger på EU:s konkurrensregler i fråga om persontrafiken kan fattas först då man har gjort en grundlig totalekonomisk utvärdering av fördelarna och nackdelarna. Vid utvärderingen ska det säkerställas att den totalekonomiska effektiviteten, bansäkerheten, tillgången till service och en jämlik ställning för personalen tryggas.

Servicenivån på kollektivtrafiken förbättras med målet att öka passagerarantalet och att minska privatbilismen. Man bör sträva efter en rationell samhällsstruktur. Antalet anslutningsparkeringar bör utökas. Man tar i bruk ett riksomfattande biljettsystem för kollektivtrafiken, där man med ett resekort kan resa med alla kollektivtrafikmedel. En riksomfattande tidtabells- och ruttjänst för kollektivtrafiken ska införas. Man främjar en utveckling av stadsregionernas lokala spårtrafik. Stödet för storstädernas kollektivtrafik höjs utan att man drar ner på kollektivtrafiksinköpen. Arbetsresebiljetten utvecklas så att den blir lättare att använda och dess attraktionskraft förbättras. Cykel- och gångvägsnätet utvecklas målmedvetet och åtgärder för en gång- och cykelstrategi främjas.

Vid beredningen av lagstiftning inom trafiksektorn och i fråga om trafikprojekt tas hänsyn till tillgängligheten och verksamhetens konsekvenser för olika befolkningsgrupper och för jämlikheten, i synnerhet när det gäller åldringar, barn och handikappade.

De trafikprojekt som redan hade inletts vid ingången av valperioden ska slutföras. Detta gäller bland annat banavsnittet Uleåborg–Seinäjoki, ringbanan och väg E18. Ett planeringsbeslut kommer att fattas om Pisara-banan. I sin planering beaktar regeringen behoven av att utveckla de europeiska trafiknäten och säkerställer att Finland har goda trafikförbindelser i riktning mot Ryssland. Man inleder planeringen av förnyandet av trafikstyrningssystemet för järnvägstrafiken vid Helsingfors bangård. Målet är en bättre styrning av järnvägstrafiken och en minskning av störningskänsligheten i hela landet.

Det är nödvändigt att förutsättningarna för sjöfarten tryggas, eftersom den finländska utrikeshandeln är starkt beroende av sjötransporter. Regeringen anser det vara viktigt att utsläppen från sjöfarten minskas och vill främja utvecklingen av och tillträde till marknaden för ren teknik. Regeringen tar en aktiv roll vid internationella förhandlingar för att förhindra att miljö- och klimatkraven på sjöfarten orsakar oskäligen kostnader för de finländska företagen eller en ojämlig konkurrenssituation inom EU och i förhållande till aktörer utanför EU. När det gäller IMO:s och EU:s beslut kommer man att säkerställa att genomförandet och tidtabellerna är sådana att den finländska exportindustrins konkurrenskraft tryggas.

För att vintersjöfarten, som är kritisk för den finländska exportindustrin, ska kunna säkras bereds ett förnyande av isbrytar materielen. Regeringen arbetar aktivt för att förhindra utflaggning av fartyg och för att hålla den finländska flaggan konkurrenskraftig i den internationella sjöfarten.

Regeringen stöder en fortsättning på Kvarkentrafiken och utarbetar tillsammans med Sverige och företrädare för Kvarkenområdet en gemensam strategi på lång sikt, som ska trygga person- och godstrafiken i Kvarken året runt.

För att förbättra sjötrafikens säkerhet och minska risken för oljeolyckor på Östersjön utvecklar man för sjötrafikens trafikstyrningssystem verktyg för automatiskt identifierande och förebyggande av risker. Ruttgranskning för oljetankrar ska tas i bruk vid trafikstyrningscentralerna under regeringsperioden. Havsmätningarna som krävs för tillförlitlig elektronisk navigering kommer att slutföras för alla rutter inom handelssjöfarten. Oljebekämpningsförmågan kommer att förbättras också av att man köper in ett kombinationsfartyg för utsjöbevakning.

Hamnarnas förmåga att ta emot avloppsvatten från fartyg ska förbättras. Regeringens mål är ett renare Östersjön och ett totalförbud mot utsläpp av avloppsvatten i havet.

Man sörjer för insjötrafikens utvecklingsförutsättningar, inklusive lotsningen, bland annat för att främja turismen och för att få effektivare tillgång till bioenergi. Servicenivån på skärgårdstrafiken tryggas.

Ett trygghet av flygtrafiken är motiverat när det är fråga om till exempel verksamhetsförutsättningarna för näringslivet och den internationella exportindustrin.

Regeringen utreder lagstiftningen om besiktning av fordon så att konkurrensen inom branschen ökar med beaktande av konsumentskyddet, säkerheten, priserna för besiktning och tillsynen.

## **Kommunikationen**

Utbudet på och användningen av supersnabba bredband kommer att förbättras så att Finland blir ett ledande bredbandsland i Europa. Man främjar ibruktagandet av snabba bredbandsförbindelser i hela landet och påskyndar spridningen av fria trådlösa nätverk. Hushållens möjligheter att till ett skäligt pris kunna ansluta sig till och använda en snabb bredbandsförbindelse ska tryggas. Projektet Bredband för alla 2015 utvärderas i den halvtidsöversyn som görs hösten 2011, och utifrån den fattar man beslut om vilka fortsatta åtgärder som behövs.

Man säkerställer att alla fritt kan vara delaktiga i informationssamhället och den digitala världen oberoende av förmögenhet, hälsotillstånd, ekonomisk ställning eller bostadsort.

Man motarbetar digital utslagning genom att stödja äldre människors kunskap om webbtjänster och genom att utveckla innovationer inom service och teknik som riktar sig till äldre människor.

Datalager som producerats med offentliga medel ska göras tillgängliga för medborgarna och företagen. Målet är att det digitala informationsmaterial som den offentliga sektorn administrerar ska göras tillgängligt för medborgarna, företag, organisationer och myndigheter samt för forskning och utbildning via informationsnät och i en form som gör det lätt att återanvända.

En aktör med omfattande befogenheter ska ges i uppdrag att leda utvecklandet av de offentliga elektroniska tjänsterna. Man kommer att ställa tydliga mål för förbättrandet av produktiviteten. De offentliga informationssystemens interoperabilitet ska säkerställas genom att man använder sig av öppna gränssnitt och standarder. Ibruktagandet av lösningar som baserar sig på öppen källkod ska främjas inom ramen för den offentliga förvaltningens övergripande arkitektur och utifrån kostnads- och nyttoanalyser.

Beredningen av offentliga beslut öppnas upp för medborgarna med hjälp av informationsnät. Genomförandet och verkställigheten av projekthelheterna inom programmet för att påskynda elektronisk ärendehantering och demokrati klarläggs. Användningen av sociala medier och annan interaktiv informations- och kommunikationsteknik för interaktion mellan förvaltningen och medborgarna ska utökas utifrån ett kundperspektiv. Elektroniska tjänster som är viktiga ur samhällelig och kommersiell synvinkel samt med tanke på en smidig vardag ska vara genomförda på ett tillgängligt sätt så att de även kan användas av handikappade och äldre människor.

Man främjar ibruktagandet av intelligenta lösningar som utnyttjar informations- och kommunikationstekniken inom alla samhällssektorer och över förvaltningsgränserna. Varje ministerium utarbetar i början av regeringsperioden en strategi för intelligent teknik, som ska innehålla både mål och styrmedel. Man utreder vilka möjligheter som finns för att minska utsläppen inom trafik, byggnadsteknik, energinät, industri och distansarbete med hjälp av informationsteknik.

Som en del av den nationella strategin för att få utländska investeringar till Finland eftersträvar man att få investeringar inom den informationsintensiva industrin till Finland. Man riktar offentliga forskningsmedel till samhälls- och socialvetenskaplig grundforskning om den digitala ekonomin.

Finansieringen av Rundradion kommer att förnyas så att Rundradions roll som finländsk kulturproducent, pluralistisk och oberoende informationskanal samt forum för yttrandefriheten tryggas. Regeringen kommer att förnya modellen för Rundradions finansiering och sättet på vilket finansieringen samlas

i enlighet med riksdagsgruppernas gemensamma ståndpunkt som godkändes i mars 2010. Beslut om reformen fattas under 2011.

Regeringen utarbetar ett kommunikationspolitiskt program för elektroniska medier.

Man främjar tillgången till masskommunikativa elektroniska innehållstjänster i anslutning till alla distributionsvägar som är viktiga för medborgarna.

Inom frekvenspolitiken kommer man att beakta den finländska kulturens och kommunikationspolitikens behov samtidigt som man eftersträvar en effektiv användning av frekvenserna med utnyttjande av tidigare erfarenheter. Genom lagstiftning, frekvenspolitik och villkor i nätkoncessionerna kan man säkerställa att den elektroniska kommunikationen har ett mångsidigt innehåll och håller hög kvalitet.

Regeringen stöder utbudet av avancerade digitala tjänster genom att lagstiftningen förtydligas. Man kommer att bereda en ny informationssamhällsbalk, som ska innehålla de viktigaste bestämmelserna om elektronisk kommunikation och utbudet av informationssamhällstjänster.

Den snabbt ökande användningen av fjärridentifieringsteknik (bl.a. RFID) öppnar nya möjligheter, men kräver också tidsenlig lagstiftning.

Man kommer att stärka samarbetet mellan myndigheter och näringslivet för att säkerställa att de digitala tjänsterna fungerar störningsfritt även under extrema väderleksförhållanden.

Vid beviljandet av koncessioner enligt postlagen ska sådana krav ställas på alla operatörer som leder till att fördelarna av öppnandet för konkurrens även fördelas på konsumenterna och småföretagen och som garanterar att utdelningen håller hög kvalitet och är tillräckligt frekvent. Kontinuiteten i postverksamheten och posttjänsterna ska tryggas med beaktande av kundernas föränderliga behov. Utifrån en rapport av den arbetsgrupp som analyserat finansieringen av postverksamheten ska beslut fattas om utvecklandet av en finansieringsmodell som tryggar de samhällsomfattande tjänsterna. Den ekonomiska bördan för samhället måste även i fortsättningen kunna förutses. Man strävar efter att påverka EU-regelverket i samma riktning. Man utreder hur de kommunikationstjänster som medborgarna använder kan utvecklas som helhet.

## **Jord- och skogsbruket**

Befolkningstillväxten, den höjda levnadsstandarden, livsmedelskriserna och klimatförändringen inverkar i hög grad på den globala livsmedelsmarknaden. Den ökade efterfrågan på mat och förnybara råvaror öppnar nya möjligheter för näringarna inom jord- och skogsbruket och på landsbygden. Målet för regeringens landsbygdspolitik är att trygga jordbruksproduktionens och landsbygdens livskraft, lindra strukturproblem, förbättra invånarnas utkomst, servicen och samhällenas funktionsduglighet samt stärka landsbygdens konkurrenskraft, goda miljö och dragningskraft. Att ta till vara invånarnas kapacitet i utvecklingen av landsbygden stöds genom att byaverksamheten stärks.

Med tanke på landsbygden är det viktigt att infrastrukturen, väg- och informationsnätet fungerar bra. En fungerande vatten- och avloppsförsörjning har en nyckelroll i näringslivets och jordbruksproduktionens utveckling.

Genom naturresursstrategin dras riktlinjer upp för en hållbar användning av naturresurser (inklusive förnybara naturresurser).

En central utgångspunkt är att utveckla och stärka företagsamhet som syftar till mångsidig försörjning på landsbygden. Utvecklingen av landsbygden förutsätter en stark förvaltningsövergripande regionutveckling och ett starkt näringspolitiskt utvecklingsarbete. Företagsamhet som bygger på landsbygdens förnybara naturresurser och bland annat på turism ska göras mångsidigare och stärkas. Förutsättningarna för ett lönsamt jordbruk ska förbättras genom att resurser för forskning, rådgivning och utbildning riktas till att öka kompetensen inom företagsekonomi och företagande.



## **Livsmedelspolitiken**

Livsmedelsbranschen är en framtida tillväxtbransch inom vilken konkurrenskraften och samarbetet utvecklas i enlighet med riktlinjerna i den nationella livsmedelsstrategin och i redogörelsen om livsmedelspolitiken. Livsmedelssäkerheten kommer att vara ett av Finlands internationellt starka områden också i framtiden.

Konsumenternas rätt att få veta matens ursprung, produktionssätt och sammansättning ska tillgodoses. Livsmedlens spårbarhet förbättrar konsumenternas förtroende. För att förbättra livsmedelskedjans funktion och tillförlitlighet ska öppenheten och genomskinligheten bli större. I en välfungerande livsmedelskedja är det konsumentens val som styr handeln, industrin, dem som tillhandahåller förplägnadstjänster och jordbruket i en kundorienterad riktning. För att öka öppenheten och genomskinligheten och som underlag för åtgärder ska en utredning göras om förpackningspåskrifter för livsmedel, inklusive ursprung, produktionssätt, färskhet, sammansättning, främmande ämnen, tillsatser, vilseledande namn och användningen av genetiskt modifierade ingredienser.

Regeringen ska genomföra ett utvecklingsprogram som gäller den ekologiska branschen och närproducerad mat, genom vilket produktionen ska bli mångsidigare och öka så att den motsvarar efterfrågan samt livsmedelskedjan för ekologisk mat utvecklas och förädlingsgraden för närproducerad mat höjas. Som strategiskt mål för Finlands jordbrukspolitik sätts att få andelen ekologisk och närproducerad mat att öka kraftigt. I utvecklingsarbetet betonas bland annat att den ekologiska husdjursproduktionen ska göras mer lockande. Andelen ekologisk och närproducerad mat i de offentliga upphandlingarna ska ökas genom att deltagandet i konkurrensutsättning av offentliga upphandlingar förbättras och stärks när det gäller småföretag och producenter av närproducerad mat bl.a. genom att deras upphandlingskunnande förbättras och kvalitetsmässiga kriterier synliggörs.

Regeringen har som mål att effektivisera förädlingen, marknadsföringen och exporten av finländska livsmedel, ekologiska produkter och specialprodukter. Förutsättningarna för småskalig livsmedelsförädling och försäljning förbättras med stöd av lagstiftning.

En välfungerande styrning av livsmedelstillsynen samt aktörernas jämlikhet säkerställs. Frågan om att koncentrera livsmedelstillsynen till en statlig myndighet, till exempel till Evira, ska utredas.

Förutsättningarna för att höja Finlands självförsörjningsgrad för vegetabiliskt protein i fråga om både foder och människoföda ska utredas.

## **Jordbruket**

Regeringen arbetar för att trygga ett konkurrenskraftigt, kostnadseffektivt och miljövänligt jordbruk och i synnerhet familj jordbrukens produktionsförutsättningar. När det gäller EU:s jordbruksreform förutsätter Finland i enlighet med Europeiska rådets tidigare slutsatser att Finlands specifika förhållanden erkänns och att EU-riktlinjer för att bevara förutsättningarna för jordbruksproduktion inom unionens alla regioner, inklusive avlägsna områden och områden med svåra naturförhållanden, stöds.

EU:s interna stödfördelning grundar sig på en över 20 år lång produktionshistoria, och den svarar inte mot de krav som de 27 olika medlemsländernas jordbruk ställer för att kunna verka på en föränderlig marknad. Regeringen har därför som mål att justera den så att de olika medlemsländernas och regionernas särdrag och produktionsförhållanden beaktas i den på ett mer rättvist och bättre sätt. Att EU:s stödsystem är rättvist främjar också acceptansen och berättigandet för EU-stöden och de nationella stöden. Genom reform av den gemensamma jordbrukspolitikens och finansieringsgrunden för den säkerställs en mer jämlik betalningsskyldighet för medlemsstaterna och en lättare byråkrati samt är det möjligt att fastställa en övre gräns för stödet. Detta ska genomföras genom att fastställa allmänna principer för stödpolitiken på den gemensamma marknaden. Målet är att EU-stöden och de nationella stöden riktas så att de särskilda behoven för Finlands jordbruk beaktas.

Möjligheten att i enlighet med de särskilda behoven för Finlands jordbruk nationellt säkerställa mångsidigheten inom jordbruksproduktionen samt försörjningsberedskapen genom produktion av de viktiga produkterna ska främjas. EU:s jordbrukspolitik ska främja effektiva miljöåtgärder i hela Östersjöområdet. När det gäller stödsystemet för jordbruket i dess helhet och en bättre fördelning baserad

på behovsprövning kommer en utvärdering att göras när besluten om reformen av EU:s gemensamma jordbrukspolitik är kända. Regeringen anser det vara viktigt att EU:s medlemsländer har rätt att förklara sina områden som fria från GMO-odlingar.

Regeringen följer hur lönsamheten när det gäller unga jordbrukare och aktiva gårdar utvecklas bland annat inom mjölkhushållningen och vidtar vid behov åtgärder för att trygga verksamhetsförutsättningarna.

Jordbruket ska göras lönsammare på marknadsvillkor. Stödsystemet för jordbruket ska förenklas och göras klarare. Grunderna för stöd ska bli genomskinliga. Stöden riktas till verklig, aktiv produktion. Att produkterna ska nå handeln och distributionen främjas, och handeln och distributionens starka roll utvärderas.

Miljöstödet för jordbruket riktas till de områden och sektorer som regionalt eller på gårdsnivå står för den största belastningen på miljön. Villkoren för miljöstödet ändras så att vederlagskraven blir större och så att villkoren sporrar till miljö- och vattenvård. Stöden ska riktas till aktiv odling, inte till ägande. I fråga om unga jordbrukare och dem som utvecklar sina gårdar främjas förvärv av tillskottsmark. Lönsamheten inom jordbruket stöds genom påskyndande av ägoregleringar. Stödsystemet ska förenklas och jordbrukarens administrativa börda bli lättare. Regeringen utreder möjligheter vad gäller hanteringen av jordbruksföretagarnas produktionskostnader bl.a. i fråga om foder- och gödselkostnaderna.

Hur avbytarsystemet inom jordbruket ska genomföras och administreras kommer att utvecklas. I fråga om avbytartjänster ska uppmärksamhet fästas vid principen om social rättvisa särskilt när det gäller möjligheterna att orka i arbetet då det är fråga om unga familjer och arbetet inom jordbruket är av bindande natur. Alternativet med utarrendering slopas i systemet med avträdelsestöd.

En utvärdering görs om Gårdsbrukets utvecklingsfonds (finansieringssystemet Makera) funktion, struktur och ställning i dess nuvarande form som finansieringskanal för investeringar. Samtidigt utreder man vilka verkningar det nuvarande bidragsinriktade stödsystemet har på jordbrukets kostnader och strävar man efter att dämpa kostnadsutvecklingen för byggande. Det säkerställs att strukturstödet till jordbruket är tillräckligt.

Skötsel av vårdbiotoper, ursprungssorter och lantraser ska uppmuntras.

Genom forskning, utvecklingsarbete och styrning av investeringar ska åtgärder för att förbättra energieffektiviteten inom jordbruket och trädgårdsodlingen samt produktionen och användningen av förnybar energi främjas.

## **Skogsbruket**

Den ekonomiska verksamhetsgrunden för skogsbruket och skogsindustrin ska ses över genom en totalreform av skogslagstiftningen, där såväl den biologiska mångfalden och mångbruket av naturen som de samhällsekonomiska intressena och virkesanvändarnas och skogsägarnas intressen tryggas. Genom reformen främjas att skogsbruket och föryngringen av skogen sker på ett hållbart och mer mångsidigt sätt. När det gäller att åstadkomma ett utvecklingsdugligt plantbestånd betonas betydelsen av tidsfrister och första gallring. En databas över skogstillgångar ska utvecklas och marknaden för skogstjänster stärkas genom att öka utbudet.

Tillgången på virke förbättras genom att skogslagstiftningen reformeras på ett sätt som sporrar till att sköta skogen och främjar ett långsiktigt skogsbruk. Ägararrangemangen för skogsbrukslägenheter samt användningen av lagstiftningen om samfällda skogar påskyndas. Ett försöksprojekt inleds om ägoreglering av skog med syftet att utreda regleringens användbarhet när det gäller att förbättra skogsstrukturen. Man fortsätter effektivisera verksamheten på virkesmarknaden bland annat genom att öka öppenheten och genomskinligheten samt genom att stärka förtroendet mellan parterna.

Ett riksomfattande program för att främja träbyggande inleds och träbyggande inom EU främjas.

En extern utvärdering om verksamheten inom organisationerna som främjar skogsbruket görs. Lagen om skogsvårdsföreningar revideras så att ett jämlikt konkurrensläge för olika aktörer på marknaden för skogstjänster kan tryggas.

Man ser till att det nationella skogsprogrammet och lagen om finansiering av hållbart skogsbruk genomförs. Handlingsprogrammet för mångfalden i skogarna i södra Finland (METSO) fortsätter.

Den roll som statens skogar och Forststyrelsen som förvaltar dem har som garant för en jämn råvaruförsörjning till industrin och jämn sysselsättning bör bevaras. Detta lindrar problem som beror på konjunkturväxlingar. Den övergripande förvaltningen av statens mark- och vattenområden kvarstår hos Forststyrelsen. Forststyrelsens naturtjänster och finansiering tryggas.

Regeringen främjar mångsidigheten inom Finlands energiproduktion och uppmuntrar till att öka användningen av bioenergi. Man säkerställer att produktionsstöden inte snedvrider träåvarumarknaden. Man satsar på forskning och produktutveckling som gäller skogsenergi för att stärka en ny tillväxt inom branschen. Forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet riktas till att ta fram nya metoder, produkter och tjänster inom skogsbranschen.

Myr- och torvmarker bör utnyttjas på ett hållbart och ansvarstagande sätt och så att de miljömässiga, sociala och ekonomiska målen samordnas så väl som möjligt.

Regeringen kommer att överlämna en skogspolitisk redogörelse för att utreda skogspolitikens konsekvenser.

### **Vilt-, ren- och fiskerihushållningen**

Viltarterna ska bevaras i livskraftiga bestånd och så att man kan trygga att skador orsakade av viltarter, bland annat hjortdjur, förblir på en godtagbar nivå. Det ska säkerställas att bestånden av storvilt är på en hållbar nivå med hänsyn till människors och produktionsdjurs säkerhetsbehov och den biologiska mångfalden.

Man ingriper effektivt mot tjuvjakt.

Utvecklingen av renhushållningen stärks och skadeståndssystemet görs flexiblere.

De ekonomiska verksamhetsförutsättningarna för yrkesfiske tryggas. Regeringen främjar en ökad konsumtion av inhemsk, kommersiellt fångad fisk. Regeringen förbinder sig till att arbeta för att skydda den naturligt förekommande havslaxen och för att trygga livskraftiga bestånd av naturligt förekommande havslax och öring särskilt i Torne älv och Simo älv. För att skydda ursprungliga och utrotningshotade bestånd av vandringsfiskar genomför regeringen den strategi för fiskvägar som utarbetats. Skador som orsakas av säl hålls på en rimlig nivå.

Avgiftsfri respektive avgiftsbelagd allmän fiskerätt utvecklas och utvidgas på ett hållbart sätt med tanke på fritidsfisket som är ett naturintresse som delas av många i Finland. Fiskeguiders verksamhet ska tryggas genom en snabb ändring av lagen om fiske i syfte att möjliggöra fisketurism, samtidig som situationen för vattenområdenas ägare också beaktas. Systemet med fisketillstånd förenklas.

Finland stöder EU:s fiskeripolitik, genom vilken utrotningshotade fiskarter och hållbara fiskbestånd tryggas med beaktande av verksamhetsförutsättningarna för yrkesfiske.

### **Främjande av etisk produktion**

Den viktigaste faktorn i etisk livsmedelsproduktion är produktionsdjurens välbefinnande. Djurtillsynen och finansieringen av den stärks och riktas på basis av riskerna. En tjänst som djurskyddsombudsman inrättas vid jord- och skogsbruksministeriet och uppmärksamhet fästs vid tillgången på veterinärer. Lagen om djursjukdomar revideras i syfte att effektivisera övervakningen av sjukdomar och bekämpningsberedskapen. Regeringen stöder fortfarande utvecklingen av pälsproduktionen som en ansvarstagande näringsgren. Regeringen utreder möjligheterna att stöda en frivillig övergång från pälsdjurs-

uppfödning till någon annan näringsgren. Uppmärksamhet fästs vid välbefinnandet i arbetet för dem som har husdjursgårdar och vid att de ska orka i arbetet.

Utvecklingen av alternativa metoder till djurförsök främjas. Djurskyddslagstiftningen revideras i syfte att förbättra djurens välbefinnande och förtydliga regleringen i frågan.

### **Utveckling av förvaltningen**

Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsstrukturer och de förvaltningsstrukturer som underlyder ministeriet reformeras så att de bättre motsvarar målen för landsbygds- och näringspolitiken i dag. En extern utredning som ska ligga till grund för åtgärder görs om effektiviseringen av verksamheten vid forsknings-, utbildnings- och rådgivningsorganisationerna inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

## 7 VÄLFÄRDSPOLITIKEN

Välmående medborgare, utbildning, en hög sysselsättningsgrad, ett omfattande utkomstskydd och effektiva social- och hälsovårdstjänster är de grundläggande förutsättningarna för den sociala och ekonomiska hållbarheten i det nordiska välfärdssamhället.

Vid utvecklandet av den sociala tryggheten ligger tyngdpunkten på förbättrandet av kvaliteten och tillgången på tjänster och att göra dem effektivare samt på utvecklandet av förmåner så att vars och ens utkomst tryggas. Den sociala tryggheten stärker den sociala gemenskapen och uppmuntrar till att främja den egna välfärden och ta ansvar för sig själv och sina närmaste.

Regeringen betonar de offentliga tjänsternas betydelse som en garant för jämställdheten och likabehandlingen. Kommunernas möjligheter att ordna tjänster stärks. Social- och hälsovårdstjänsterna ordnas som en helhet med betoning på förebyggande åtgärder och på klienternas ställning.

Främjandet av välfärd och hälsa samt minskandet av ojämlikhet beaktas i allt samhälleligt beslutsfattande och tas med i verksamheten inom alla förvaltningsområden och vid alla ministerier.

Fattigdom och utslagning orsakar bl.a. mänskligt lidande, skillnader i hälsotillstånd och ojämlikhet. Regeringen arbetar effektivt för att motarbeta fattigdom och utslagning. Detta förutsätter att de olika sektorerna och förvaltningsområdena vidtar gemensamma åtgärder för att höja sysselsättningen och förbättra arbetsförmågan och deltagandet och för att sörja för den sociala tryggheten. Tillsammans tar vid hand om alla.

Ett tvärssektoriellt åtgärdsprogram för att minska utslagning, fattigdom och hälsoproblem inleds.

### **Ett omfattande och sporrande utkomstskydd**

För att bekämpa fattigdom, ojämlikhet och utslagning är det viktigt att förbättra sysselsättningen och höja sysselsättningsgraden. Detta är nödvändigt även för att trygga finansieringen av den sociala tryggheten.

Arbete är den bästa formen av social trygghet. Den egna och familjens utkomst fås i första hand genom att arbeta.

Alla kan dock inte arbeta på grund av hög ålder, sjukdom, arbetslöshet, funktionshinder, studier, rehabilitering, vård av barn eller andra mänskliga orsaker. Därför behövs det ett ordentligt utkomstskydd.

Grundskyddet ska möjliggöra en tillräcklig utkomst och levnadsstandard för alla. Genom förtjänstskyddet bevaras rimliga konsumtionsmöjligheter. Grundskyddet och förtjänstskyddet ska uppmuntra till en förbättring av den egna livssituationen.

Den ekonomiska utkomsten för dem som har det allra sämst ställt ska förbättras. Kopplingen mellan grund- och förtjänstskyddet i utkomstskyddet för arbetslösa bevaras.

Grunddagpenningen enligt utkomstskyddet för arbetslösa och arbetsmarknadsstödet höjs med 100 euro per månad från och med den 1 januari 2012.

Utkomststödet grunddel höjs med 6 procent från och med den 1 januari 2012. Dessutom anvisas det 5 miljoner euro till höjningen av utkomststödet för ensamförsörjare.

Det allmänna bostadsbidraget ska förbättras. Man övergår till lineär inkomstjämkning och modellen med helhetshyra. Bussjälvrisk justeras så att den börjar vid beloppet för det förhöjda arbetsmarknadsstödet. Självrisken sänks med 8 procent och de godkända maximala boendeutgifterna höjs med 50 euro per månad.

För att förbättra incitamenten att ta emot arbete försöker man finna nya sätt att förbättra samordningen av arbetsinkomster och den sociala tryggheten i syfte att höja sysselsättningsgraden. Byråkratien i anslutning till ansökan och utbetalningen av utkomstskyddsförmånerna minskas ytterligare. Det säkerställs att garantin för behandling av utkomstskyddet för arbetslösa och utkomststödet fungerar. Möjligheterna att slopa behovsprövningen av makens eller makans inkomster i fråga om arbetsmarknadsstöd undersöks.

Utkomststöd enligt prövning utvecklas till ett redskap inom det förebyggande socialarbetet. Anvisningarna för utkomststöd preciseras med särskilt beaktande av förebyggande av generationsöverskridande fattigdom och utslagning. För att säkerställa tillgången på behövligt stöd och hjälp ska den som ansöker om utkomststöd få hjälp av en person som är yrkesutbildad inom socialarbete. Det socialarbete som riktar sig till familjer ska ökas.

## **Höglklassiga och effektiva social- och hälsovårdstjänster**

Det centrala syftet med social- och hälsovårdstjänsterna är att främja befolkningens hälsa och välbefinnande. Basservicen och det förebyggande arbetet har i detta sammanhang en nyckelposition.

Medborgarna uppmuntras till ett ansvarsfullt hälsobeteende genom att dra nytta av bl.a. den goda praxis som Politikprogrammet för hälsofrämjande gett upphov till. Social- och hälsovårdstjänster med låg tröskel utvecklas och tas i bruk.

Tillgången på social- och hälsovårdstjänster på finska och svenska garanteras.

## **Ordande av social- och hälsovård och produktion av tjänster**

För att säkerställa en lika tillgång på höglklassiga, effektiva och rättidiga social- och hälsovårdstjänster förnyas servicestrukturen inom social- och hälsovården som en del av reformen av kommunstrukturen.

Ansvaret för att ordna och finansiera social- och hälsovården bevaras hos kommunerna. För att säkerställa tillgången på höglklassiga social- och hälsovårdstjänster och att trygga finansieringen ska det bildas starka primärkommuner som klarar av att ansvara för ordnandet och finansieringen av social- och hälsovården.

Som ett alternativ till en stark kommun som klarar av att ordna och finansiera social- och hälsovården får vid behov ges möjlighet till ett undantagsförfarande, där kommunerna tillsammans kan bilda social- och hälsovårdsområden som klarar av att ansvara för ordnandet och finansieringen av social- och hälsovården och som till sitt befolkningsunderlag är tillräckligt stora. Genomförandet av reformen av servicestrukturen inom social- och hälsovården utreds som en del av utredningen om kommun- och servicestrukturen.

Ansvaret för att finansiera och ordna social- och hälsovården innehas av samma organisation (en kommun eller ett social- och hälsovårdsområde). Kommunerna och social- och hälsovårdsområdena ansvarar för basservicen inom social- och hälsovården och för en del av uppgifterna inom den specialiserade sjukvården (t.ex. den så kallade specialiserade sjukvården på basnivå) samt på motsvarande sätt för uppgifterna inom socialvården i syfte att bilda en så omfattande servicehelhet som möjligt. Kommunerna och social- och hälsovårdsområdena ansvarar tillsammans för de uppgifter inom den specialiserade sjukvården och socialvården som ska fastställas utifrån en ändamålsenligt arbetsfördelning. Sjukvårdsdistriktens och specialomsorgsdistriktens produktion av tjänster används för att komplettera kommunernas och social- och hälsovårdsområdenas tjänster.

För kommunernas och social- och hälsovårdsområdenas gemensamma uppgifter finns det fem specialupptagningsområden (Erva). Till uppgifterna för ett Erva-område hör bl.a. krävande social- och hälsovårdstjänster som ska centraliseras och uppgifter som gäller forskning, utveckling och utbildning inom Erva-området i fråga.

Att ordna jourverksamhet på basnivå dygnet runt inom social- och hälsovården hör till kommunens eller social- och hälsovårdsområdets uppgifter. Jourverksamheten genomförs i samarbete med ett Erva-område. Till ett Erva-områdes uppgifter hör att ordna sådan jourverksamhet dygnet runt inom den specialiserade sjukvården som kompletterar kommunernas och social- och hälsovårdsområdenas jourverksamhet samt att på motsvarande sätt ordna jourverksamhet inom socialvården.

Det kommunala systemet för hälso- och sjukvårdstjänster och sjukförsäkringssystemet samordnas för att minska problemen med systemet med många finansieringskanaler. Samarbetet mellan de olika aktörerna och rapporteringen inom hälso- sjukvården, socialförsäkringen och rehabiliteringen effektiviserar så att det med tanke på klienterna bildas ändamålsenliga och funktionella vård- och servicekedjor, vars totala kostnader kan hanteras av de aktörer som ansvarar för ordnandet av dem. På så sätt förbättras genomskinligheten i finansieringen och effektiviteten i fråga om de olika funktionerna och den helhet de bildar kan även följas upp. Ärendet utreds i en arbetsgrupp.

Den psykoterapi och rehabilitering som ordnas och finansieras av Folkpensionsanstalten samordnas med den övriga offentliga servicehelheten. Arbetsfördelningen inom den medicinska rehabiliteringen och samarbetet mellan den specialiserade sjukvården, primärvården och Folkpensionsanstalten görs tydligare.

För att genomföra reformen av servicestrukturen stiftas det en lag som gäller ordnande, finansiering, utvecklande och övervakning av social- och hälsovården.

Totalreformen av socialvårdslagstiftningen fortsätter. Under hösten 2011 utarbetas en tidtabell för de lagstiftningsreformer som ska genomföras under denna regeringsperiod.

Vid reformen av social- och hälsovårdstjänsterna beaktas områdenas olikheter, såsom särdragen för tillväxtcentrum, glesbygd, långa avstånd, skärgårdsmiljö och språkliga förhållanden.

De tjänster som kommunerna ansvarar för att ordna produceras utifrån klienternas behov och på ett högklassigt och kostnadseffektivt sätt. En kommun kan producera tjänsterna själv, tillsammans med andra kommuner eller köpa dem av en annan kommun eller av privata serviceproducenter (företag, organisationer, stiftelser). Den privata sektorn och tredje sektorn kompletterar kommunernas tjänster. Tredje sektorns och församlingarnas kunskaper och erfarenheter utnyttjas.

Kommunerna ska utarbeta en servicestrategi, där de tjänster som en kommun har ansvar för att ordna och de tjänster som kommunen har tagit ansvaret för att ordna ingår. Servicestrategin ska genomföra, konkretisera och precisera riktlinjerna för utvecklandet av tjänsterna.

Det undersöks om en mera begränsad tillämpning av upphandlingslagen är möjlig i situationer där det är fråga om särskilt sårbara klienter (bl.a. funktionshindrade, äldre, barn) eller vid ordnandet av långsiktiga tjänster eller tjänster som sällan behövs. När upphandlingslagen ändras ska även småproducenternas ställning samt de språkliga särdragen beaktas.

Utvecklandet av social- och hälsovårdens elektroniska informationsförvaltning fortsätter för att man vid behov smidigt ska få uppgifter om klienter. Social- och hälsovårdens informationssystem görs kompatibla och utbyte av uppgifter möjliggörs. Sådana elektroniska tjänster inom social- och hälsovården som är riktade till medborgarna utvecklas med beaktande av användarnas olika möjligheter att använda de elektroniska tjänsterna.

### **Utvecklande av tjänster**

Verkställandet av hälso- och sjukvårdslagen fortsätter bl.a. genom att säkerställa att primärvården stärks och att valfriheten och den hälsofrämjande verksamheten som bedrivs i kommunerna genomförs. För att öka valfriheten genomförs EU:s patientdirektiv.

Primärvården stärks. Vårdkedjornas funktionalitet förbättras t.ex. genom att intensifiera samarbetet mellan primärvården, den specialiserade sjukvården, företagshälsovården och socialvården.

För att stärka verksamheten vid hälsovårdscentralerna fortsätter programmet Fungerande hälsovårdscentraler. Programmet riktar in sig särskilt på tjänsternas kvalitet, effektivitet och tillgänglighet, utvecklandet av vården av långtidssjuka samt på personalens välbefinnande i arbetet och tillgången på personal. En ny särskild tyngdpunkt är utvecklandet av tjänsterna inom tandvården.

Vid utvecklandet av läkemedelsbehandlingen och vårdpraxisen inom primärvården utnyttjas bl.a. verksamheten inom Rohto-nätverket. Samarbetet mellan Institutet för hälsa och välfärd (THL) och Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet (Fimea) intensifieras vid främjandet av ändamålsenlig läkemedelsbehandling.

Man ingriper i psykiska problem i ett tidigt skede. Tillgången på mentalvårdstjänster och särskilt mentaltvårdstjänster med låg tröskel ska utvecklas genom att se över mentalvårdslagen. Genomförandet av programmet för utvecklingen av mentalvårds- och missbruksarbete (Mieli) och etablerandet av de principer som har utvecklats i projektet med att förebygga depression och minska arbetsoförmåga som beror på depression (Mastro) fortsätter. De partiellt arbetsföras fortsättning i arbetslivet och tillgång till arbete ska stödjas.

Klientorienteringen inom den rehabilitering som överspanner flera områden (bl.a. yrkesmässig, social, medicinsk) förbättras. Ansvar för ordnande och finansiering av rehabilitering och rehabiliteringsprocessen ur klientens synvinkel görs tydligare. En utredning om rehabiliteringen som överspanner flera områden görs.

Behovet av lagstiftning om verksamheten vid nödcentralerna och VIRVE-verksamheten och om det planerade myndighetssamarbetet inom förvaltningens säkerhetsnätverk, dvs. TUVE-nätverket, utreds och den nödvändiga lagstiftningen bereds så att myndighetsansvaret även i det kommunala servicesystemet beaktas.

Som en del av den prehospitla akutsjukvården säkerställs att läkarhelikopterverksamheten fortsätter. Det regionala och kvantitativa behovet av läkarhelikoptrar ska utredas på nytt.

En lagstiftning om klienternas och patienternas självbestämmanderätt och begränsningen av den bereds. I reformen inkluderas de krav social- och hälsovårdspersonalens arbetarskyddsbestämmelser förutsätter och villkoren i FN:s handikappkonvention.

Det undersöks om det finns behov av och möjligheter att ta in bestämmelser om att yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården har rätt att på etiska grunder vägra att utföra en uppgift som hör till arbetsuppgifterna och hur man i dessa fall ser till att klienterna och patienterna får trygg vård och tjänster.

Tjänster som främjar den reproduktiva hälsan och den sexuella hälsan utvecklas. Främjande av den sexuella hälsan integreras i rådgivningen om förebyggande av graviditeter (förebyggande av könssjukdomar, sexualrådgivning, förebyggande av våld). Den nationella HIV-strategin uppdateras.

Man strävar efter att minska antalet aborter. Tillgången till rådgivning och stöd för en klient som ämnar göra abort garanteras i hela vårdkedjan. Det undersöks om det finns behov av att ändra lagstiftningen om i vilken vecka man senast får göra abort.

Tillgången och kvaliteten på terminalvårdstjänster förbättras oberoende av vårdplatsernas antal.

En lag om yrkesutövning inom socialvården börjar beredas och bestämmelser om samregistrering och övervakning av yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården börjar utarbetas.

Utvecklandet av systemet med klientavgifter fortsätter för att inte avgifterna inom social- och hälsovården ska utgöra ett hinder för användningen av tjänsterna. Avgiftstaken slås samman och förnyas. Avsikten är att skapa ett enhetligt system med avgiftstak inom hälso- och sjukvården genom att slå samman avgiftstaket för den kommunala hälso- och sjukvården och den årliga maximala självriskandelen för den lagstadgade sjukförsäkringens läkemedelskostnader. Ibrukttagandet av det enhetliga avgiftstaket förutsätter ett elektroniskt informationssystem som lämpar sig för genomförandet.



Avgifterna för serviceboende ändras utifrån förslagen från social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupp så att det för den boendeservice som kommunerna har ansvar för att ordna föreskrivs på riksnivå om enhetliga grunder för fastställande av klientavgifter. Avgifterna för effektiviserat serviceboende förenhetligas och ett s.k. minimibelopp som ska stå till en persons förfogande fastslås.

Bestämmelserna om avgifter inom social- och hälsovården samlas i samma lag för att förbättra genomskinligheten i avgiftssystemet.

Det centrala syftet med läkemedelsförsörjningen är att möjliggöra en effektiv, trygg, ändamålsenlig och ekonomisk läkemedelsförsörjning för alla behövande. Medborgarna ska tryggas en god tillgång på läkemedel under alla omständigheter och en läkemedelsdistribution som fungerar på ett professionellt sätt.

Systemet med läkemedelsersättning ändras så att särskilt personer som använder många läkemedel drar nytta av ersättningarna. I samband med detta säkerställs att inte kostnaderna utgör ett hinder för låginkomsttagare att få nödvändig läkemedelsbehandling. Den lagstadgade sjukförsäkringens läkemedelskostnader minskas så att inbesparingen för statsfinanserna är 113 miljoner euro fram till år 2015.

För att ändamålsenlig läkemedelsbehandling av patienter ska kunna genomföras utreds det om den kommunala hälso- och sjukvårdens och sjukförsäkringens finansieringsansvar bör preciseras i särskilt angivna situationer, där alternativen är medicinering inom den kommunala hälso- och sjukvården eller sådan medicinering inom öppenvården som ersätts av sjukförsäkringen. Möjligheten att ersätta vacciner och andra läkemedelspreparat som används för att förebygga sjukdomar ska utredas.

Självrisk per resa för ersättning av den lagstadgade sjukförsäkringens resekostnader höjs till 14,25 euro.

Behoven av att utveckla det nationella vaccinationsprogrammet ska utvärderas.

Det utvärderas om åldersgränsen på 65 år för FPA:s rehabiliteringsrätt kan höjas till 68 år.

Möjligheterna att grunda en nationell cancercentral ska utvärderas.

Lagstiftningen om privata social- och hälsovårdstjänster ska sammanslås och göras tydligare.

Möjligheterna stärks för organisationer inom tredje sektorn att skapa förutsättningar för och förbättra förutsättningarna för välmående och hälsa, kanaler för deltagande och påverkan samt att erbjuda olika former av hjälp och stöd i vardagen.

Penningautomatföreningens bidrag till social- och hälsovårdsorganisationerna anvisas till ändamål som främjar medborgarnas möjligheter att klara sig på egen hand och deras välmående. Bidragen ska inte användas för att stödja produktionen av de tjänster som kommunerna ansvarar för eller för att snedvrida konkurrensen mellan serviceproducenterna.

Metoderna för övervakningen av och resurserna till social- och hälsovårdstjänsterna utvecklas och stärks. Tillsynen över den offentliga och den privata sektorn sammanslås. Social- och hälsovårdens tillsynsuppgifter koncentreras till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) med beaktande av arbetsfördelningen i samarbetet med Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet (Fimea). För att förbättra medborgarnas jämlikhet i regionala tillståndspraxis och i tillsynsverksamheten stärks och ökas Valvira koordinerande och styrande roll i förhållande till regionförvaltningsverken genom lagstiftning och andra åtgärder. Förutom de uppgifter Valvira nu är ansvarig för är Valvira även behörig myndighet i ärenden som gäller transplantation av vävnad och organ.

Försvarsmaktens och fångarnas hälso- och sjukvård överförs till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. En överföring till social- och hälsovårdsministeriet av ordnandet och finansieringen av försvarsmaktens och fångarnas hälso- och sjukvård ska utredas.

En lag som gäller biobanker stiftas. Syftet med lagstiftningen är att främja användningen av prover från människor för forskning och att effektivisera forskningen. Tillsyns- och granskningsuppgifter som gäller biobankverksamheten ska skötas av Valvira.

Ställningen för statens skolhem och statliga sinnessjukhus inom statsförvaltningen ska bevaras oförändrade.

Genomförandet av de politiska programmet för romer (ROMPO) inleds. Särskilda åtgärder inriktas på att främja romernas utbildningsnivå och sysselsättning, lösa problemen med deras boende samt på att främja romska barns, ungas och familjers delaktighet.

Tillgången på tjänster även på samiska ska tryggas. Social- och hälsovårdstjänster på teckenspråk ska utvecklas. De tolktjänster som FPA ordnar ska utvecklas.

För att främja integrationen beaktas invandrarnas eventuella specialbehov i samband med att social- och hälsovårdstjänsterna utvecklas.

Den fortsatta beredningen av lagstiftningen om alternativa behandlingar görs tillsammans med arbets- och näringsministeriet i syfte att förbättra patientsäkerheten.

Forskningen och produktutvecklingen inom social- och hälsovården stärks. Forskningen om effektivitet ökas. Hälso- och sjukvårdens och socialvårdens forskning samt statens ersättning för forskning och utbildning revideras som en del av reformen av servicesystemet. Samarbetet med Tekes ska utvecklas.

Utvärderingen av metoderna inom hälso- och sjukvården (inklusive läkemedel) och kliniska vårdrekommendationer samt enhetliga grunder för vård och användning av enhetliga arbetsmetoder ska etableras som en del av planeringen av och beslutsfattandet om hälso- och sjukvårdstjänsterna.

Förankrandet i praxis av programmet för ett kontrollerat ibruktagande av metoder (HALO) fortsätter.

Ett nationellt utvecklingsprogram för social- och hälsovården (KASTE II) inleds med tyngdpunkt på bl.a. förebyggande av utslagning, utvecklande av stödtjänster för närståendevård, allmänt utvecklande av tjänster, en minskning av långtidsbostadslösheten och förebyggande av våld mot anhöriga. Kaste-programmet riktar sig även till att främja tillgången på personal inom social- och hälsovården liksom personalens kunskande och välbefinnande i arbetet. Den goda praxis som utarbetats i utvecklingsprogrammen ska tas i bruk i hela landet. Finansieringen av Kaste-programmet och annan projektverksamhet minskas med 5 miljoner euro.

Anslagen för främjande av hälsa minskas med 2 miljoner euro.

Det riksomfattande projektet för åtgärder mot fukt och mögel fortsätter.

Genomförandet av förslagen från arbetsgruppen om lantbruksavbytar-service fortsätter i enlighet med de ekonomiska möjligheterna. En utredning om vikariehjälpen för renskötare görs och förutsättningarna för att etablera försöket utvärderas. Tillgången på och omfattningen och effekterna av företags-hälsovårdstjänsterna för lantbruksföretagare utvecklas.

Utvärderingen av hälsorisker som orsakas av miljön tas med som en del av all planering och allt beslutsfattande. Ett nationellt hälsoskyddsprogram, vars syfte är att utvärdera och minska de hälsorisker som orsakas av miljön, ska utarbetas. Under ledning av social- och hälsovårdsministeriet utarbetas en nationell säkerhetsplan för hushållsvatten vars syfte är att garantera säkert hushållsvatten i alla situationer.

Myndigheternas kapacitet att bekämpa epidemier som sprids via livsmedel och vatten samt resistans mot mikrobläkemedel ska förbättras.

## **Tjänster för äldre och veteraner**

Äldre människors hälsa och självständiga funktionsförmåga stöds genom tjänster som främjar välmående och hälsa. Sakkunskapen i gerontologi ökas bland anställda som arbetar med tjänster för äldre och professionellt ledarskap utvecklas.

Äldre människor ska värdesättas och deras självbestämmanderätt ska tryggas. Målet är att utveckla självständigt boende och tjänster som ges i hemmet. För äldre människor ordnas olika former av boende och rehabiliteringsinriktade tjänster enligt behov utifrån förslagen från arbetsgruppen Ikähoiva (äldreomsorg). Ett tvärsektoriellt utvecklingsprogram för äldreboende ska utarbetas. Tillgången på institutionsvård enligt behov säkerställs även.

Äldre personers rätt till högklassig och ändamålsenlig vård ska tryggas genom lag (lag som gäller äldreomsorg). Äldre personer föreskrivs rätt till den vård och rehabilitering som har fastställs i serviceplanen. I varje kommun tillsätts ett äldreråd som i frågor som gäller äldre personer följer beslutsfattandet och påverkar beslutsfattandet inom kommunens olika verksamhetsområden.

Avlägsnandet av gränsen mellan öppenvård och institutionsvård vid fastställandet av bostadsbidrag fortsätter.

Vårdbidraget till pensionstagare utvecklas med betoning på ersättande av kostnaderna för tjänster och vård.

Krigsinvalidernas och krigsveteranernas äldrevårdstjänster ska säkerställas. De förmåner och tjänster som riktar sig till krigsinvalider och krigsveteraner utvecklas utifrån riktlinjerna för social- och hälsovårdsministeriets veteranpolitiska program. Särskilda utvecklingsobjekt är rehabiliteringsinriktade tjänster som ges i hemmet.

Beloppet av det stöd som Penningautomatföreningen anvisar till veteranpolitiken utvärderas i syfte att förbättra omfattningen och kvantiteten av och kvaliteten på de tjänster och förmåner som har skräddarsytt för veteranerna.

Vid utvecklandet av äldreomsorgen utnyttjas kunnandet vid veteranernas sjuk- och brödrahem.

## **Stöd för närståendevård**

Närståendevården utvecklas tillsammans med kommunerna och organisationerna. Likabehandlingen av närståendevårdare och vårdtagare förbättras genom att förenhetliga grunderna för beviljande av stöd. Tillgången på och omfattningen av stödet för närståendevård ökas.

Närståendevårdarnas förutsättningar att orka i arbetet ska stödjas genom utvecklande av stödtjänster, möjliggörande av lediga dagar och utvecklande regelbundna hälsokontroller. Möjligheten att slopa beskattningen av stöd för närståendevård ska utvärderas.

## **Tjänster för funktionshindrade**

Genomförandet av det handikappolitiska programmet (VAMPO) fortsätter. Särskild uppmärksamhet ägnas åt beredningen och ikraftträdandet av de författningsändringar som behövs för ratificeringen av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, främjandet av de funktionshindrades sysselsättning, ökandet av tillgängligheten och för stärkandet av forskningen om funktionshinder och funktionshindrade.

Omfattningen av de funktionshindrades lagstadgade personliga assistans ska säkerställas. Tillgången på tjänster i hemmet ska ökas. En helhetsutredning görs om hjälpmedelstjänsterna för funktionshindrade, inklusive stödsystemet för anskaffning av bil samt assistenthundar. I samband med detta ska invalidavdragets ställning i beskattningen utvärderas.

Översynen av handikapplagstiftningen fortsätter som en del av totalreformen av socialvårdslagstiftningen. Syftet är att bestämmelser om de specialtjänster som funktionshindrade personer behöver

finns i en förnyad speciallag som på lika grunder gäller alla personer med olika slag av funktionsnedsättningar.

Den pågående omstruktureringen av vården av utvecklingsstörda fortsätter och tjänster utvecklas som möjliggör att även gravt handikappade personer kan bo i närmiljön. Andelen anstalter för utvecklingsstörda som fungerar som långtidsboendemiljöer minskas ytterligare genom att anvisa dessa platser till utvecklingsstörda personer som behöver mycket krävande vård och skötsel.

### **Alkohol- och drogpolitik samt missbrukarvård**

Effektiviserade åtgärder ska vidtas för att skydda hela befolkningen och särskilt barn och unga från de skador alkohol, tobak, narkotika och penningsspelproblem orsakar.

Förebyggandet av de skador användningen av alkohol orsakar grundar sig på en reglering av tillgången och priset samt främjande av hälsosamma levnadsvanor. Lagen om nykterhetsarbete ska ändras för att utveckla det missbruksarbete som ska utföras i kommunerna. Det riksomfattande alkoholprogrammet fortsätter vars centrala åtgärder är att etablera modellen för den regionala koordinationen, bereda en totalreform av alkohollagen och att justera alkoholbeskattningen.

Reklam för alkohol begränsas genom att förbjuda reklam som riktar sig till barn och unga samt reklam där det ges en bild av att alkohol har en positiv inverkan på den sociala och sexuella framgången. De tillåtna sändningstiderna för reklam i TV och radio ses över. Övervakningen av bestämmelserna om reklam för alkohol effektiviseras och behovet av att utveckla påföljderna utvärderas.

Man ska se till att mentalvårdstjänsterna och missbrukarvården fungerar. Det tidiga ingripandet och användningen av effektiva åtgärder ska effektiviseras för att förhindra alkoholmissbruk. Det centrala målet är att förbättra befolkningens arbets- och funktionsförmåga genom att minska den dödlighet, arbetsförmåga och nedsatta funktionsförmåga samt andra mänskliga och samhälleliga skador som alkoholen orsakar.

Genom lagstiftning kommer vård och rehabilitering av gravida kvinnor med missbruksproblem och barnfamiljer där det förekommer missbruksproblem att säkerställas. Utvecklandet och ordnandet av krävande vård och vård som ges mot en persons egen vilja koncentreras till specialupptagningsområden. De vård- och rehabiliteringstjänster som organisationerna producerar utnyttjas.

Det nuvarande monopolet på detaljhandeln kvarstår i enlighet med alkohollagen. Ägarstyrningen av Alko Ab hålls kvar inom social- och hälsovårdsministeriet.

Genomförandet av tobakslagstiftningen ska säkerställas. Det ska göras upp en verksamhetsplan för att uppnå syftet med tobakslagen.

Behovet av att utveckla narkotikalagstiftningen ska utvärderas. Ett verksamhetsprogram utarbetas för att minska användningen av narkotika och de skador användningen av narkotika orsakar. Tjänster med låg tröskel och hälsovårdsrådgivning för och uppsökande arbete som riktar sig till användare av narkotika ökas. Den vårdhänvisning som polisen gör effektiviseras. Möjligheterna till vård av missbruksproblem under fängelsestraff ökas.

Det nuvarande monopolsystemet inom verksamheten med penningsspel ska utvecklas genom att begränsa det spelande som sker i utlandet. Övervakningen av, forskningen om och förebyggandet och åtgärdandet av problem som orsakas av penningsspel utvecklas. Myndigheternas, organisationernas, spelsammanslutningarnas och forskningsinstitutens samarbete för att bekämpa de problem som penningsspel orsakar effektiviseras.

### **Familjernas, barnens och de ungas välfärd**

De tre kärnområdena för familjepolitiken är tjänster, inkomstöverföringar samt möjligheterna att kombinera arbete och familjeliv. Genom familjepolitiken skapar man en trygg uppväxtmiljö för barnen och

stöder föräldraskapet. Tjänster och förmåner för familjerna utvecklas med beaktande av familjernas olika behov.

Man ska se till barnens bästa och främja möjligheterna att kombinera arbete och familj liksom samarbetet mellan tjänsteleverantörerna inom småbarnsfostran och andra tjänsteleverantörer inom basservicen och se till att samarbetet löper smidigt.

Tjänsterna för barn, unga och familjer ska utvecklas utifrån den goda praxis som skapats inom ramen för Kaste I-programmet. Familjer, kommuner, organisationer och andra aktörer ska samarbeta för att utvidga familjecentralsverksamheten. Målet för familjecentralerna är att främja ett tidigt ingripande i och förebygga problem.

Utbudet av hemservice och lätt tillgängliga tjänster för barnfamiljer ska utvecklas och ökas.

Föräldrar erbjuds mera och bättre stöd i föräldraskapet liksom parrådgivning. Förfarandena för förlikning vid skilsmässa ska utvecklas med tanke på barnens bästa och ett fördjupat föräldraskap.

Effektivare åtgärder ska vidtas för att minska antalet omhändertaganden. Inom barnskyddet ska tyngdpunkten överföras till förebyggande åtgärder, tidigt insatta stödtjänster och avveckling av institutionsvården. Också familjecentrerade åtgärder och utveckling av familjevårdslagstiftningen kommer att främjas samtidigt som de behov som den åldrande befolkningen ger upphov till beaktas. Utbudet av skyddshemstjänster ska ökas.

De tjänster som ansluter sig till olika adoptionsskeden utvecklas som ett samarbete mellan social- och hälsovårdsministeriet och justitieministeriet.

De regionala skillnaderna inom skolhälsovården ska minskas genom verkställigheten av förordningen om rådgivningsverksamhet, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande och mun- och tandvård för barn. Särskild vikt läggs vid att hälsovårdstjänsterna för studerande i yrkesutbildning utvecklas.

En jämbördig ställning mellan högskolestuderande då det gäller tillgången till hälsovårdstjänster ska tryggas. Försöket med att utvidga de tjänster Studenternas hälsovårdsstiftelse erbjuder till att omfatta också yrkeshögskolestuderande fortsätter.

Elevvården utvecklas i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet.

Samarbetet inom statsrådet i frågor som gäller barn, unga och familjer ska förbättras genom att en fungerande samordning mellan de berörda ministerierna (SHM, UKM, JM och ANM) byggs upp. Den sakkunskap som Institutet för hälsa och välfärd besitter utnyttjas vid samordning och utveckling.

Utvärderingen av de effekter åtgärderna har med tanke på barnen kommer att utökas inom allt beslutsfattande.

## **Utvecklande av arbetslivet och förlängda arbetskarriärer**

Regeringen verkar aktivt för att utveckla arbetslivsfrågorna. Målet är att förbättra skyddet för arbetstagarna och att höja produktiviteten och sysselsättningsgraden. Målet är att bl.a. höja den genomsnittliga pensioneringsåldern, öka tryggheten i anslutning till förändringar, stärka jämställdheten och förbättra möjligheterna att kombinera arbete och familj. För att dessa mål ska kunna nås förutsätts det framförallt att kvaliteten på arbetslivet förbättras, att kompetensen utvecklas och att människor orkar bättre i arbetslivet liksom att ledarskapet är gott.

Regeringen kommer att bereda riktlinjer och förslag till ändringspropositioner när det gäller arbetslagstiftningen och utvecklande av arbetslivet och dess socialskydd tillsammans med arbetslivets parter.

## **Att kombinera arbete och familj**

Genom systemet med familjeledigheter ökas barnens välfärd och stöds bägge föräldrarnas möjligheter att delta i såväl vården av barnet som i arbetslivet.

Avsikten är att öka den ledighet som är öronmärkt för pappor, göra pappors användning av familjeledigheter smidigare och göra det möjligt att längre än för närvarande vårda barn i hemmet med hjälp av familjedagpenning. Dessutom är avsikten att rättigheterna för familjer med adopterade barn, flerlingsfamiljer och familjer där barn är placerade utom hemmet ska förbättras jämfört med övriga familjer.

Syftet är att de kostnader familjeledigheter ger upphov till för arbetsgivaren också i fortsättningen ska ersättas genom att de lagstadgade ersättningar som arbetsgivaren får via sjukförsäkringen ska höjas.

En utredning ska göras av på vilket sätt lagstiftningen tryggar rättigheterna för dem som återgår i arbete efter en familjeledighet och av de rådande nivåerna på dagpenningsförmåner inom ramen för systemet för familjeledigheter, i synnerhet med tanke på hur de sporrar pappor till att utnyttja familjeledigheter.

De frågor som ansluter sig till utvecklingen av det inkomstbaserade systemet för familjeledigheter kommer att beredas i form av ett samarbete på trepartsbasis mellan arbetslivets parter. I det fortsatta arbetet bedöms alternativen för utveckling av finansieringen av det inkomstbaserade systemet för familjeledigheter och hur kostnaderna ska fördelas. Ändringarna i lagstiftningen genomförs när man har kommit överens om finansieringen.

En fungerande samordning av arbete och familj ska i fortsättningen i allt större utsträckning utgöra en konkurrensfördel för företagen. Regeringen kommer tillsammans med parterna inom arbetslivet att främja verksamhetsformer baserade på god praxis, och arbetsplatserna blir med hjälp av dem mera familjevänliga än för närvarande.

Verksamhetsformer som gör det möjligt för föräldrar som vårdar småbarn och personer som vårdar äldre eller sjuka närstående att lättare än hittills komma överens med arbetsgivaren om förkortad arbetsdag eller ledighet utan lön kommer att främjas.

Arbetsgivarna uppmuntras till att ta i bruk sådana verksamhetsmodeller som sänker tröskeln för en återgång till arbetslivet efter vårdledigheter och andra motsvarande avbrott i karriären.

Föräldrarnas möjligheter till deltidsarbete ska förbättras. Man överväger möjligheterna att höja den partiella vårdpengen och göra möjligheterna att utnyttja den smidigare. Avgifterna för halvdagsvård och deltidsvård ändras så att den grundar sig på den vårdtid som kommunen och serviceanvändaren avtalat om.

En gradvis återgång till arbetslivet för dem som får stöd för hemvård av barn ska främjas genom en kombination av tjänsterna inom småbarnsfostran och ekonomiskt stöd. Förutsättningarna för att stödet ska beviljas och andra villkor utreds och avgörs före utgången av 2012.

## **Utveckling av arbetspensionssystemet och företagshälsovården**

Frågor som gäller arbetspensionspolitiken bereds i samarbete med centrala arbetsmarknadsorganisationer. Statsmakten och arbetsmarknadsorganisationerna enades den 11 mars 2009 om att den förväntade pensioneringsåldern för dem som fyllt 25 år ska höjas till minst 62,4 år före 2025. År 2010 var den förväntade pensioneringsåldern 60,4 år.

Den förväntade livslängden har under de senaste åren ökat mera än väntat och ökningen väntas fortsätta. Också med tanke på balansen inom den offentliga ekonomin är det nödvändigt att förlänga tiden i arbetslivet. Arbetspensionsavgiften för den privata sektorn har avtalats för perioden fram till 2014, varefter det kommer att råda ett stort tryck på en höjning. Också finansieringen av pensionerna inom den offentliga sektorn måste tryggas.

Med beaktande av dess omständigheter måste samförstånd nås om långsiktiga lösningar då det gäller en förlängning av tiden i arbetslivet, tryggheten av finansieringen av arbetspensionssystemet och säkerställandet av ett tillräckligt pensionsskydd som också indexskyddet. Arbetsmarknadsorganisationerna har förbundit sig att förhandla och vidta nödvändiga åtgärder för att nå det uppställda målet. Åtgärderna inriktas på det inledande, mellanliggande och avslutande skedet av arbetskarriären. Särskild vikt kommer att läggas vid att bekämpa orsaker till arbetsoförmåga och att utveckla yrkesskickligheten under hela arbetskarriären.

En arbetsgrupp ska tillsättas för att bedöma eventuella behov av ändringar i systemet för arbetspensionsindex. I detta arbete sammanjämkas omsorgen om köpkraften hos arbetspensionerna, ett rättvist förhållande mellan generationerna, finansiell hållbarhet i arbetspensionssystemet och fortsatt rimliga arbetspensionsavgifter. Pensionstagarna ska finnas representerade i utredningsarbetet. Arbetsgruppen ska också höra andra grupper av intressenter som är viktiga för dess uppdrag.

Arbetsoförmåga har en betydande negativ inverkan på arbetskarriärens längd. Därför vill regeringen lägga vikt vid förebyggandet av arbetsoförmåga och en ökad sysselsättning av partiellt arbetsföra för att förlänga tiden i arbetslivet. Detta kräver framförallt hälsofrämjande åtgärder och utveckling av företagshälsovård, rehabilitering och arbetsliv. Särskild vikt läggs vid att förebygga och vårda av mentala problem och missbruksproblem effektiviseras, att arbetstagarna hänvisas till och genomgår vård och att en återgång till arbetslivet underlättas.

Företagshälsovården och den lagstadgade sjukförsäkringen utvecklas utifrån de förslag som framlagts av social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupper för företagshälsovård respektive välbefinnande i arbetet.

Företagshälsovården intar en viktig roll när det gäller att förlänga arbetskarriärerna. Därför ska tillgången på företagshälsovård av hög kvalitet tryggas och företagshälsovårdens inriktning läggas om så att den bättre än för närvarande stöder en förlängning av tiden i arbetslivet. Företagshälsovårdens täckning, kvalitet och effektivitet ska förbättras. Företagshälsovården för företagare, lantbruksföretagare och personer i kortvariga arbetsförhållanden bör vidareutvecklas. Det ska utredas om små arbetsplatserns upphandling av företagshälsovårdstjänster underlättas genom att de bildar gemensamma upphandlingsorganisationer. Grunderna för systemet för ersättning av kostnaderna för företagshälsovård förblir oförändrade.

För att sjukdagpenning ska betalas ut efter 90 sjukdagar kommer det att krävas ett utlåtande från företagshälsovården. Företagshälsovården ska bedöma vilken arbetsförmåga som återstår hos arbetstagaren och arbetsgivaren ska tillsammans med arbetstagaren och företagshälsovården utreda vilka möjligheter denne har att fortsätta arbeta. Utbetalningen av sjukdagpenningen ska inte avbrytas om försummelsen att lämna in ett utlåtande inte beror på arbetstagaren eller om det annars vore oskäligt att avbryta utbetalningen.

Hälso- och sjukvårdstjänsterna för arbetslösa vidareutvecklas och utökas utifrån det förslag som framlagts av arbets- och näringsministeriets arbetsgrupp. Tyngdpunkten i utvecklandet av hälsovårdstjänsterna för arbetslösa ska ligga på åtgärder som stöder sysselsättning.

För att rehabiliteringen ska lyckas bättre säkerställs att den sätts in vid rätt tidpunkt och så fort som möjligt. Särskild vikt läggs vid att en preliminär uppskattning av rehabiliteringsbehovet görs i ett tidigt skede. Rehabiliteringen ska tas in som en del i den process som omfattar vård och återgång till arbetslivet. Samarbetet mellan instanserna för företagshälsovård, primärvård, specialiserad sjukvård och rehabilitering ska stärkas och förtydligas för att stöda arbetstagarnas arbetsförmåga.

Kvalitet i arbetslivet förlänger arbetskarriärerna. Välbefinnande i arbetet och förutsättningarna för att orka i arbetslivet utvecklas bl.a. i form av samarbete mellan ledningen och de anställda på arbetsplatserna. Det främjande av arbetshälsan som grundar sig på en nätverksorienterad verksamhet på det riksomfattande och regionala planet bekräftas genom att det forum för arbetshälsa som koordineras av social- och hälsovårdsministeriet fortsätter sin verksamhet och utvecklar sitt arbete. När det gäller att främja välbefinnande i arbetet ska Arbetarskyddscentralens tjänster och kunskaper i fråga om arbetshälsa utnyttjas.

Möjligheterna till deltidsarbete ska förbättras genom att det blir lättare att få partiell sjukdagpenning, partiellt rehabiliteringsstöd och delinvalidpension. Därför bör bl.a. arbetsuppgifter och arbetstider ordnas så att de bättre än för närvarande motsvarar arbetstagares behov under partiell arbetsförmåga och rehabilitering. Arbetsgivarnas beredskap och incitament för att anställa partiellt arbetsföra ska främjas och vidareutvecklas.

Revideringen av solvensregleringen inom arbetspensionssystemet fortsätter.

Förhållandet mellan arbetspensionsanstalternas inbördes konkurrens och samarbete förtydligas på basis av tidigare genomförda konkurrensutredningar. Utgående från de förslag som social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupp för välbefinnande i arbetet har utarbetat för att göra tjänsterna i anslutning till arbetshälsa mera transparenta och främja en sundare konkurrens mellan arbetspensionsförsäkrarna utreds behovet av att utveckla regleringen av den verksamhet arbetspensionsanstalterna bedriver för välbefinnande i arbetet modellerna för finansiering av verksamheten. Arbetspensionsanstalternas principer för en god förvaltning utvecklas.

Bestämmelserna om arbetspension i lagen om försäkringskassor och lagen om pensionsstiftelser kommer att samlas i en ny lag om arbetspensionsfonder.

Beredningen av den lagstiftning som gäller arbetspensionssystemet ska koncentreras till social- och hälsovårdsministeriet. Denna åtgärd kommer inte att leda till några ändringar i modellerna för verkställighet, finansiering, placeringsverksamhet och andra motsvarande omständigheter i fråga om pensionsskyddet inom den offentliga och privata sektorn.

### **Övriga åtgärder för att utveckla förtjänstskyddet**

Systemet med utkomstskydd för arbetslösa revideras på trepartsbasis i syfte att förenkla och förtydliga det med det nuvarande systemet som grund. Målet är att arbetslösa ska sysselsättas snabbare än för närvarande.

För att göra uttaget av och tillsynen över arbetslöshetsförsäkringspremierna klarare överförs uppdraget från olycksfallsförsäkringsanstalterna till Arbetslöshetsförsäkringsfonden. Arbetslöshetsförsäkringspremierna blir en del av systemet för löneberäknings- och anmälningstjänster för små företagare (webbtjänsten palkka.fi)

Vidareutvecklingen av företagarnas socialskydd fortsätter utifrån de förslag som arbets- och näringsministeriets arbetsgrupp framlagt. Syftet är att undanröja omotiverade skillnader i företagarnas och arbetstagarnas socialskydd, stödja företagande och göra det lättare för företagare att kombinera familj och arbete.

Man utreder det bästa sättet att trygga ett enhetligt socialskydd för personer med inkomster från olika källor.

Arbetet med att revidera lagstiftningen om arbetsolycksfallsförsäkringen och arbetslagstiftningen fortsätter utifrån de förslag som framlagts av social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupp.

De eventuella missförhållandena i socialskyddet för professionella idrottsutövare och arbetstagare inom de kreativa branscherna ska rättas till på basis av kommande och redan slutförda utredningar, och behövliga ändringar kommer att göras.

### **Utveckling av arbetslagstiftningen och arbetslivet**

Arbets- och näringsministeriet ska tillsätta en arbetsgrupp för att bereda en strategi för utveckling av arbetslivet, som ska vara klar i början av 2012. Syftet är att förbättra sysselsättningsgraden, arbetslivets kvalitet, välbefinnandet i arbetet och arbetsproduktiviteten.

För genomförande av strategin inleds ett omfattande nationellt samarbetsprojekt på arbetsplatserna inom den privata och den offentliga sektorn. Inom ramen för projektet kommer Tekes att inleda ett



separat utvecklingsprogram för arbetsorganisationer. Dessutom inleds ett program för välmående i arbetet inom den offentliga sektorn.

Arbets- och näringsministeriet tillsätter med regeringsperioden som mandatperiod en permanent arbetsgrupp på trepartsbasis för att följa och bedöma frågor som gäller regleringen och utvecklingen av arbetslivet och framlägga nödvändiga förslag som ansluter sig till dessa frågor.

Arbets- och näringsministeriet inleder tillsammans med social- och hälsovårdsministeriet ett förvaltningsövergripande utrednings- och utvecklingsprojekt. Uppgiften är att klargöra förändringstrender och strukturella förändringar på arbetsmarknaden och inom företagsverksamheten och att bedöma deras konsekvenser för under vilka former arbetet utförs, hur arbetskraften utnyttjas och arbetstidsfrågor. Med utredningarna och bedömningarna som grund kommer man att fatta beslut på trepartsbasis om de fortsatta åtgärder som krävs, och dessa kan omfatta också lagstiftningsändringar.

Den granskning som utförs inom ramen för projektet inriktas bl.a. på hur visstids- och deltidsanställningar påverkar arbetstagarnas ställning, arbetslivets kvalitet och de anställdas karriärer, på principerna och förutsättningarna för användningen av systemet med arbetstidsbanker samt på semesterperioder för anställda i kortvariga arbetsförhållanden. Det ska göras en separat utredning om problematiska aspekter i socialförsäkrings- och arbetslagstiftningen när det gäller personer som sysselsätter sig själva och därmed befinner sig på gränsen mellan anställning och företagande.

Arbets- och näringsministeriet utreder och bereder ändringar som gäller likabehandling och reglering av arbetslivet. Lagen om likabehandling och jämställdhetslagen kommer att förbli två olika lagar.

Direktivet om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag ska genomföras före utgången av 2011. Direktivets syfte är att undanröja de begränsningar som gäller uthyrd arbetskraft och att ge dessa arbetstagare samma ställning som arbetstagarna i de företag de hyrs ut till.

Antalet heltidsanställningar ska främjas. Inom den offentliga sektorn tas interna vikariebanker fram inom arbetsorganisationerna enligt normerna i gällande lagstiftning. Användningen av arbetspooler ska utökas.

Tillsynen över arbetsvillkor är viktig bl.a. för att stärka likabehandlingen av arbetstagare och bekämpa den grå ekonomin. Det ska utredas om arbetarskyddstillsynens resurser är tillräckliga och hur de ska fördelas på ett ändamålsenligt sätt samt vilka administrativa utvecklingsbehov som finns.

För att det ska bli lättare för de anställda att anpassa sig till förändringar och för att förbättra arbetets produktivitet krävs fortgående utveckling och uppdatering av deras kompetens. Ett fungerande system för vuxenutbildning gör det möjligt att varva arbete och studier. Det är därför nödvändigt att föra fram användningen av personalplaner och utbildningsplaner som en del av den systematiska utvecklingen av arbetstagarnas kompetens.

Det utreds vilka möjligheterna är att utveckla den riksomfattande utbildningsfondens verksamhet så att det under ett arbetsförhållande ackumuleras sådan rätt till utbildning för arbetstagaren som denne kan utnyttja under arbetsförhållandet eller därefter för att utveckla sitt yrkeskunnande.

Behovet av att se över lagstiftningen om studieledighet klarläggs. Syftet är att lagstiftningen ska svara mot det ändrade examenssystemet och arbetslivets behov.

Ledarskap och chefskunskaper är av stor betydelse för arbetslivets kvalitet. Ett nätverk för ledarskapsutveckling, som kommer att organiseras av Arbetshälsoinstitutet, inrättas för att ta upp frågor om chefskap och sprida förmånskunskaper på arbetsplatserna. Tillgången på ledarskapsutbildning ska förbättras. Inom den offentliga sektorn skapar man kriterier för gott ledarskap och främjar genomförandet av dem.

Som ett led i ledarskapsutvecklingen ska man främja ett åldersrelaterat ledarskap, dvs. ett ledarskap som beaktar åldersrelaterade faktorer i det dagliga ledarskapet på ett sådant sätt att unga, medelålders och äldre arbetstagare kan nå såväl de mål som uppställts för organisationen som sina egna mål.

## Ökad jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdhet mellan kvinnor och män är ett centralt samhällsmål. Detta ska beaktas i allt beslutsfattande och all verksamhet i samhället. Bägge könen ska ha lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

I början av valperioden kommer ett jämställdhetsprogram att utarbetas. I programmet beaktas statsrådets redogörelse om jämställdhet mellan kvinnor och män som riksdagen godkände den 21 oktober 2010.

Det likalönsprogram som redan inletts på trepartsbasis fortsätter med målet att före 2015 minska skillnaden mellan kvinnors och mäns lön så att den är högst 15 procent. För att precisera vilka åtgärder som behövs inleds kommer två omfattande forskningsprojekt att inledas. Av dem kommer det första att gälla vilka effekter strukturomvandlingar i arbetslivet och arbetslivets föränderliga behov har på varadera könets sysselsättning, ställning på arbetsmarknaden, förankring i arbetslivet, karriär, fortsatta arbete och fördelning av vårdansvaret. Det andra projektet kommer att gälla vilka effekter könsfördomar och könsrelaterade förväntningar har på val av utbildning och karriär.

Man stöder de olika förvaltningsområdenas åtgärder för att minska klyftorna på arbetsmarknaden. Hur jämställdhetslagen och handlingsplanerna för jämställdhet fungerar ska följas upp tillsammans med arbetslivets parter.

Integreringen av ett jämställdhetsperspektiv i lagberedningen, utarbetandet av budgeten och andra projekt av betydelse för jämställdheten kommer att fortsätta.

Målen för bättre jämställdhet mellan könen tas in i det planerings- och utvecklingsarbete som gäller fostran och utbildning. Regeringen kommer att fortsätter sitt samarbete med arbetslivsparterna för att främja kvinnors karriärutveckling.

De olika förvaltningsområdena ska tillsammans ta fram metoder för att förebygga familjevåld och våld i nära relationer för att minska lidande och de kostnader som våldet ger upphov till för offren, arbetsgivarna och kommunerna. Tjänster avsedda för offren för detta slag av våld och för dem som utsatts för sexuellt våld ska utvecklas. Genomförandet av det program som har inletts i syfte att minska våld riktat mot kvinnor fortsätter. Skyddshemstjänsterna ska utökas för att öka den regionala jämställdheten.

## 8 MILJÖPOLITIKEN

Förutsättningar för välfärden är en ren miljö, biologisk mångfald och en högklassig boendemiljö. De globala miljöutmaningarna, såsom den sjätte utrotningsvågen och tyglandet av klimatförändringen, ställer krav som Finland måste bemöta. Målet med miljöpolitiken är att förbättra miljöns och vattendragens tillstånd, stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden, förhindra miljöförstörelsen och säkerställa effektiva och rättvisa klimatåtgärder.

Regeringen har som mål att Finland ska utvecklas till ett koldioxidneutralt samhälle och till en föregångare inom områdena miljökompetens, ren teknik och hållbar naturresurspolitik. Syftet är att skapa förutsättningar för ekologiskt hållbar tillväxt och nya arbetsplatser. Regeringen främjar finländskt klimat-, miljö- och vattenkunskande samt utveckling, idrifttagande och produktifiering av relaterade tekniker. Finland handlar aktivt och med framförhållning för att skapa verksamhetsbetingelser på nya marknader. De möjligheter som ny teknik och informationstekniken erbjuder nyttiggörs för att öka material- och energieffektiviteten och minska utsläppen.

De mål som ställts för en hållbar utveckling ska beaktas inom alla förvaltningsområden. Regeringen omarbetar sin strategi för en hållbar utveckling, och i den fastställs målen och principerna för en hållbar utveckling. Samtidigt utvecklas mått med vilka man kan följa hur målen uppnås inom de olika förvaltningsområdena. För att främja en hållbar utveckling utreder man vilka stöd som är skadliga för miljön och riktar dem på nytt. Man utreder vidare hur miljöåtgärderna kan fullgöras kostnadseffektivare än tidigare genom utveckling av ekonomiska styrmedel. Vid sidan av BNP vidareutvecklas olika mått på miljöns tillstånd och en hållbar utveckling.

Miljöfostran av barn och unga och natur- och miljöskolornas ställning ska stärkas. Man utvecklar möjligheter för barn och unga att höras och att delta i planeringen av sin egen näromgivning och det miljöpolitiska beslutsfattandet.

Miljöförvaltningens roll, bl.a. dess förutsättningar att sköta samordningsuppdrag som sträcker sig över flera förvaltningsområden, stärks och resurser för detta tryggas. Regeringen förbättrar miljö- och konsumentorganisationernas verksamhetsbetingelser.

Finland kommer att aktivt delta i internationellt samarbete för att lösa globala miljöutmaningar. Inom det internationella samarbetet på FN-nivå strävar man efter att uppnå ett bindande och effektivt globalt klimatavtal, genom vilket klimatuppvärmningen kan begränsas till två grader. Finland stöder EU:s gemensamma mål för utsläppsminskning som en del av det övergripande internationella klimatavtalet.

### Östersjön och skydd av vattendrag

Regeringen kommer att effektivisera skyddsåtgärderna för att förbättra Östersjöns tillstånd både nationellt och i samarbete med andra Östersjöstater genom att genomföra bl.a. EU:s marina direktiv och HELCOM:s aktionsplan för Östersjön.

Regeringen tillsätter en arbetsgrupp som ska samordna Östersjöpolitiken. I samband med budgetbehandlingen samordnas utgifterna för skyddet av Östersjön. En nationell plan för havsvård och en handlingsplan görs upp. Östersjöforskningen anpassas till utmaningarna genom att resurserna för havsforskning säkerställs och samlas till en tvärvetenskaplig helhet.

I syfte att förbättra Östersjöns tillstånd fortsätter Finland att samarbeta med S:t Petersburg och städerna i Leningradområdet för att minska samhällenas belastning på vattendragen. Miljösamarbetet inom jordbruket i Leningradområdet fortgår med minskade utsläpp som mål. Dessutom främjas åtgärder för att anpassa kapaciteten för mottagande av avloppsvatten vid hamnarna i Östersjöområdet till en nivå som motsvarar dagens krav.

Långsiktiga förberedelser vidtas för att förbättra kapaciteten för bekämpning av oljespill och kemikalieutsläpp bl.a. genom materielinvesteringar såväl nationellt som i samarbete med övriga kuststater.

Man fortsätter temporärt arbetet med en nivåhöjning av oljeskyddsavgiften. Oljebekämpningskompetensen främjas.

Regeringen främjar beaktandet av målen med EU:s strategi för Östersjöområdet vid beredningen av EU:s nya budgetramar och den gemensamma jordbrukspolitiken. Reformen av EU:s jordbrukspolitik ska främja effektiva miljöåtgärder i hela Östersjöområdet.

Finland utvecklas till en förebild för återvinning av näringsämnen utifrån det arbete som en arbetsgrupp som har undersökt återvinning av näringsämnen har gjort för att minska belastningen på sjöar och vattendrag i inlandet bl.a. genom att främja reduktionsfiske.

Miljöstödet för jordbruket revideras så att det bättre än för närvarande skyddar mångfalden i vattendragen och naturen. Åtgärder i anslutning till miljöstödet riktas regionalt samt gårds- och sektorsvist till de områden som med tanke på skyddet av vattendrag är känsligast. Avsikten är också att avsevärt minska utsläppen av näringsämnen i dessa områden med hjälp av nya metoder och forskningsdata och vid behov genom att utreda hur ändamålsenlig odlingen är. Möjligheten att vidta sådana åtgärder som effektivast skyddar vattendragen i större omfattning än för närvarande främjas bl.a. genom att resultaten av projekten TEHO och TASO beaktas.

Man säkerställer att fastställda planer för vård av vattendrag genomförs. Projekt för istandsättning av vattendrag inleds utifrån en istandsättningsstrategi och istandsättandet av små vattendrag främjas. Regeringen främjar genomförandet av avloppsvattenlagstiftningen genom att trygga resurserna för information och rådgivning. Regeringen kommer att noggrant följa hur lagstiftningen genomförs i praktiken och om det finns eventuella utvecklingsbehov. Speciell uppmärksamhet ägnas åt att trygga renoveringsarbeten för hushåll med små inkomster. Reningen av avloppsvatten från tätbebyggelse effektiviseras genom att ett nationellt program för avloppssystem utarbetas, överföringsavloppsprojekt främjas och kvävereduktion effektiviseras via miljötillstånd särskilt vid avloppsreningsverk nära kusten. Förberedelser för att förbjuda alla fosfathaltiga tvättmedel i Finland inleds.

Regeringen effektiviserar skyddet av grundvatten och kontrollen av risker genom att göra upp skyddsplaner och säkerställa att de genomförs. Kunskapsbasen för förebyggande av förorening av grundvattnen ska förbättras.

Vattenlagen och forsskyddslagen kvarstår i nuvarande form.

## **Biologisk mångfald**

Regeringen effektiviserar skyddet av den biologiska mångfalden, bedriver en hållbar användning av naturresurser och säkerställer tillräcklig finansiering för de åtgärder som behövs för att utarmningen av den biologiska mångfalden ska kunna stoppas fram till år 2020. Anslagen för naturvård riktas till genomförande av METSO-programmet, programmen för biodiversitetsstrategi och hotade arter och naturtyper, kompletteringsprogrammet för myrskydd och andra skyddsprogram.

Finlands strategi och handlingsprogram för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald ska uppdateras så att de svarar mot målen med det internationella biodiversitetsavtalet och de mål som överenskommits inom EU. Den samiska kulturens seder och tradition att utnyttja naturen tryggas i samband med genomförandet av biodiversitetsstrategin.

Skyddet av hotade arter och naturtyper ska effektiviseras genom uppgörande och genomförande av handlingsprogram för skydd av hotade arter och naturtyper. Skyddet av Saimenvikaren ska effektiviseras på ett sätt som är ändamålsenligt med tanke på artens fortlevnad genom att det område utvidgas där det är förbjudet att fiska med nät. En helhetsbedömning ska göras av hur framgångsrik Finlands storviltspolitik har varit.

Regeringen fortsätter med handlingsprogrammet för mångfalden i skogarna i södra Finland (METSO) för att nå det uppställda målet för skydd av 96 000 hektar före utgången av år 2020 och tryggar finansieringen av programmet. Utvidgningen av METSO-skyddsområdena på statens, kommunernas och andra offentliga samfunds områden fortgår, och för att skyddsmålet ska nås syftar man till att på det-

ta sätt anvisa 20 000 hektar nya områden som ska skyddas. Om nya markområden med naturskyddsvärden frigörs i samband med reformen av försvarsmakten utreder man om dessa områden kan fogas till de riksomfattande naturvårdsprogrammen. Genomförandet av gamla skyddsprogram slutförs.

Skyddet av myrar främjas genom att skyddsområdena utvidgas och aktiva istandsättningsåtgärder ökas. Statsrådet fattar ett principbeslut om skydd av myrar och torvmark och en finansieringsram för detta med beaktande av riktlinjerna i myrstrategin. Torvutvinningen styrs till dikade områden vars naturtillstånd har förändrats avsevärt. Åtgärder vidtas för att förhindra torvproduktionens vattendragsbelastning och dammutsläpp och för att reparera skador som redan uppkommit i vattendrag.

I syfte att skydda den biologiska mångfalden utreds även nya innovativa finansieringskällor. Man utreder grundandet av en skyddsfond dit donationer för naturvärden från privatpersoner och sammanslutningar ska kunna kanaliseras. Information sprids om möjligheten att få områden fastställda som skyddsområden även utan ersättning.

Nätverket av riksomfattande stads- och nationalparker utvecklas vidare. Nationalparken i Sibbo storskog utvidgas genom markbyten mellan staten och kommunerna i regionen och med hjälp av METSO-programmet. När planer för vård och nyttjande görs upp ska man se till att alla parter har möjlighet att delta.

Upprätthållandet av nationalparker och andra skyddsområden ska tryggas. Ekologiskt hållbar turism främjas och allemansrätten tryggas. Forststyrelsen kvarstår som en helhet i samband med omstruktureringen. Utvecklingen och finansieringen av naturtjänster och finansieringsmekanismerna i fråga om tjänsterna tryggas. Miljöministeriets ställning i fråga om sakkunnig- och strategistyrningen av naturtjänster försämras inte.

I samband med reformen av lagen om fiske (JSM) tryggas bevarandet av den biologiska mångfalden, möjligheterna till fritidsfiske på nuvarande nivå och verksamhetsbetingelserna för yrkesfiske. De åtgärder som behövs för att skydda vandringsfiskbestånden vidtas. Fiskeri- och naturekonomiskt istandsättande av älvar främjas och en strategi för fiskvägar genomförs. Fortsatta tillstånd för vattenkraftverk binds till byggandet av fungerande fiskvägar eller, inom en särskilt överenskommen övergångstid, till andra åtgärder som nämnts i strategin för fiskvägar. Finland verkar inom EU för att stimulera fiskbestånden och dimensionera fiskekvoterna så att de inte överskrider artens största hållbara fångstmängd.

Med hjälp av programmet för inventering av den marina undervattensmiljön (VELMU) skaffas ett kunskapsunderlag om den marina undervattensmiljön. Ett forskningsprogram för att utvärdera den ekonomiska betydelsen av den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna ska inledas. Bekämpningen av främmande arter utifrån strategin för främmande arter effektiviseras bl.a. genom att möjligheterna till rapportering och uppföljning av observationer förbättras.

## **Miljöskydd och tillståndspraxis**

En totalreform av miljöskyddslagen och miljöskyddsförordningen ska genomföras i syfte att trygga miljövärden, bekämpa klimatförändringen och främja materialeffektiviteten samt förebygga uppkomsten av avfall. Samtidigt genomförs andra reformer som syftar till att få tillstånds- och anmälningssystemet enligt miljöskyddslagen att fungera bättre och som förtydligar lagens struktur. Man utreder möjligheten att inbegripa beaktandet av naturvärden i miljöskyddslagen och de konsekvenser detta skulle ha. Förvaltningsövergripande samarbete mellan miljöskyddet, samhällsplaneringen, jord- och skogsbruket och näringspolitiken främjas.

Miljötillståndssystemet förtydligas bl.a. genom att överlappningarna i fråga om planläggning, miljökonsekvensbedömning och miljötillståndsförfaranden i tillämpliga delar avskaffas, utan att detta dock försvagar en god miljöskyddsnivå och medborgarnas möjligheter till påverkan.

Genomförandet av det nationella kemikalieprogrammet fortgår. Man bedömer de nuvarande åtgärdernas tillräcklighet för att det internationella målet för en minskning av hälso- och miljöriskerna med kemikalier ska kunna nås senast år 2020. Man bedömer behovet av ytterligare åtgärder till följd av

nya teman som lyfts fram, bl.a. en samverkan av nanomaterial, ämnen som stör hormonverksamheten och kemikalier.

## **Materialeffektivitet och hållbar användning av naturresurser**

Regeringen kommer att aktivt påverka utformningen av EU:s politik för materialeffektivitet. Ett nationellt program för materialeffektivitet och en hållbar användning av naturresurser görs upp och möjligheterna att utveckla mätning och utvärdering av dessa utreds.

Konsekvenserna av ökad användning av skogsenergi för den biologiska mångfalden och skogarnas närings- och kolbalans klarläggs och anvisningar för att trygga mångfalden utarbetas utifrån redan existerande rekommendationer. Finland statuerar exempel i EU för skörd av biomassa och energiträd enligt hållbarhetskriterier. Skogslagen (JSM) ska omarbetas med beaktande av skogarnas mångfald och mångsidiga användning.

Regeringen kommer att verka för att förebygga uppkomsten av avfall och främjar nyttjandet av avfallsmaterial i syfte att minska belastningen på avstjälningsplatserna. Förutsättningarna för att nyttiggöra avfall och biprodukter förbättras. För hanteringen av stenmaterial görs nationella anvisningar upp i syfte att eliminera hinder som försvårar återvinningen och för att effektivisera och förenhetliga verksamheten i hela landet. Möjligheterna att nyttiggöra aska från produktionen av förnybar energi för gödsling av skogar och jordbyggnad främjas. Införandet av frivilliga materialeffektivitetsavtal främjas.

Regeringen följer hur ansvarsfördelningen i samband med ordnandet av avfallshanteringen enligt den avfallslag som träder i kraft 2012 inverkar på verksamhetsbetingelserna för privata företag och kommunernas avfallsbolag och på kommunernas möjligheter att sörja för de uppgifter som de enligt lagen ska ansvara för.

## **Energieffektivitet i byggande och markanvändning**

Energieffektiviteten i byggandet ska förbättras med hjälp av lagstiftning och annan styrning och genom att skapa incitament. En färdplan för bestämmelser om byggnaders energieffektivitet görs upp med målet att fram till 2020 komma så nära nollenergibyggande som möjligt. Tanken är att bestämmelserna med hjälp av färdplanen ska sättas i kraft som större helheter. För ombyggnad föreskrivs energieffektivitetskrav enligt vilka renoveringsarbetena genomförs kostnadseffektivt.

Faktiska möjligheter till utsläppsminskning i byggnadsbestånden fastställs, särskilt i offentliga byggnader och bostäder, samt med vilken tidsplan, vilka modeller för finansiering och konkurrensutsättning och vilka tekniska lösningar utsläppsminskningen kan uppnås. I nyproduktionen av ARA-hyresbostäder och i samband med grundliga förbättringar betonas energieffektivitet.

Vid planering av markanvändningen betonas tätt bebyggda tätorter knutna till kollektivtrafik, pendlingsregioner, energieffektivitet, utsläppskonsekvenser och beaktande av ekologiska nätverk. Vid nybyggnation eftersträvas en integrering med befintliga tjänster och samhällsstrukturen. Förutsättningar för tomtvis kompletterings- och tillbyggnad skapas på ett hållbart sätt. Principerna för planläggning av och bygganvisningar för områden utanför ett område med detaljplan ses över särskilt i stads- och tillväxtregioner. Ekonomiska styrmedel för att förenhetliga samhällsstrukturen utreds. Metoder för bedömning av miljö- och energieffektivitetskonsekvenserna av planläggningen tas i bruk grundade på god praxis. De centrala åtgärderna i handlingsprogrammet ERA 17 – För en energismart byggd miljö genomförs.

Avsiktsförklaringar mellan staten och kommuner ingås också framöver (markanvändning, boende, trafik) och tillämpningen av dem utvidgas i tillväxtcentrum. Förfarandet med avsiktsförklaringar utvecklas så att det blir mer bindande. Som en del av genomförandet av statens infrastrukturprojekt förutsätts att bostadsproduktionen i de kommuner och områden som drar nytta av projekten ökar.

En helhetsbedömning av markanvändnings- och bygglagen ska göras. Snabbheten och smidigheten i planläggningsprocessen utvecklas med beaktande av personalresursernas tillräcklighet och medbor-

garnas rätt att påverka besluten om sin livsmiljö. Myndighetsstyrningen inom byggverksamheten ska förbättras och en föregripande och enhetlig tolkning av byggföreskrifterna främjas bl.a. genom att åtgärder förknippade med normtalkon vidtas. Effektiviteten i styrningen av byggnadstillsynen stärks när det gäller att övervaka byggkvaliteten och förbättra energieffektiviteten. Byggnadstillsynen moderniseras så att byggnadsövervakningsenheterna minskar till antalet men ökar till storleken med större regionala enheter som följd. En övergripande planering av havsområden ska utvecklas som ett led i den övriga planeringen av områdesanvändning.

Öppenheten i planläggningsverksamheten ska främjas genom att tillgången till framställningar om planeändringar i Internet förenhetligas utifrån bästa praxis.

Kvaliteten i byggande och planering förbättras genom att planerarnas kompetens betonas och utbildningen av aktörer i branschen effektiviseras. Utbildningen i energieffektiv byggnads- och renoveringsverksamhet och forskningen i branschen ökas.

Fukt- och mögeltalkot fortgår och man säkerställer att den kompetens dessa talkon genererar överförs till utbildningsverksamheten och aktörerna i byggbranschen.

Regeringen kommer att främja träbyggande och en sådan livscykelberäkning vid kalkyleringen av energieffektivitet där även tillverkningen av byggmaterial och byggprodukter beaktas. Som princip för offentliga byggprojekt fastställs att gynna de alternativ som till sin miljöpåverkan är de fördelaktigaste och möjligheten att främja dessa alternativ i den offentligt stödda bostadsproduktionen utreds.

Tillräckliga resurser säkerställs för att de planer som styr byggandet av vindkraft, såsom landskapsplaner, ska hålla god kvalitet och framskrida smidigt. Genom rekommendationer och anvisningar tryggs enhetliga förfaranden och grunder för ersättning till markägarna. Nyttjandet av förnybar energi ökas i byggnadsbeståndet.

Möjligheter att bygga bostäder till rimliga priser ska utvecklas. Man främjar tillsammans med kommunerna utbudet av tomter genom ökad och uppsnabbad planläggning och verkar för en fungerande konkurrens i byggandet. Sådana planläggnings- och byggbestämmelser som inte är tillräckligt verkningfulla och som höjer byggkostnaderna utvecklas i tillämpliga delar, dock utan att byggkvaliteten försämrats. Möjligheterna att avskaffa den allmänna skyldigheten att bygga skyddsrum undersöks.

Hälsoeffekterna och störningarna förorsakade av buller minskas genom att markanvändningsplaneringen, byggkvaliteten och olika bullermått utvecklas. Olägenheterna för hälsan orsakade av mikropartiklar minskas. Behovet av att utveckla anvisningar för minskning av störande ljusförorening utreds.

En övergripande plan för ökade renoveringar av byggnadsbeståndet ska göras upp i syfte att minska reparationsskulden. Ny praxis och innovationer för ombyggnader främjas. Man utreder metoder för att främja småinkomsttagares möjligheter att genomföra grundliga reparationer av sin bostad eller sin fastighet för att öka energieffektiviteten.

## **Bostadspolitik**

Syftet med regeringens bostadspolitik är att trygga en socialt och regionalt balanserad och stabil bostadsmarknad, eliminera långtidsbostadslöshet och utveckla boendekvaliteten. Genom bostadspolitik främjas alla befolkningsgruppers möjligheter till ett med tanke på livssituationen lämpligt boende, en hållbar utveckling, samhällets behov, en fungerande arbetsmarknad och invånarnas möjlighet till påverkan.

Ett bostadspolitiskt handlingsprogram görs upp för regeringsperioden fram till utgången av 2011. Grunden för handlingsprogrammet utgörs av riktlinjerna i regeringsprogrammet.

Med hjälp av statens finansieringsstöd ökas produktionen av bostäder till rimliga priser för personer med små och medelstora inkomster och renoveringen av det nuvarande bostadsbeståndet. Lånefinansiering riktas till områden där det finns behov av och efterfrågan på bostäder också på lång sikt. Stöd styrs i främsta hand till byggande av bostäder avsedda för permanent uthyrning. Fullmakterna för

understöd och lån dimensioneras flexibelt så att de svarar mot den aktuella efterfrågan, med beaktande av byggbranschens konjunkturläge och tryggheten av prisstabiliteten.

Man sörjer för tillräckliga investeringsunderstöd för att förbättra bostadsförhållanden för grupper med särskilda behov och bevarar dem på minst nuvarande nivå. Som ett insatsområde fastställs att förhindra ungas bostadslöshet och marginalisering.

Statens bostadsfond kvarstår som en fond utanför statsbudgeten och dess finansiella ställning är fortsatt stark. Utvecklingspengarna vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet kvarstår på minst nuvarande nivå.

Särskild uppmärksamhet ska fästas vid tillväxtcentrumens och metropolområdets bostadspolitik och produktionen av hyresbostäder till rimliga priser ska ökas inom dessa områden. Som ett led i regeringens metropolpolitik främjas en hållbar samhällsstruktur och ett mångsidigt bostadsutbud inom Helsingforsregionen bl.a. genom att tillgången till arbetskraft och förutsättningarna för konkurrenskraft samt den sociala helgjutenheten tryggas.

För att öka byggandet av hyresbostäder till rimliga priser för andra än grupper med särskilda behov halveras självriskräntan i räntestödslån för nya hyresbostäder fram till utgången av 2014, och efter det utvärderas effekten av denna åtgärd. För att främja produktionen av hyresbostäder till rimliga priser i de kommuner som deltar i förfarandet med avsiktsförklaring kan startbidrag beviljas för dessa projekt.

Utredningsarbete inleds med målet att skapa en borgensmodell med vars hjälp bostadsägare som blir arbetslösa eller drabbas av en svår sjukdom eller vars företag går i konkurs får möjlighet att med hjälp av stöd behålla sin bostad.

Regeringen kommer att främja möjligheten att kunna ta i bruk obebyggda markområden. Markområden som staten inte längre behöver anvisas till rimliga priser för användning för bostadsproduktionen.

Via Statens bostadsfond och statsbudgeten beviljas olika renoverings-, energi- och investeringsunderstöd. Kostnaderna för dessa understöd och effekterna och inriktningen av dem utvärderas på nytt med syftet att ta fram ett tydligt och enkelt understödssystem som förhindrar energifattigdom och har tillräckliga resurser.

Lagstiftningen om allmännyttighet ska utvecklas utifrån de förslag som en arbetsgrupp som undersökt saken lagt fram. Den sociala grundläggande avsikten med bestämmelserna om och begränsningarna av allmännyttighet kvarstår, och EU-rätten och de villkor som den ställer på den nationella lagstiftningen beaktas.

Genomförandet av lagstiftningen om bostadsrätter följs i syfte att säkerställa invånarnas möjlighet till påverkan. Förutsättningarna för gruppbyggande förbättras och ett program för att främja gruppbyggande och andra nya boendekoncept inleds, inbegripet produktion av ägarbostäder till rimliga priser.

Utvecklingen av boendet inom områden där befolkningen minskar fortgår med fokus på kostnadseffektiva åtgärder utifrån AKKU-arbetsgruppens arbete.

Ett utvecklingsprogram för äldreboende ska utarbetas. Hissbyggande, renovering av bostäder, bostäder utan funktionshinder samt säkerheten i bostäder främjas. Tillräckliga understöd för renovering av bostäder för äldre personer och personer med funktionsnedsättning tryggas.

Programmet för att minska långtidsbostadslösheten fortgår, och avsiktsförklaringar sluts med städer för åren 2012–2015. Finansieringen av de investeringar och stödtjänster som behövs för programmet säkerställs i samarbete med Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, social- och hälsovårdsministeriet, Penningautomatföreningen och städerna.

Genomförandet av boendeprogrammet för utvecklingsstörda fortgår och påskyndas.



Bostadsområden präglade av mångfald främjas i bostadspolitiken. Ett förvaltningsövergripande, nytt program för främjande av livskraften i bostadsområden inleds och segregation förebyggs. Personer som får bostadsbidrag ska inte heller framöver erbjudas enbart ARA-bostäder.

Med hjälp av markanvändnings- och bygglagen och lagstiftningen om byggnadsskydd säkerställs att värdefullt byggnadsarv och gamla kulturmiljöer bevaras.

## 9 KLIMATPOLITIKEN

Finland deltar aktivt i det internationella samarbetet för att lösa globala miljöutmaningar.

På FN-nivå strävar man efter en bindande och effektiv klimatkonvention som beaktar naturens mångfald och andra mål för en hållbar utveckling och med vars hjälp den globala klimatuppvärmningen kan begränsas till två grader.

Konsekvenserna av EU:s målsättning att fram till 2020 minska utsläppen med 30 procent från 1990 års nivå utreds. I utredningen granskas den ändrade målsättningens kostnadseffekter, samhällsnytta och verkningar på konkurrenskraften samt om målsättningen är förenlig med tvågradersmålet, med beaktande av de övriga EU-ländernas åtaganden. Regeringen fattar före utgången av 2012 beslut om att stödja övergången till EU:s mål på 30 procent, om utredningarna ger fog för det.

Regeringen bidrar målmedvetet till att EU:s energieffektivitetsmål nås. År 2013 görs en halvtidsutvärdering om hur målet har uppnåtts i Finland och om eventuella åtgärder som ytterligare krävs för att det ska uppnås.

Det mest ekonomiska sättet att framskrida mot ett utsläppsmål på minst 80 procent fram till 2050 är att i god tid styra investeringar som gäller energiproduktion och energianvändning så att de förbättrar energieffektiviteten och främjar ibruktagandet av förnybar energi. När klimatpolitiken planeras och när beslut fattas om den ska de ekonomiska konsekvenserna och konsekvenserna för sysselsättningen och inkomstfördelningen redas ut.

För att klimatmålen ska uppnås utarbetar regeringen en klimatpolitisk EU-strategi på lång sikt. Finland bör påverka de politiska lösningarna inom Europeiska unionen så att konkurrenskraften hos de aktörer som är underställda Europeiska unionen bibehålls på en skälig nivå i förhållande till aktörer från länder som inte är medlemmar i EU, och så att konkurrenssituationen inom EU inte blir snedvriden.

Regeringen främjar Finlands möjligheter att klara av och dra nytta av de energi- och klimatrelaterade utmaningar som landet står inför. Genom satsningar på klimat- och miljöteknisk forskning, produktutveckling och tillämpning samt på tjänster och kunnande inom branschen stärks Finlands möjligheter att utvecklas till ett föregångsland när det gäller utsläppssnåla lösningar. Det nordiska samarbetet inom klimatpolitiken stärks.

Det långsiktiga målet är ett koldioxidneutralt samhälle. Målet nås genom att följa en färdplan fram till 2050 som skapas på basis av strategier i syfte att höja energieffektiviteten och effektivisera användningen av förnybara energiformer.

Inom EU stöder Finland de beräkningsmetoder för kolsänkor som baserar sig på en naturvetenskaplig uppföljning av de verkliga förändringarna i kolsänkorna och som tryggar hållbart ekonomiskt utnyttjande av skogen i Finland. Målsättningen är att skapa ett rättvist system för stävjande av klimatförändringen globalt.

Regeringen tillstår att konsekvenserna av klimatförändringen fördelas globalt ojämnt och att förhållandet mellan klimatförändring och fattigdom är problematiskt. Finland deltar i den internationella klimatfinansieringen i enlighet med sina åtaganden. Regeringen stöder en samordning av klimatpolitiken och utvecklingspolitiken och undersöker möjligheten att ta i bruk innovativa finansieringsinstrument vid genomförandet av klimatpolitiken.

Regeringen kommer att tillsätta en ministerarbetsgrupp som före utgången av 2012 ska se över den nationella klimat- och energistrategin. I enlighet med den klimat- och energipolitiska framtidsredogörelsen ska en tvärvetenskaplig och oberoende klimatpanel tillsättas för att följa genomförandet och effekterna av strategin. Klimatpanelen bereder till regeringens förfogande riktgivande utsläppsbudgetar med vars hjälp man kan framskrida mot en långsiktig hållbar utsläppsnivå. Klimatpanelen ger regeringen råd vid fastställandet och översynen av utsläppsbudgetarna, följer genomförandet av budgetarna och ger rekommendationer om åtgärder för minskande av utsläpp. Utifrån erfarenheterna och

utredningarna bereder regeringen en proposition och fattar ett separat beslut om att stifta en klimatlag för att reglera en minskning av de utsläpp som inte omfattas av utsläppshandeln.

## 10 KOMMUNPOLITIKEN OCH UTVECKLANDET AV FÖRVALTNINGEN

Målet med regeringens kommunpolitik är att trygga högklassiga och enhetliga kommunala tjänster på ett kundorienterat sätt i hela landet, skapa förutsättningar för utvecklingsverksamhet som stärker kommunernas ekonomi och för förenhetligande av samhällsstrukturen samt att stärka den kommunala självstyrelsen och lokala demokratin.

Regeringens kommunpolitik ska skapa förutsättningar för att minska hållbarhetsunderskottet i den offentliga ekonomin och vidta förberedelser för den allt större efterfrågan på tjänster till följd av befolkningens stigande medelålder. Stabiliteten och hållbarheten i den kommunala ekonomin främjas genom att kommun- och servicestrukturen moderniseras, kommunernas inkomstbas stärks, den kommunala produktiviteten och effektiviteten förbättras och en utvidgning av kommunernas uppgifter begränsas.

Regeringen kommer att genomföra en riksomfattande kommunreform som syftar till en livskraftig kommunstruktur i starka primärkommuner. En stark primärkommun består av naturliga pendlingsområden och är tillräckligt stor för att självständigt kunna sörja för basservicen, med undantag för den specialiserade sjukvården och krävande socialvårdstjänster. En stark primärkommun kan framgångsrikt bedriva näringspolitik och utvecklingsarbete och den kan effektivt bemöta utmaningen i allt mer splittrade samhällsstrukturer.

I och med att kommunstrukturen blir starkare och mer helgjuten minskar behovet av samsamarbetsstrukturer mellan kommunerna, vilket förtydligar och förenklar förvaltningen och stärker den lokala demokratin.

Genom kommunreformer skapas en servicestruktur där makten och ansvaret för att ordna och finansiera tjänster koncentreras till en aktör med ett tillräckligt omfattande invånar- och kompetensunderlag. En stark och självständig kommun kan hantera marknaden även när sätten för produktion av tjänster blir allt mångsidigare, och den kan bemöta de krav som invånarnas ökade valfrihet ställer.

Regeringen fastställer fram till utgången av 2011 närmare kriterier för kommunreformen och hur den ska fortskrida. En strukturlag ska utfärdas som ersätter den gällande ramlagen.

I den lagstiftning som styr reformen tas medel som främjar kommunreformen i bruk. Syftet är bl.a. att i lagstiftningen och i finansieringssystemen i den kommunala ekonomin avskaffa faktorer som försvårar kommunsammanslagningar.

Regeringen styr fortskridandet av kommunreformen och inleder en riksomfattande utredning av ändamålsenliga kommun- och servicestrukturer för olika områden.

I samband med reformen av kommun- och servicestrukturen beaktas områdenas olikheter, såsom särdragen för tillväxtcentrum, glesbygd, långa avstånd, skärgårdsmiljö och språkliga förhållanden.

När det gäller den nationella konkurrenskraften och tillväxtpotentialen framhävs betydelsen av kommun- och servicestrukturlösningar särskilt inom metropolområdet.

Regeringen har som mål att servicestrukturen inom avlägsna områden utanför starka primärkommuner reformeras så att tjänsterna på ett kontrollerat sätt koncentreras till tillräckligt stora helheter som får stöd av servicestrukturen i de starka primärkommunerna enligt principen om ansvarskommun.

Möjligheterna för landskapet Kajanaland att ha en förvaltningsmodell som avviker från modellen i resten av landet avgörs separat i och med att kommunreformen fortskrider.

En lag om ordnande av social- och hälsovården och beredningen av andra sektorslagar ska anpassas till den riksomfattande kommunreformen i fråga om både tidsplan och innehåll.

Den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att få tjänster på sitt modersmål ska tryggas.

Personalens ställning i förändringsprocesserna ska tryggas på samma nivå som i den gällande lagstiftningen.

Kommunstrukturreformen kommer att utgöra grunden för en total översyn av kommunlagen. I samband med reformen av kommunallagen undersöks, mot bakgrunden av nya strukturer i kommunförvaltningen och kommunernas föränderliga omvärld, särskilt den interna styrningen av kommunekonomin, kommunernas ledningssystem, de förtroendevaldas ställning, förhållandet mellan kommunallagen och speciallagar, kommunalförvaltning samt förhållandet mellan kommunerna och marknaden. Som stöd för reformen av kommunallagen tillsätts en parlamentarisk uppföljningsgrupp.

Kommunernas roll som central aktör i den offentliga förvaltningen och som gränssnitt mot medborgarna ska stärkas. Förfarandet med utskottsförhandlingar utvecklas så att bedömningen av kostnaderna för och konsekvenserna av de uppgifter som eventuellt överförs till eller ges kommunerna förbättras. Långsiktigheten, den bindande karaktären och styrningseffekten i basserviceprogrammet ska förstärkas med målet att nå bättre framförhållning i kommunekonomin.

Tilldelningen av nya uppgifter till kommunerna och utökningen av nuvarande uppgifter och förpliktelser ska begränsas, och kommunerna anvisas en statlig finansieringsandel som är mer än hälften av de faktiska kostnaderna. Överföringen av uppgifter mellan staten och kommunerna ska ske kostnadsneutralt. Ansvaret för basfinansieringen av yrkeshögskolor överförs till staten. Möjligheterna att minska kommunernas förpliktelser ska utvärderas.

Kommunernas förmåga att klara sina uppgifter och förpliktelser huvudsakligen genom egen skatteintäktsfinansiering ska främjas. Kommunernas utdelning av samfundsskatten betalas förhöjd med 5 procentenheter åren 2012 och 2013. Den börda som kommunerna förorsakas genom skatteavdragen i kommunalbeskattningen ska så långt möjligt överföras på statens ansvar i syfte att begränsa skillnaden mellan den nominella och den faktiska kommunala skattenivån. De förändringar i kommunernas inkomster som skatteändringarna medför ska kompenseras till fullt belopp. Skatteavdragen i kommunalbeskattningen kompenseras kommunvis huvudsakligen via skattesystemet. Regeringen har som mål att fastighetsskattens andel av kommunernas skatteinkomster ska öka under valperioden. Fastighetsskatten ska inte omfattas av utjämningen av skatteinkomsterna.

Statsandelssystemet ska omarbetas som en del av kommunstrukturreformen. Systemet förenklas och görs klarare och dess sporrande egenskaper förbättras.

Förfarandet för bedömning av kommuner som har en särskilt svår ställning fortgår med ett effektivare grepp så att det för statsrådet föreskrivs möjlighet att besluta om åtgärder, om bedömningsförfarandet inte leder till en lösning som tryggar kommunens basservice och finansieringen av den.

Kommunfinansiering Abp:s ställning när det gäller att ordna lånefinansiering till kommunerna och lånefinansiering för statsstödd bostadsproduktion ska tryggas.

Starka primärkommuner ska ges förutsättningar för att själva producera sina egna tjänster i tillräcklig utsträckning och för att kunna hantera servicemarknaden i syfte att trygga tillgången på enhetliga tjänster och en obruten produktion av tjänster. Ansvaret för att tillhandahålla och producera tjänster ska förtydligas och dessa funktioner ska skiljas från varandra i kommunerna. Den privata sektorn och tredje sektorn kompletterar kommunernas tjänster inom ramen för lagstiftningen. Tjänster ska kunna skräddarsys utifrån lokala behov. Tredje sektorns och församlingarnas kunnande och erfarenheter utnyttjas.

Spelreglerna för den näringsverksamhet som den offentliga sektorn bedriver ska göras klarare. En tydlig ram fastställs för den näringsverksamhet som kommuner, samkommuner, kommunala affärsverk och andra kommunalt ägda verksamhetsenheter bedriver och som konkurrerar med företag på marknaden. Utvecklingen av marknaden för välfärdstjänster främjas så att den stöder kommunernas servicebehov.

Upphandlingslagen ska ses över för att möjligheterna till direktupphandling ska kunna ökas och sysselsättningen och sociala och andra kvalitetsfaktorer bättre än för närvarande kunna beaktas i samband med konkurrensutsättning. Syftet med översynen är att få servicemarknaden att fungera bättre. De nationella tröskelvärdena höjs så att de närmar sig nivåerna i EU-direktiven. Bekämpningen av den grå ekonomin ska effektiviseras i samband med ordnandet av kommunala tjänster.

Regeringen inleder tillsammans med olika statliga aktörer, kommunerna och arbetsmarknadsorganisationerna en gemensam kampanj för att utveckla produktiviteten och resultatet av verksamheten i kommunerna, och i samband med den ska olika mått på en hållbar kommunal produktivitet tas fram för bedömning av kvaliteten och effektiviteten i de kommunala tjänsterna. Ett enhetligt kunskapsunderlag för främjande av kvalitet och effektivitet skapas i samband med bedömningen av tjänster. Regeringen vill sporra spridning och ibruktagande av bästa praxis över kommun- och sektorsgränserna.

Kommunernas kostnadsredovisning ska utvecklas för att de faktiska styckkostnaderna ska kunna bedömas och invånarna ha bättre insikt i dem och för att tjänsterna ska utvecklas och kostnadsmedvetenheten öka. Jämförelse av olika tjänsters kostnader och kvalitet och öppenheten i tjänsterna ska utvecklas bl.a. genom att praxis och experiment som stöder detta utreds och främjas.

Invånarnas möjligheter att välja kommunala tjänster över kommungränserna ska ökas.

Behoven att se över lagen om hemkommun klarläggs så att personer som bor självständigt och omfattas av öppenvård ska ha rätt att välja hemkommun.

Metropolpolitiken fortskrider och befästs med målet att den internationella konkurrenskraften och en balanserad utveckling i regionen förbättras för att främja en gynnsam utveckling i hela landet och för att lindra de särskilda utmaningarna i metropolregionen. Förfarandet med avsiktsförklaringar ska stärkas och göras mer bindande. Särskild uppmärksamhet fästs vid att förhindra en regional segregation och utveckla nya handlingsplaner i syfte att främja integrationen och sysselsättningen av invånare med invandrarbakgrund.

Förfarandet med avsiktsförklaringar mellan staten och stora stadsregioner ska förstärkas särskilt i fråga om markanvändning, boende och trafik. På så sätt stöds en enhetlig samhällsstruktur, en hållbar utveckling och en social helgjutenheter.

## **Utvecklandet av förvaltningen**

Medborgarnas rätt till en god förvaltning ska tryggas i hela landet. Medborgarnas och företagens administrativa börda ska lindras och öppenheten och effektiviteten i förvaltningen förbättras. Den finsk- och svenskspråkiga befolkningens rätt till service på sitt modersmål ska tryggas på lika grunder i hela landet i samband med att förvaltnings- och regiongränser ändras.

Förvaltningen bygger på statsförvaltningen underställd riksdagen och på kommunförvaltningen underställd kommunfullmäktige.

Behovet av en särskild lag om metropolområdet ska utredas.

Genom en god personalpolitik och ett sporrande och engagerande arbetsklimat ska produktiviteten och personalens förutsättningar för att orka i arbetslivet förbättras och arbetshälsan främjas i syfte att trygga tillräcklig tillgång på arbetskraft. Produktiviteten förbättras genom utveckling av ledarskap och chefskompetens samt genom att öka arbetstagarnas kompetens och faktiska möjligheter till deltagande. I samband med produktivets- och resultatförbättrande reformer sörjer man för tillgången till effektiva tjänster av god kvalitet. Personalens möjligheter att påverka sin egen verksamhet och de kostnader den ger upphov till ska förbättras. Arbetsmarknadsvärdet och förmågan till s.k. internt företagande hos arbetstagare inom den offentliga förvaltningen ska förbättras genom incitament till ansvarstagande, goda resultat och initiativtagande.

Det nuvarande produktivetsprogrammet inom statsförvaltningen kommer att ersättas med ett nytt produktivets- och resultatprogram som regeringen kommer överens om i samband med att beslut

om ramarna för regeringsperioden fattas. Resultat ska uppnås genom åtgärder som är genuint inriktade på att öka produktiviteten. Avsikten är att arbetet samtidigt ska bli mer meningsfullt för arbetstagarerna, att kunderna upplever att kvaliteten i servicen blir bättre samt att arbetet bidrar till förbättrad samhällelig effektivitet. Storleksklassen av de mål som ställts för att öka funktionernas effektivitet kvarstår till sina totala ekonomiska konsekvenser. I statens personalpolitik ska de möjligheter nyttiggöras som uppstår i samband med att arbetstagare pensioneras och uppgiftsstrukturer ses över. Inom ramen för det nya programmet säkerställs att de lösningar som gäller personalstyrkan i inget fall leder till att den totala produktiviteten inom den offentliga förvaltningen försvagas.

Målet med statens arbetsgivarpolitik är att stärka konkurrenskraften. Regeringen godkänner principbeslutet om personalens ställning vid organisationsförändringar. Regeringen kommer att trygga en fungerande inre arbetsmarknad inom statsförvaltningen. Statens samarbetslag ska ses över och statstjänstemannalagen ska kompletteras så att omställningsskyddet förbättras.

Produktiviteten inom den offentliga sektorn ökas genom effektivare användning av kunskapsledning, kompatibla it-system och genom samordning av den offentliga informationsförvaltningen och finansieringen av upphandling. Samanvändningen av informationen inom den offentliga förvaltningen ska ökas.

E-servicen och tjänsterna inom den offentliga förvaltningen ska utvecklas utifrån kundernas behov. Tillgängligheten av e-service ska tryggas och äldre personers specialbehov ska beaktas.

Offentligt informationsmaterial ställs till allmänt förfogande i maskinläsbart format, fritt för vidareanvändning.

De branschoberoende uppgifterna vid statens ICT-servicecentraler ska samordnas.

I syfte att främja informationssystemens kompatibilitet inom den offentliga förvaltningen används öppna standarder med vars hjälp kompatibiliteten i informationsinnehållen och de datatekniska gränssnitten fastställs. En enhetlig, övergripande arkitektur iakttas och gemensamma informationsplattformar och gemensamma serviceplattformar och tjänster för e-service utnyttjas.

Program för öppna och slutna källkoder hanteras teknologineutralt i samband med upphandling.

I syfte att utveckla e-tjänster ska rutinerna för överlämnande av information underlättas, dock utan att datasekretess och integritetsskydd äventyras.

Datasäkerheten för kritiskt informationsinnehåll ska tryggas med hjälp av inhemska lösningar.

Inom den offentliga sektorn främjas en övergång till e-fakturor.

En bedömning av kvaliteten och kostnadseffektiviteten i samband med utlokalisering av statens funktioner ska göras. Utifrån bedömningen kan utlokalisering fortgå på totalekonomiska grunder i och med att funktioner omorganiseras eller nya funktioner skapas. Vid utlokaliseringen ska uppmärksamhet fästas vid regionernas egna starka sidor och en god personalpolitik.

Ett projekt för utredning av behoven av en översyn av statens centralförvaltning kommer att inledas.

Enhetligheten i statens regionförvaltningsverksamhet ska förbättras i olika delar av landet. Avsikten är att regionernas egen vilja enligt landskapsprogrammen ska beaktas vid styrningen.

Tillsynen över social- och hälsovården överförs till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira).

Ett heltäckande nätverk av samservicekontor ska skapas på kommunnivå i hela landet. Vid varje samservicekontor fastställs de statliga tjänster, kommunala tjänster och olika myndighetstjänster som ska vara tillgängliga åtminstone som distansservice.

Kommunernas möjlighet att vara verksamma som ansvarig myndighet för samservicekontoren och som det enda centrala kundgränssnittet till offentliga tjänster ska utredas.

En handlingsplan för utveckling av språket i lagstiftningen, vid myndighetskommunikation och vid kontakt med myndigheterna ska göras upp.



## 11 ÄGARPOLITIKEN

Ägarpolitiken utvecklas och statens ägarstyrning stärks. Staten förbinder sig att långsiktigt öka ägarvärdet i de statsägda företagen. Utgångspunkten för ägarpolitiken är ett samhälleligt och företagsekonomiskt hållbart resultat. Målet är att stärka och stabilisera det inhemska ägandet i nationellt sett viktiga bolag.

Genom en aktiv statlig ägarpolitik stöds tillväxt och sysselsättning, vilket främjar samhället som helhet. Genom ägarpolitiken kan man stödja en kontrollerad förnyelse av näringsstrukturen och en samhälleligt hållbar utveckling, samtidigt som tryggheten av arbetstagarnas ställning i samband med förändringar också beaktas.

Verksamheten vid statens ägarbolag Solidium är viktig när man eftersträvar ett långsiktigt ägande och en flexibel reaktionsförmåga. Målet är ett långsiktigt ägande som ger staten årlig avkastning. Strukturen för Solidiums ägarportfölj utvecklas så att det inhemska ägandet säkras och stärks, och värdet på innehavet ökar. Intäkterna från en eventuell försäljning av aktier används också till projekt och investeringar som behövs för att ny tillväxt ska kunna skapas.

Till statens ägarpolitik hör i ett brett perspektiv även att främja nya tillväxtområden och att svara för sådan infrastruktur som är viktig för transportverksamheten och för den övriga näringsverksamheten samt att svara för övrig nödvändig infrastruktur. Nya finansieringslösningar och samarbetsmöjligheter för att långsiktigt trygga genomförandet av infrastruktur- och transportinvesteringar utreds separat.

Totalt sett är statens förmögenhetsreserv mycket stor. För att kunna hantera helheten och trygga styrningsmöjligheterna utreds vilka åtgärder som behövs för att stärka samordningen och beslutsfattandet i fråga om statens hela förmögenhetsreserv.

Verksamhetsförutsättningarna säkras för de statsbolag som är verksamma på företagsekonomiska grunder och som ur samhällsperspektiv är av stor betydelse.

Förvaltningen av och styrmodellerna för bolag med specialuppgifter utvecklas. Vid en eventuell försäljning av aktier i statsbolagen beaktas i mån av möjlighet också enskilda medborgare.

Målet för staten som ägare är en långsiktig personalpolitik som värdesätter personalen, och ett fungerande samarbete med personalorganisationerna. Personalens rätt att bli hörd och att delta i beslutsfattandet i företaget enligt rådande praxis stärker företagets utveckling och resultat. Av de statsägda företagen förutsätts öppenhet och iakttagande av etiska principer i personal- och miljöfrågor. Utgångspunkten bör vara att bästa praxis inom branschen iakttas. Staten främjar jämställdheten mellan könen och strävar systematiskt efter att trygga en tillräcklig kvinnlig representation i de statsägda bolagens styrelser.

Statens utgångspunkt som ägare är att i fråga om löner och premier för ledningen följa kriterier som baserar sig på ett långsiktigt resultat och på företagets totala framgång samt på skälighetsprinciper. Premieringen bör vara rättvis så att också övrig personal motiveras och premieras, antingen via personalfonder eller på annat sätt.

Statens specialfinansieringsbolag och statens särskilda finansiella institut säkrar finansieringen av exporten, kan i sin affärsverksamhet ta större risker än privata aktörer och stöder företag i deras uppstartningsskede och tillväxt. Speciellt vid marknadsstörningar och ekonomisk recession är statens konjunkturförfinansiering av stor betydelse. Staten sköter ägarstyrningen av sina egna företagsfinansieringsbolag så att företagets finansieringssystem är fungerande och internationellt sett konkurrenskraftiga.

Staten iakttar i sin ägarstyrning en sådan uppgiftsfördelning och ansvarsfördelning mellan ett bolags organ och ägare som överensstämmer med aktiebolagslagen. Statsrådets principbeslut om statens ägarpolitik ses över. Ansvarsfördelningen inom ägarpolitiken fortsätter oförändrad och enligt den är ägarstyrningen av de bolag som är verksamma på marknadsvillkor koncentrerad till enheten för ägarstyrning som lyder under statsrådets kansli.

# BILAGOR

## Bilaga 1    Ändringar i beskattningen, effekter på beskattningsutfallet

### INKOMSTBESKATTNINGEN

Beskattningen av arbete skärps inte under valperioden.

Grundavdraget vid kommunalbeskattningen - 200 miljoner euro

Arbetsinkomstavdraget - 200 miljoner euro

Ränteavdraget för bostadsskuld:  
år 2012: - 15 %, åren 2013 och 2014: - 5 %/år + 150 miljoner euro

Hushållsavdraget:  
maximalt belopp 2 000 euro och ersättningsprocent 45 % +150 miljoner euro

### SAMFUNDSSKATTEN

Skattesatsen sänks från 26 % till 25 % - 200 miljoner euro

Kommunernas utdelning av samfundsskatten betalas förhöjd med 5 procentenheter åren 2012 och 2013.

### SKATTEN PÅ KAPITALINKOMST, ARVSSKATTEN, GÅVOSKATTEN OCH BESKATTNINGEN AV UTDELNING

Kapitalinkomster:  
skattesatsen höjs från 28 % till 30 % + 100 miljoner euro  
skattegradering 32 %, över 50 000 euro + 50 miljoner euro

Arvs- och gåvoskatten:  
ny tröskel 16 %, över 200 000 euro + 40 miljoner euro  
inga ändringar i skattelättnaden vid generationsväxlingar

Skatten på utdelning från icke-börsnoterade företag:  
det s.k. utdelningstaket sänks till 60 000 euro + 50 miljoner euro

### MERVÄRDESSKATTEN

Prenumerationer på tidningar och tidskrifter: 9 % + 83 miljoner euro

### ENERGIBESKATTNINGEN

Moderat höjning av skatten på torv + 20 miljoner euro

Ändringar i återbetalningen av energiskatt inom jordbruket + 20 miljoner euro

Windfallskatt + 170 miljoner euro

Beslut som innebär sänkningar av skatten på energi  
utvecklas så att de motsvarar EU:s minimikrav - 120 miljoner euro

## TRAFIKBESKATTNINGEN

### Bilskatten:

utsläppssnåla lösningar beaktas teknikneutralt  
skattebasen utvidgas till att omfatta husbilar + 30 miljoner euro

Fordonsskatten, tyngdpunkten i beskattningen ligger på användningen + 70 miljoner euro

Gradvis höjning av skatten på flytande trafikbränslen + 250 miljoner euro

## ÖVRIGA PUNKTSKATTER

Beskattningen av alkohol och tobak + 150 miljoner euro

Punktskatten på sötsaker och läskedrycker:  
skattebasen utvidgas och nivån höjs + 100 miljoner euro

## ÖVRIGT

Avfallsskatten + 20 miljoner euro

### Lotteriskatten:

skatten höjs med 2 procentenheter och skattenivån för Fintoto höjs så att den motsvarar skattenivån  
för andra spelbolag + 34 miljoner euro

Bekämpning av grå ekonomi + 300 miljoner euro

Bankskatt + 170 miljoner euro

Skattefriheten för Kemera-stöd slopas + 20 miljoner euro

Försöket med sänkta socialskyddsavgifter för arbetsgivarna slopas + 7 miljoner euro

Skatter på socker, förpackningar, jordmaterial och uran utreds. Beslut om ett eventuellt införande av  
dessa skatter fattas efter halva regeringsperioden.

TOTALT + 1,26 miljarder euro/år

## Bilaga 2    Ändringar i utgifterna

### OMDISPONERINGAR

#### Bekämpning av ungdomsarbetslöshet och långtidsarbetslöshet

1. Samhällsgarantin för unga genomförs så att alla unga under 25 år och nyutexaminerade under 30 år erbjuds en arbets-, praktik-, studie-, ungdomsverkstads- eller rehabiliteringsplats senast inom tre månader från det att arbetslösheten börjat.

Förutom till sysselsättningsåtgärder kan anslaget även användas till studieplatser inom yrkesutbildningen, läroavtalsutbildning, ungdomsverkstäder och/eller uppsökande ungdomsarbete inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde.

*Sysselsättningsfrämjande åtgärder riktade till unga ökas med 60 miljoner euro/år.*

2. Kvaliteten på den grundläggande utbildningen förbättras genom att grupperna görs mindre, för- och eftermiddagsverksamheten utökas, klubbverksamheten befasts, studiehandledningen och elevvården stärks och fortbildningen för lärare främjas.

*Totalt en ökning på 34,6 miljoner euro/år utöver de tilläggsresurser som de minskade årskullarna medför.*

3. För att minska långtidsarbetslösheten inleds ett försök som pågår hela regeringsperioden, där huvudansvaret för sysselsättningen senast efter 12 månaders arbetslöshet överförs till kommunen eller solidariskt till alla kommuner. Sysselsättningsmöjligheterna kartläggs individuellt för alla arbetslösa och framstegen följs aktivt. Försöket genomförs i kommuner av olika slag. Kommunerna ges tillräckliga resurser för försöket. Ordandet av aktiva tjänster ska vara sporrande på så sätt att statens andel av finansieringen ökar med tjänsterna. Utgående från resultaten av försöket fattas beslut om arbetsfördelningen mellan kommunerna och staten när det gäller att främja sysselsättningen.

*För försöket reserveras ett anslag på 20 miljoner euro/år.*

4. Långtidsarbetslösas deltagande i lönesubventionerat arbete, utbildning och andra tjänster utökas.

Modellen med servicecenter för arbetskraft utvidgas till hela landet.  
Försöket med arbetsbanker utvidgas till hela landet.  
Övriga sysselsättningsåtgärder utökas.

*Totalt 20 miljoner euro/år.*

Beslut om den detaljerade anslagsfördelningen och om åtgärderna för år 2012 fattas vid budgetmanglingen.

#### Förbättrande av grundskyddet

1. Arbetsmarknadsstödet och grunddagpenningen enligt utkomstskyddet för arbetslösa höjs med 100 euro per månad.

*Totalt 227 miljoner euro/år.*

2. Det allmänna bostadsbidraget läggs om: bl.a. höjs inkomstgränserna, självriskerna sänks och de maximala godkända boendeutgifterna höjs.

*Totalt 48 miljoner euro/år.*

3. Utkomststödets grunddel höjs med ca 6 % och ensamförsörjare får särskilt stöd.

*Totalt 44 miljoner euro/år.*

4. Studiestödet binds till index fr.o.m. 1.9.2014.

*15 miljoner euro år 2015.*

TOTALT 334 miljoner euro år 2015.

#### Utvecklande av social- och hälsovårdstjänster

Utvecklande av social- och hälsovårdstjänster i enlighet med lagstiftningen:

bl.a. en äldreomsorgslag, service för funktionshindrade, familjevård, barnskydd, utvecklande av servicestrukturen, stärkande av primärvården, elevvård och hemservice för barnfamiljer.

*Totalt 145 miljoner euro/år.*

#### Åtgärder som främjar sysselsättningen och tillväxten

Bekämpning av grå ekonomi: 20 miljoner euro/år.

Utsjöbevakningsfartyg: ca 10 miljoner euro/år.

Spårtrafik: 35 miljoner euro/år.

Insatser för tillväxt 35 miljoner euro/år, fördelat enligt följande:

Stärkande av Finnveras risktagningsförmåga 18 miljoner euro/år  
grön ekonomi 8,5 miljoner euro/år  
forskningsinfrastruktur 8,5 miljoner euro/år

Dessutom vidtas följande åtgärder:

Insats i gruvfond genom Finlands Industriinvestering (30 miljoner euro, engångsinsats)  
Självriskräntan i räntestödslån för nya hyresbostäder halveras fram till utgången av år 2014.

#### Åtgärder som främjar miljö- och naturskyddet

Skydd av Östersjön: 5 miljoner euro/år.

Forststyrelsens naturtjänster: 3 miljoner euro/år.

Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden:

Skyddsprogrammet för Södra Finlands skogar (Metso) fortsätter, gamla skyddsprogram och skydd av myrar 15 miljoner euro/år.

## UTGIFTSBESPARINGAR

effekter på statens utgifter på årsnivå år 2015

### HUVUDTITEL 23: STATSRÅDET

Partistöden - 2 miljoner euro

Statsrådsmedlemmarnas arvoden sänks med 5 %. Regeringen lämnar en proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om arvoden och ersättningar som betalas till medlemmar av statsrådet.

### HUVUDTITEL 24: UTRIKESMINISTERIET

Utrikesförvaltningen - 6 miljoner euro

Närområdessamarbetet - 8 miljoner euro

Utvecklingssamarbetet:  
nivån fryses åren 2013 och 2014 - 115 miljoner euro

Efter halva regeringsperioden styrs inkomster från auktionen av utsläppsrätter till klimatfinansieringen och utvecklingssamarbetet. I samband med detta är målet att höja BNI-andelen för utvecklingssamarbetet under regeringsperioden.

### HUVUDTITEL 26: INRIKESMINISTERIET

Polisväsendet - 10 miljoner euro

Gränsbevakningsväsendet: automatisering av gränskontroller - 2 miljoner euro

Effektivisering av invandringspolitiken,  
myndighetsbehandlingen görs snabbare - 20 miljoner euro

### HUVUDTITEL 27: FÖRSVARSMINISTERIET

Försvarmakten och anskaffning av materiel - 200 miljoner euro

### HUVUDTITEL 28: FINANSMINISTERIET

Den offentliga förvaltningens IT-reform - 110 miljoner euro

Ökad gemensam upphandling - 55 miljoner euro

Lokaleffektivitet inom förvaltningen - 10 miljoner euro

Besparingar i omkostnaderna inom hela statsförvaltningen och verksamhetsmässiga reformer i centralförvaltningen - 60 miljoner euro

Stöd till organisationer och medlemsavgifter inom hela statsförvaltningen - 10 miljoner euro

Omläggning av sektorsforskningen  
(inkl. FoU-enheterna inom social- och hälsovården och  
Arbetshälsoinstitutet) - 4 miljoner euro

Statsandelar:  
temporär ändring av statsandelsprocenten - 631 miljoner euro

## HUVUDTITEL 29: UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

|                                                                                                                                                                   |                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| Omstrukturering av förvaltningsområdet                                                                                                                            | - 15 miljoner euro                        |
| Anläggningsprojekt inom grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och grundläggande konstundervisning                                                          | - 20,3 miljoner euro                      |
| Gallring i gymnasienätet                                                                                                                                          | - 30 miljoner euro                        |
| Yrkesutbildning                                                                                                                                                   | - 28 miljoner euro                        |
| Yrkesinriktad tilläggsutbildning                                                                                                                                  | - 8 miljoner euro                         |
| Läroavtalsutbildning                                                                                                                                              | - 21 miljoner euro                        |
| Omläggning av yrkeshögskolenätet och finansieringssystemet                                                                                                        | - 51 miljoner euro                        |
| Frysning av universitetsindex för 6 månader                                                                                                                       | - 27 miljoner euro                        |
| Tilläggsanslag för Aalto-universitetet och andra universitet                                                                                                      | - 58,2 miljoner euro                      |
| Finlands Akademi                                                                                                                                                  | - 28,6 miljoner euro                      |
| Begränsning av den maximala stödtiden inom studier på andra stadiet                                                                                               | -1 miljon euro                            |
| Kostnaderna för Statens konstmuseum betalas efter fondering med vinstmedel från Veikkaus. Även en del av ungdomsarbetet finansieras med vinstmedel från Veikkaus. | - 19,5 miljoner euro<br>- 6 miljoner euro |
| Den övre gränsen för Veikkaus s.k. reservfond höjs till 200 miljoner euro                                                                                         |                                           |

## HUVUDTITEL 30: JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET

|                                                                                                                                                                                   |                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| Besparingar i stödmomenten för jordbruket                                                                                                                                         | - 40 miljoner euro |
| Besparingar i andra moment                                                                                                                                                        | - 50 miljoner euro |
| Ökning av Forststyrelsens intäktsföring                                                                                                                                           | 20 miljoner euro   |
| Under valperioden fastställs under JSM:s huvudtitel ytterligare besparingsobjekt för 20 miljoner euro inom ramarna. Detta har inga direkta effekter på jordbrukarnas inkomstnivå. |                    |

## HUVUDTITEL 31: KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

|                                       |                    |
|---------------------------------------|--------------------|
| Trafikledsprojekt, åren 2014 och 2015 | - 20 miljoner euro |
| Stöd till sjöfarten                   | - 20 miljoner euro |
| TV-licenskontrollerna slopas          | - 11 miljoner euro |

## HUVUDTITEL 32: ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET

|                                                                                                                    |                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| Effektivisering av regionförvaltningen                                                                             | - 10 miljoner euro  |
| Näringsstöden                                                                                                      | - 110 miljoner euro |
| Stöd för förnybar energi                                                                                           | - 25 miljoner euro  |
| Uppnåendet av utsläppsmålen säkerställs genom lösningar som är effektivare än de nuvarande besluten.               |                     |
| Budgetering av den nationella medfinansieringen av EU:s strukturfonder                                             | - 20 miljoner euro  |
| Under valperioden fastställs under ANM:s huvudtitel ytterligare besparingsobjekt för 8 miljoner euro inom ramarna. |                     |

## HUVUDTITEL 33: SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

|                                                                                                                                           |                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| Vuxenutbildningsstöden utreds på ett övergripande plan.                                                                                   |                     |
| Statens andel av ersättningsnivån för alterneringsledighet sänks                                                                          | - 7,5 miljoner euro |
| Dessutom utreds möjligheterna att fortsätta med systemet med alterneringsledighet på så sätt att statens andel av finansieringen minskar. |                     |
| Minskning av utgifterna för läkemedelsersättningar från sjukförsäkringen                                                                  | - 113 miljoner euro |
| Reseersättningar från sjukförsäkringen:<br>självrisk per resa höjs till 14, 25 euro                                                       | - 20 miljoner euro  |
| Nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovård (Kaste)<br>och annan projektverksamhet                                         | - 5 miljoner euro   |
| Hälsofrämjande                                                                                                                            | - 2 miljoner euro   |

## HUVUDTITEL 35: MILJÖMINISTERIET

|                                                                                                                          |                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| Understöd för reparationsverksamhet                                                                                      | - 10 miljoner euro |
| I fråga om energiunderstöden utreds möjligheten att göra understöden för ändringar av uppvärmningssättet behovsbaserade. |                    |
| Understöd för reparation av gamla hissar                                                                                 | - 15 miljoner euro |

|                                                              |                     |
|--------------------------------------------------------------|---------------------|
| BESPARINGAR SOM ÖVERENSKOMS SÄRSKILT VID<br>BUDGETMANGLINGEN | - 100 miljoner euro |
|--------------------------------------------------------------|---------------------|

|                      |                      |
|----------------------|----------------------|
| TILLÄGGSBUDGETRESERV | 200 miljoner euro/år |
|----------------------|----------------------|

|        |                        |
|--------|------------------------|
| TOTALT | 1,25 miljarder euro/år |
|--------|------------------------|



### **Bilaga 3 Samförstånd om hur kriserna i euroområdet ska skötas**

Finlands linje i fråga om skötseln av ekonomiska kriser i euroländerna ändras och skärps. Finlands totala ansvar när det gäller att delta i räddningsaktioner för euroländer begränsas i framtiden.

I detta riktgivande ställningstagande fastställs Finlands linje till en helhet som omfattar följande fyra faktorer: villkoren för godkännande av låneprogrammet för Portugal, fördragsändringar i europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten (EFSF), europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) och ändringar i spelreglerna för finansieringssystemet.

#### **1. Låneprogrammet för Portugal**

Finland understryker ett konsekvent betonde av placerarnas ansvar i stödarrangemangen. Finland godkänner låneprogrammet för Portugal under följande förutsättningar:

- Finland ställer som villkor att Portugal inleder förhandlingar med sina privata långivare för att dessa i utbyte mot programmet ska hålla sig kvar i landet. Detta villkor ingår också i villkoren för den permanenta europeiska stabilitetsmekanismen (ESM).
- Finland ställer som villkor att Portugal tryggar återbetalningen av lån till EU-länderna genom att sälja statlig egendom.

#### **2. Den tillfälliga europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten EFSF**

Finlands ståndpunkt i fråga om revideringen av ramavtalet för EFSF, framför allt när det gäller att säkerställa en faktiskt utlåningskapacitet på 440 miljarder euro, är som följer:

- Om något euroland efter Portugal begär stöd i form av lån ur EFSF, är Finland berett att överväga detta endast på det villkor att landet i fråga ställer säkerheter för Finlands borgensandel. Detta begränsar Finlands faktiska ansvar till högst den nivå som godkänts för Portugalprogrammet och tidigare program.
- Finland kommer redan i EFSF-arrangemangen att kräva en mer omfattande skuldtålighetsanalys än vad som hittills tillämpats.
- I samband med eventuella stödpaket i form av lån har Finland som mål att ägarna och placerarna i banker som förses med kapital av staten ska bära sitt ansvar.
- Finansieringssystemets funktion ska säkerställas i alla lägen. Finlands ståndpunkt är att man bör fortsätta att stärka bankernas balansräkningar främst i privat regi. Eventuella offentliga stöd ska vara öppna, transparenta och ges mot vederlag.
- Under ovanstående villkor kan de föreslagna ändringarna i ramavtalet godkännas.

#### **3. Den permanenta europeiska stabilitetsmekanismen ESM**

Finland anser det nödvändigt att det finns mekanismer för internationell hantering av kriser på finansieringsmarknaden, inte bara globalt (IMF), utan även på europeisk nivå (ESM).

Finland godkänner inrättandet av den permanenta europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) på följande villkor:

- I samband med inrättandet av ESM antas klausuler om kollektivt agerande som främjar skuldarangemang.
- Lån ur ESM ska prioriteras framför lån från den privata sektorn.
- ESM fyller i sin helhet även de detaljerade krav gällande bankernas och placerarnas ansvar som Finland tidigare påtalat.
- ESM:s struktur får inte vara sådan att euroländerna kollektivt ansvarar för statsskulder, utan varje stat ska svara för sin egen offentliga ekonomi och sina egna skulder.

#### 4. Ändrade spelregler för finansieringssystemet

Finland anser att man måste reagera med övergripande åtgärder på finanskrisen, som började 2008, och på problemen i Portugal, Grekland och Irland, för att man ska kunna undvika liknande kriser i framtiden.

För att finansmarknaden ska kunna stabiliseras på ett hållbart sätt måste finansmarknaden vara öppen och åtgärder för riskhantering snabbt utvecklas. Detta innebär begränsning av bankernas risktagande och beredskap att införa internationella skatter inom finanssektorn.

Finland kommer att skynda på införandet av en internationell finansmarknadsskatt som ingriper mot spekulativ verksamhet och som ska ha en så vid geografisk spridning som möjligt. Målet ska vara en global skatt, men i första hand kan ett system som tas i bruk endast på EU-nivå komma i fråga.

Det är också viktigt att de projekt för reglering av finansmarknaden som bereds inom EU påskyndas:

- Finland agerar för egen del för att kommissionen omedelbart ska föra alla förslag till förbättring av finansmarknadens funktion till behandling i medlemsländernas parlament och Europaparlamentet, i stället för att de behandlas i olika faser under en lång tid i enlighet med nuvarande planer.
- Finland anser att bankernas stresstester ska genomföras på ett realistiskt sätt, och betonar de europeiska banktillsynsmyndigheternas roll i genomförandet och bedömningen av testerna.
- Speciellt viktigt är det att införa en bankskatt för förhandsinsamling av medel för skötseln av eventuella kriser. Om man inte kan komma överens om detta på EU-nivå, kommer Finland att införa en nationell skatt.

## **Bilaga 4    Ledningsgruppen för regeringsförhandlingarna 17.6.2011 protokollsanteckningar**

### **Revidering av vallagstiftningen**

Regeringen förbinder sig till en ändring av grundlagen på så sätt att det maximala antalet valkretsar på Fastlandet är 6–12.

En politisk arbetsgrupp tillsätts. Arbetsgruppen bereder före utgången av 2011 en enhällig regeringsproposition med förslag till lag om ändring av vallagen. I förhållande till nuläget är valkretsarnas storlek enligt propositionen jämnare på ett sätt som klart förbättrar proportionaliteten. Valkretsarna ändras som följer:

- På Fastlandet finns 12 valkretsar,
- Valkretsarna i Östra Finland omorganiseras,
- Valkretsarna kan också omorganiseras så att befintliga valkretsar delas,
- Mandaten fördelas enligt d'Hondts metod,
- Den reviderade lagen tillämpas vid riksdagsvalet 2015.

### **Partistöd**

Av partistödet går 10 procent till kvinnoverksamhet och kretsorganisationers verksamhet i stället för 12 procent som tidigare.

### **Tankesmedjor**

Verksamheten med tankesmedjor fortsätts.

### **Mervärdesskatt på kommunikationsstödet**

Skatteförvaltningens nya allmänna anvisning och rättspraxis inväntas. Eventuella skattepåföljder behandlas vid behov som tekniska nivåförändringar i ramarna.